

جەزا چنگىيانى

چۈن گەبىشىمە لائ خوا

رۆمان

1999

ئەم بەرھەمە پىشىكەشە بە «كەزآل خدر»
ئەم ئافرەتهى لە كۆتاينى سەدەتى بىستەمدا، لە كۆمەلگاى
پياواسالارى كورددادا لوتنى بېرىدرا

ئەگەر بونیاد و دەركە وتنى ئایینە کان لەسەر بونیادى راستى بۇوبىيەتن و لە پىناوى بەختىيارى و سەرفرازى مىرۆف و دادپەر وەرى كۆمەلایەتىدا ھاتبىيەتى بۇون، كەوانە لە ئایینە کان بېرۋۇزتر (راستى ووتنه). بەم پىيە ھەر ئایينى دىرى راستى ووتن بىنى. ئەوه دىزايەتى كرۇكى خۆى دەكتات. (گەر راستى بونیادى بىن؟).

لەبەر ئەوهى لەكرۇك و بونیادى راستىدا بىزۇتنە وەيە كى بىن ئۆقرەھەيە كە هەميشه بە دواى راستىر و راستىدا دەگەرپى بۆيە لۆزىكى راستىي چاو لە هەلەي ھىچ ئايىن و فەلسەفە و كەسىك ناپوشى ! .

بەھىوات ئەوهى ئەم رۆمانە ، پرسىارە سېرىپووه کانى مىشكى مەرۆفلى ھەزاندېلى .

جەزا چىڭىيانى

Jaza Chingiani

**Wie ich Gott
erreicht habe**

**Roman
1999**

ووتهی پیش

دلنیام لهوهی دوای بلاوبونهوهی ئەم رۆمانە رەخنەم لىدەگىرى كەسانىيکىش هەن زوپىرەبن. ئەو رەخنانەئى هەلەيەكىم بۇ راست دەكەنهوه پېزىيان دەگرم و زوپىرەكانىش دەبى ئەوانەبىن كە راستىان بۇ ھەزم ناكرى و كۆنزرفاتيفانە له ژيان دەروانن ، بروايان وايە دەبى ياساو نەريتە پېرۋەزە چەند ھەزار سال كۆنه كان بەپېرۋازى بىيىنەوه . من و ئەم رۆمانە و ئەوان خاودەنى دوو دىدى جىاوازىن بۇ ژيان و بەختىارى مەرۋەز ، بۇيە له زوپىرونەيان دلىنیام .

ئەركى نووسەر و رۆژنامەنۇس ، پېش ئەوهى ئەركىتىكى ئەددەبى و ئىستاتىكى و رۆشنېرى بىت ، ئەركىتىكى مەرۋاشايەتىيە . يانى نووسەر و رۆژنامەنۇس . پېش ئەوهى نووسەر و رۆژنامەنۇس بن ، دەبى مەرۋەز بن مەرۋەز بۇون تەنیا بەمانا بايەلۇزىيەكى نا ، بەلكۇ بە بۇنيادە فەلسەفى و رۆحىيەكەمى . من لەم رۆمانە و لە بەرھەمەكانى پابردوو و ووتار و پېورتاجەكانىدا ، ھەميشە پەپەرەوي ياسايدىكەم كەردووه كە پېتى دەلىن راستى . بە دلىايسەوه لە داھاتووشدا ھەمان رېچكە بەرنادەم .

چۈن بە پېتى ياساى لۇزىك و سروشت ، ھەميشە نۇى دىزى كۆن لەرىفۇرم و گۈراندایە ، ئاواش پېتۈستە نووسەر و رۆژنامەنۇس ، دىزى ياسا و نەريتە كۆنزرفاتيفە چەوسىئەرەكان بن و لە ميكانزمى كۆمەلگەدا رۆلى گرنگ بېين و پەرەدە لەسەر ئەو بابەتانە ھەلبەنەوه كە بۇتە هوى و ووبۇونى حقىقەتەكان و نامۆبۇنى مەرۋاشايەتى . زۆر شت بەر ياساى گۇزانىكارى كە وتوھ بەلام (دىن) وەك ئايىدۇلۇزىيەتىكى كلاسىكى كە لە ئاستى پېتەوايسىتى سەرددەمە كۆنەكاندا ھاتونەتە بۇون و تا ئيمەرەمان و بە بىانوى پېرۋازىونىانەوه وەكى خوبان ماوەنەتمەوه (بىجىگە لە رېفۇرمە كەمى مارتىن لۆتەرای ئەلمانى نەبى ، پېرۋازىونى هەر فەلسەفە و رېبازو ئايىدۇلۇزىتىك و كەسىك يانى داپاشتنى بۇنيادى سىيىستەمى دىكتاتورىيەتى (مەزھەبى و ئايىدۇلۇزى و تاكەكەسى) كە بەھۆيەوه مەرۋ ئازادى لەدەست دەدا و ئازادى مەرۋەتىش بەنرخترىن سەرممايدى ژيانەو پېتۈستە ھەمۇو كەس

هه یعنی .

تا سالی بـلـاـوـکـرـدـنـهـوـهـیـ ئـهـمـ رـؤـمـانـهـ ،ـ سـالـیـ (ـ ١٩٩٩ـ)ـ مـيـليـونـانـ مـرـؤـفـ بـپـروـايـانـ وـايـهـكـهـ عـيـسـاـ كـورـپـيـ خـواـيـاهـ ،ـ منـ لـهـمـ رـؤـمـانـهـداـ دـلـلـيـمـ وـانـيهـ ،ـ عـيـسـاـ كـورـپـيـ خـواـنـيهـ ،ـ بـهـلـكـوـ وـهـكـیـ هـهـمـوـ مـرـؤـقـيـكـیـ تـرـیـ ئـهـمـ سـهـرـزـمـيـنـهـ كـورـپـيـ سـرـوـشـتـهـ يـانـیـ بـهـرـیـ سـيـكـسـیـ (ـئـافـرـهـتـ وـ پـیـاوـيـكـهـ)ـ وـدـاـيـكـیـ نـاوـیـ مـرـيهـمـهـ ،ـ هـهـرـ بـیـتاـويـكـ بـاـوـكـیـ بـیـ وـهـرـ نـاوـيـكـیـ هـهـبـیـ بـهـلـایـ مـرـؤـقـیـ مـرـؤـفـ دـوـسـتـهـوـهـ نـابـیـ گـرـنـگـ بـیـ ،ـ گـرـنـگـ ئـهـوـهـيـ عـيـسـاـ چـيـ بـوـ مـرـؤـقـاـيـهـتـيـ هـاـنـيـوـهـ ؟ـ مـهـبـهـسـتـيـشـمـ لـهـمـ وـوـتـهـيـهـ لـهـ کـاـوـيـکـيـرـدـنـيـ پـاـكـيـزـيـيـ مـرـيهـمـ خـانـ نـيـهـ دـهـکـرـيـ مـرـيهـمـ خـانـيـشـ قـورـبـانـيـهـكـ بـیـ لـهـ وـ مـلـيـونـانـ ئـافـرـهـتـهـ قـورـبـانـيـهـيـ يـاسـاـيـ پـیـاوـيـنـ لـهـ مـيـژـوـودـاـ .ـ عـيـسـاـ پـیـاوـيـكـيـ هـوـشـيـارـ وـ شـوـرـشـگـيـرـيـكـيـ سـهـرـدـهـمـيـ خـوـيـ بـوـوـ ،ـ لـهـ پـيـناـوـيـ يـهـكـسـانـيـ وـ خـوـشـهـيـسـتـيـ وـ دـاـپـهـرـوـهـرـيـ كـوـمـهـلـاـيـهـتـيـ وـنـهـمـانـيـ چـهـوـسـانـهـوـ وـ نـهـهـيـشـتـنـيـ بـرـسـيـتـيـدـاـ خـهـبـاتـيـ كـرـدـوـ ئـهـمـانـهـ نـرـخـيـ عـيـسـاـيـانـ درـوـسـتـ كـرـدـوـهـ نـهـكـ (ـبـاـوـكـيـ)ـ .ـ ئـهـگـهـرـ عـيـسـاـيـهـ كـانـ ئـهـمـ رـاـسـتـيـهـ (ـتـاـبـرـ)ـ بـكـهـنـ ئـهـوـهـ باـ بـازـانـ دـرـيـ وـيـسـتـ وـ فـكـرـيـ عـيـسـاـوـ بـونـيـادـيـ كـرـبـيـتـ كـارـدـهـكـهـنـ كـهـ (ـرـاـسـتـيـ وـوـتـنـهـ)ـ .ـ عـدـرـهـبـهـ كـانـ بـهـ قـوـنـاغـيـ پـيـشـ ئـيـسـلاـمـ دـهـلـيـنـ (ـجـاهـلـيـهـتـ)ـ يـانـیـ پـرـيمـيـتـيـفـيـتـيـهـتـ .ـ لـهـ قـوـنـاغـهـداـ مـحـمـهـدـ دـرـيـ يـاسـاـوـ نـهـرـيـتـ وـ خـوـيـ ئـهـوـ كـوـمـهـلـگـاهـيـ بـهـكـهـلـكـ وـهـرـگـرـتـنـ لـهـ مـاـمـوـسـتـاـ كـورـدـهـكـهـيـ (ـصـفـاـ اـزـرـ)ـ كـهـ لـهـ مـيـژـوـودـاـ بـهـ بـرـايـمـ نـاوـيـ هـاـتـوـوـ ،ـ مـحـمـهـدـيـشـ ئـهـمـ مـاـمـوـسـتـاـ بـوـونـهـيـ بـرـايـمـيـ لـهـ پـهـرـاـوـ بـهـنـاـوـ بـاـنـگـهـكـهـيـداـ قـورـئـانـ لـهـ سـورـهـتـيـ (ـالـنـسـاءـ)ـ ئـامـاـزـ بـوـكـرـدـوـ وـمـحـمـهـدـ لـهـسـهـرـهـتـاـيـ شـوـرـشـهـكـهـيـداـ رـيـفـوـرـمـيـيـكـيـ كـوـمـهـلـاـيـهـتـيـ كـرـدـ ،ـ كـهـتـيـيـدـاـ هـهـنـدـيـ مـافـيـ پـيـشـيـلـكـرـاـوـيـ ئـافـرـهـتـيـ ،ـ وـهـكـيـ بـهـشـيـانـ لـهـ مـيـرـاتـيـ وـ مـارـديـيـ وـ قـهـدـغـهـكـرـدـنـيـ زـينـدـهـ بـهـچـالـكـرـدـنـيـانـيـ پـيـادـهـكـرـدـ ،ـ بـانـگـيـ ئـازـادـيـ وـ بـرـايـهـتـيـ هـهـلـداـ ،ـ بـهـلـامـ كـاتـيـكـ شـوـرـشـهـكـهـيـ پـهـرـهـيـ سـهـنـدـ وـ لـهـسـنـورـيـ چـاـوـدـرـوـانـكـراـوـيـانـ پـهـرـيـهـوـ وـ نـاـوـچـهـيـ قـهـلـمـرـدـوـيـانـ فـرـاـوـانـ بـوـوـ ،ـ لـهـئـهـنـجـامـيـ دـاـگـيـرـكـرـدـنـهـ ئـيـسـلاـمـيـهـ كـانـيـشـداـ سـاـمـاـنـيـكـيـ فـرـاـوـانـيـانـ چـنـگـ كـهـوتـ مـحـمـهـدـ وـ شـوـرـشـهـكـهـيـ ،ـ لـهـ رـيـزـگـارـكـهـرـوـهـ بـوـونـ بـهـ دـاـگـيـرـكـهـرـ وـ لـهـ دـادـوـهـرـوـهـ بـوـونـ بـهـ چـهـوـسـيـتـيـهـ لـهـگـهـلـ پـهـيـابـوـونـيـ هـيـزـ وـ فـرـاـوـانـيـ دـسـهـلـاـتـيـ عـهـرـهـبـ (ـبـيـرـ وـ هـهـسـتـيـ نـهـتـهـوـهـاـيـهـتـيـ بـهـ شـيـيـهـ رـدـگـهـزـ پـهـرـسـتـيـكـهـيـ)ـ لـهـنـاـوـ عـهـرـهـبـهـ كـانـداـ پـهـرـهـيـ سـهـنـدـ خـوـدـيـ مـحـمـهـدـيـشـ كـهـ هـهـمـوـ وـوـتـهـيـهـكـيـ دـهـبـوـهـ يـاسـاـيـ ئـهـوـسـهـرـدـهـمـ

له و قوئناغهدا بهم ووته‌یهی (انصر اخاک ظالما او مظلوما) شهر عیتی بهو زولمه دهدا بهرامبهر بهنه تموه کانی ترو به پیتی سوره‌تی (الانفال) یش بهناوی خواوه ئهو تالانی و دزیانه‌یان حه لالکردکه له جه‌نگه کانیان دستیان دهکوت. ئهم سوره‌تی (الانفال) به شیوه‌یه ک سه‌ریازان و سه‌رانی ئیسلامی هارکرد که کونترلی روحی و مورالی مرؤفا‌یاه تیان داته‌پا و له مرؤفه بون به ئامیرتکی کوشنه‌نده و ئازلیتکی درنده. بهشیک له دستکه‌وته کانی ئهو جه‌نگانه ئافرهت بون، (بازرگانی ئافرهت) له پیش ئیسلامدا بهشیکی گرنگی کولتوري بازرگانی عه‌رهب بورو، بؤیه ماحمه‌د نه‌یتوانی بهرنگاری ئهم بازاره بیت‌هه و دهیزانی له شورش‌که‌ی برد و ام نابی ئه‌گه‌ر دز به‌و بازاره بئت، بؤیه ماحمه‌د به سوره‌تی (الانفال) و له شکرکیشیه‌که‌ی بوسه‌ر ناوچه و وولا‌تانی نائی‌سلام و تالانکردنیان خزمه‌تیکی گهوره‌ی به بازار و بازرگانانی قوره‌یش کرد. ئهم زولم وزور و تالانیکردنه بوسه‌ریازانی ئی‌سلام بورو به پیشنه‌یه کی گرنگ و زوره‌یشیان بوز هه‌مان مه‌به‌ست زور درندانه شه‌ریان دهکرد (ئه‌گه‌ر کوژران دهچنه به‌هه‌شت و ئه‌گه‌ر زیندوو مانه‌وه دهبنه خاوهن سامان و کۆمه‌له ئافرهت). له پاشکوئی هه‌موو له شکرکیکی ئی‌سلامدا که دهچون بوز داگیرکردنی ناوچه‌یه کی نائی‌سلام دهسته‌یه ک له بازرگانانی قوره‌یشیان له ته‌کدابورو، ته‌نیا بۆکرینی دهستکه‌وته کانی ئه‌وجه‌نگانه (ئه‌مه به‌لگه‌یه کی رونوی چۆکدادانی بونیادی فکری ئی‌سلامه به‌رامبهر به‌بازار). خودی ماحمه‌دیش له دواي هه‌مووجه‌نگنی، له‌ناو ئافرهتله به‌دیلگیر او‌ندا گه‌نجترین ئافرهتی بوخوی هه‌لېتشارده له دواي يه‌کەم زىنى ماحمه‌د (خه‌دیجه)، که بیوژنیتکی خاوهن سامان و به‌تەمه‌ن بورو و له‌بهر سامانه‌که‌ی هینتای، له يه کاتدا (۹) اژنی هه‌بووه ودک: (عائیشە، حەفصە، سودە، زینه‌به، ئوممى سەلەممە، ئوممى حەببە، مەيمونە، جوودبىدیه، صەفيه). ئهم زن هینانه‌شى دوور بورو له هه‌موو به‌هاو پېنسىپیتکی مرؤفا‌یاه‌تی، بوز نمونه تەمه‌نی عائیشە (۹) سالان بورو ماحمه‌د (۵۴) سال. له رۆزى زەماوه‌نده‌که‌یاندا عائیشە ئه‌وەندە منداڭ بورو، بۇوكەشۈۋەشى مندالى بەباوه‌شەوه بورو. × زينه‌ب زىنى زرکووه‌که‌ی بورو، له چاپیتکەمۇتىتىكىدا حەزى ليتکرد و به تەلاقانىدا دوايى لەخۆى ماره‌کرد.

× صفيهه زنه جوله که يه کي شوخ بwoo ، له تالانبيه کانی شهري خه ببردا بهر سه ريازتيکي ئيسلام که ووت ، ماحمه مد لاهه بر جوانيه که کي به حه ووت سه ر حوشتر له سه ريازه که کي كرييده ووه . له گهله ئهم (۹) زنه شدا دوو که نيزه کي هه بwoo ، (ماريا) اي فهله و (ريحانى) کورد . به پتى ياساو كولتورى ئه و سه رده مهی عه رهه ، خاودن (کويله و که نيزه کي) بويان هه بwoo کويله بخه سينن و سېكسيش له گهله که نيزه کدا بکهن . خوا ، لم رېمانه دا دلهن ده بىن ئهم زهمىنە نيشتمانى گشت مرۆڤا ياهتى بىن (نابىن رەنگ و رەگەز و ناسيوينالستى) بىنە له مېپه له بەر دەم ئازادى مرۆڤدا مادامىكىش سروشت دروستكەرى (ئافرهت و پياوه) ، دروست بۇونى ئهم دوو (بۇونەش) له دەسەللاتى (خود) دا نابىه ، که واتە دە بىن ئهم جووته : (ئافرهت و پياوه) مافە کانيان وەکى يەك بىن . لم رېمانه دا خوا له سەر دادورى و نادادورى پەخنه له ئايىنه کان و راپەرە کانى ، ماحمه مد و باريم و عيسىادەگرى . ئهم رېمانه كۈمەلە رۇداوتكى مىيىز ووبى يەو به شېيىوه يە كى ئەدەبى ئىستاتىكى دەيگىرمه ووه ، به هىوابى ئەوهى توانييېتىم پرسىيارە سپېيە كانى مېشكى مرۆڤم ھازاندىبى .

چنگىيانى

سەرەتاي زستانىيکى تەپ بۇو ، تەمیيکى تەلخ دەرروونى شارى گرتبوو.
تەمىي بىتکارى وغورىيەت و تەننیا يى و تەمىي تەلخى دەرروونى شار
دەرروونى داودشاندىبۇون ھەر ئەم بىتکار نىيە ، سوپا يە كى بىتکار رېۋاونە تە
سەر شەقام و كونجى بارەكان.. ناونىشانى رۆزئامەو با بهتى گرنگى
گۇقا رو مىدىيا و چەلەغانىيى حكومەت و ئۆپۈسزىيۇن و پەرلەمان
زۇرانگىرنى مۇتەكەمىي بىتکارى بۇو. هېيج لايەكىيان توانى بەزاندىنى
ئەم مۇتەكە ترسناكەيان نەبۇو. بىتکارى بىوه زەنگىيىكى ترسناك ،
خورپەيە كى دلگۇشىن ، دلى سەرجەم دانىشتowanى كاردارو بىتکارى
گرتبوو .

ئەم كورپى بەزم ورەزمى خواردنەوە بار نەبۇو تا بەھۆى مەستىيە و
سامى بىتکارى و نەگىھتى و غورىيەت و تەننیا يى رابىمالى. كە لە خەو و
تەننیا يى و ژۇورەكەى و خوتىندەوە بىزار دەبۇو ، سىنگى شەقام و
بىزەپتى ناودارستانەكان و پىاسەي ناوابا خچەكانى ھەلددەبىزارد و رۆز

وکاته کانی ددها بهدهم شهپولی پیاسه‌ی نهبر اووه تنه‌یایی یهوه. چاو و میشکی هوشیاری، هیزی بربنی سنوری ولا تانی دنیاشی ههبوو، بویه روود اووه کانی دنیاشی، وهک کۆمه‌له ئەلچه‌یه کی لهیهک نهپچراوی زنجیری کاره‌ساتیکی مرؤٹایه‌تی بهیهکه و دده‌سته‌وه. له هه‌ر ولا تیک کارگه‌یه ک دابخایه، ئەم له ژووره‌که‌ی خویه‌وه غەم دایدەگرت و هه‌ستى به قەبەبۇونى كىشەی خۆى و گشت كرييكانى جىهان دەكىد. له ولا ت مامۆستا بۇو، لىرە كرييكار، وەلى كرييكارىتىكى هوشیار.

پیش ئەوهى بچىتە ناو پىتختە كەیهوه، كاتىزمىرەكەی خستە سەر شەشى بەيانى و دەستى لە ملى هيواكانى كردو خەموى لىكەوت خەويىكى غەماوى وپىر له دلە خورپەيەو پچر پچر و دوودلى و بزرگاند و وورپىنه .

لەگەل لیدانى يەكەم زەنگدا له خەوه ئالقىساواه کانى راپەرى.. پىشى پاك تاشى ، دووشىتكى گەرمى كردو كراسىتكى پاكى ئوتۇو كراوی لەبەركەدوو و بۆينباخىتكى جوانى بەست و يەكەم كەس بۇو خۆى گەياندە دەرگاي ئەو كارگه‌یه کەچەند جىيەكەيەكى بەتالى كاريان لە رۆزئامەيەكدا بلاوكىر دبۇوه. پیش ئەوهى لە دەرگاي سكىرتىرى كارگەكە بىدا، وەك خۆى بۆ تاقىيىكىرنە وەيەكى گرنگ ئاماذه بکات، بۆينباخەكەي رېتكەست، دەستىتكى بە بروكانيدا هانى ، چاولىكەكەي لە قوقزى لوتى بەرزى كردوو خستىيە بەر چاوه كزەكانى و قورگى بۆ قىسىە كردن سافكىرد . ترىپەي لیدانى دلى كەمىك كەوتەنە پەلە. كە بە ئەسپايى لە دەرگاكەي دا، ناسكۆلە دەنگى لەو ديو دەرگاكەوه فەرمۇوي لېتكەد بەئاستەم و وريايىيەوه دەرگاكەي ترازان و پیش ئەوهى هەنگاوه بنيتە ژووره‌وه، سەرى كرد بە درزى دەرگاكەدا.. ئافرەتىتكى قىز زەردى ناسك و چاوجەش و بارىكەلە لەبەر دەم مىيىزو كۆمپىيۇتەرىكدا دانىشتى بە قىدىلەيەكى رەش ، قىزە زەردە خاوه‌کەي لە دواوه گرمۇلە كردى بۇو و بلوسىتكى رەشى تەنكى سىنگى كراوەي لە

به را بمو لامل و سه رسنگ و گه رد نیکی جوانی ده رخست بمو. جو وتنی مه مکوله قنج له زییر بلوسه که يدا خپ بموون و ناسکه در زیکی كالی له نیوانیادا دروست کردبمو. ليوه کانی به ره نگیکی سوری توخي مه يله و قاوه بی ره نگ کرا بمو. روویه کی ندرم و دو و چاوی گهشی ثارام دو ولیسوی تازه ره نگ کرا و، وینه ده روونیکی به ختیارو بیگرفتی دنواند. پیش در کاندنی يه که م و شهی ویستی، هزی به جوانیکه يدا چزا.

به چند هه نگا ویکی کورت چووه به ردهم میزه که، به میهربانی و زده ده خنه نه و به يانی باشی لیکرد.

سکرتیره که به هاتنه زورو و هدی ئه و، رووی له کومپیوتره ره که و در گیرو اچاویکی خیرای به سه رو قه لافه ت و جل وبه رگ و روویدا گیرا به زده ده خنه يه کی ئه کتھ رئاسا و رووی تیکرد و به يانی باشه که بمو سه ندده و:

- فه رموو کاریکت هه يه؟

وه ک سه ریازیک چون به رام بھر ئه فس سه ریکی دل ره ق ده و سه تی و چا و هر پی ب پیاریکی چا و هر پوان نه کرا و بی، ئاوا ل به ره ده م میزی سکرتیره که دا و هستابوو. هه ردوو ده ستی به ره زنامه يه کی لوول کرا و هه له پیش و و ره ق کردبمو.

میهربانی و به زه بی تیکه لاؤی چا و هکانی کردو ملی نا به لاؤه و وتنی:
- به لی هاتوم بچو پرسیاری ئه و کارانه که دوینی ئیواره له م ره زنامه يه دا بلا و تان کردو تمه وه.

سکرتیره که جاریکی تر چاوی به جل وبه رگ و سه رو سیما و ره نگی توخي و قزه ماش و برنجییه که يدا هینا، وه ک ئه و هی ب پیاریکی ئاما ده کرا و له سه ر زمانی تو مار کرا بی پی و و ترابی، بی بیر کردن و وه وتنی:

- ببوروه هه ممو شوینه کان گیراون.
بروسکه يه ک له دلی دا و ره نگی رووی تو خ هه لگه را و نا و ده می که می یک

ووشک هلهات، رۆژنامەکەی دەستى بەرزگردهوه و تى:

- خانم، دوينى ئىيوارى ئەم كارانەتان لەم رۆژنامەيەدا بالاوكردۇتهوه، بپواش ناكەم كەسيك لە من زوترهاتىنى؟.

سکرتيرەكە بەھىز و كەشخە و دەنگىيکى گەرمەوه و تى:

- و تم ببۇرە ھەموو كارەكان گىراون!

ئەمەي ووت و پۇوي بەلاي كۆمپىيوتەرەكەدا وەرچەرخاند و پشت گۇتى خىست.

ئەمە يەكەم جار نىيە رەنگى هيواكانى لە يەكەم پرسىيارەوه زەرد هەلددەگەرى. بە كىزى و بىن هيوايىيەوه پۇوي وەرچەرخان و بىرۇي سکرتيرەكەي بەجىيەيشت بەدەم ورىتىنەي رېڭاۋ بىتىخەوسەلەيىيەوه ورد ورد شەقامەكانى دەبپى و دلى لە نيوان بەرداشى گرفتى بىتكارى و زيانى تەنييايى وغۇربەتدا تولبۇوه. بۇنى قاوهخانەيەك ئارەزووى قاوهەيەكى گەرم وشىرينىنەن ئاپارىتىكى دايەوه گىرفانى بەتالى زىرىكەي لە ئارەزووى هەلسان و دەمى حەزەكانى نۇوقاندو وەلامى ئارەزووەكانى خۆى دايەوه.

(قاوهەيەك (٤) ماركە و خواردنەوەشى بە تەنيا تامى نىيە!) ملى رېنگەي گرت و تا لە قاوهخانەكە تىپەپى ھەواي ئەو ناوەي هەلەنەمژى.. بەدەم رۆيىشتىنەوه خۆى بە باخچەيەكدا كەركەدو لە سەر كورسىيەك دانىشت. لەناو گرفت و حەز ئارەزووەكانىدا گىنگللى دەدا.

(چى منى بەم ولات و كۆمەلەوه بەستۆتەوه؟ و ا تەمەنېتىكە لەم شار و كۆمەلەدا دەزىيم ، ھاوريتىيەكم نىيە غەمەكانى لەتەكدا تاوتۇي بىكتات.. دۆستىيەكم نىيە دەستى ئازارەكانى بىگرى و كەمييەك تۈزى غۇربەت لەچىركەكانى زيانى بىتەكىنىي.. لەشارىتىكدا دەزىيم دانىشتوانەكەي يەك مليئەنە و كەچى من وەك لەبيابانىتىكى چۆلەدا بېتىم تەنيام، ھېننە تەنيام گەر لەبەر خۆمەوه قىسەنەكەم بەمانگى وشەيەك لەزارم نابىيىستم. ھەروەك سوالىكەر، چەندىن جار زەردىخەنەم كەردووه بەكليلى

په یوهندی و به رووی خەلکی ئەم شارەمدا پژاندۇووە كەسىك
وەلامىكى بەسۋىزى نەداومەتەوە ؟ ھەموو كەسم خۆشەدەئى كەچى كەس
نېيە سۆزىكىم بىراتنى . من حەزم بە يارمەتى ھەموو كەسىكە و كەسىك
نېيە لايدەك لە نەگبەتىم بىكاتەوە . لەم شارو و لاتەدا ھەست بە دەعبا
بۇونى خۆم دەكەم نەك مەرۆف .)

دەستىكى بە رۇويدا هيئناو وىتىنەي رۇخسارى لە ئاوىتىنەي ھەستىيەوە
ھېننایە بەرچاوى خۇنى .

پوویەكى زىبكاواي قوپياو .. جى زىبىكە كۈنە كانى لە كۈنى كۆمەلە
بىزمارىتكى ھەلکەنراواي تەنەكەيەكى خۆللى ژەنگاواي قوپياو دەچى،
چاوايىكى كزو چاوايلكەيەكى قەبە، لووتىتكى قۆقزو خوار، پىستىتكى
قاواهىي و سەروقزىتكى ماش و بىرنجى ، تەمەننېتكى (٤٠) سالەيى،
لەم كۆمەلگا بىرۋەكرااتىيەدا چۈن شاشىي بۆكار و پەيوەندىي رۆحى و
ئافرەت دەبىن ؟

ھەناسەيەكى قووللى ھەلکىيشا و سەيرىتكى راست وچەپى خۆى كرد .
كىن گوتى لەدەنگى دەرروونى توپىه ؟ كىن ئاگاى لە حەزى سوتاوا
رۆحى داتەپىسى توپىه ؟ لە لاتىش ھەر داما و بۇوم، كەسىك نەبۇو
سۆزىكىم بىراتنى لەدايىكم زىباتر... ئۆف دايە گىيان.. تەننیا ئافرەتىك
بۇويت باودشت پىيدا دەكىردىم و خۆشەويسىتىت دەدامى.. چەند
مىھرەبان بۇويت .. بىزىت لە زىبىكە تەقىيىو زەردو وشك
ھەلھاتووه كانى رۇوم نەدەكرەدە . ئاخ ئەم زىبىكانە چۈن لەو رۆزەوەدى
حەز لە دەلماجە كەردە كەردىوو وەك پۆلە زىرددەوەلەيەك لە رۇوم ئالاون
و ھەر رۆزە چەز لە لايەكم ھەلەتسەتىن . ئۆف دايە گىيان چەند خۆش بۇو
كەپىت دەوتىم :

(كۈرم خەفھەت مەخۇ، نىشانەي بالق بۇونتە، ماوەيەكى تر پىستى
پرووت ساف و جوان دەبىتىھە و .)

ئائى دايە گىيان، نەتەھازانى ئاسەوارەي ئەم زىبىكانە چۈن رۇوم سەقەت
دەكەن .. لە دوا كاتى مال ئاوابىي و سەرەھەلگرتىن و سەفەرى بىن

هیوایشدا بwoo ، چون شه و بوی خوشکم برینداری کردم ، له ترسی ئه و هدی رووی زیبکاوی نه بین ، له جیاتى ماچ و باوهشی خوشکانه‌ی ، ته نیا سه‌ری په نجه‌کانی خسته دهستمه‌وهو ئاگام لئی بwoo ، دوای ئه و ته و قه ساردو سره قیزابویه‌شی به شه‌رم و دزبیه‌وهو سه‌ری په نجه‌کانی به کراسه‌که‌ی سپری . مانگئ سالئی .. دووان . سیان ، رۆژانه لهم شارو ولاته‌دا ته نیام .. ئاخ خوایه بۆ وام لیهات ! چ چاره‌نووسیک بwoo !! وا ببوم به (٤) سال و بیه‌اوسه‌رم .. بئی منالئ .. بئی غەم خۆرم .. بیتکارم .. بئی لاندیه‌کی گەرمم .. بئی هاوریئم بئی نیشتمنان و دورو له هەموو شته خۆشەکانی زیانم . ئەمە زیانی ئەوروپا یاه ! ، خواردن نووستن .. نووستن ، خواردن و چوار دیواری ژوورەکەم و تەلەفزیونیک و کۆمەلئی په رتووکی کۆن .)

قولپی گریانیکی سەخت وەک بورکانیتکی به جوش دەروونی داگیرکرد . پیش ئەوهی هەزازەکەی بگاتە لوتکەی چاوه‌کانی ، ناخى تەقیه‌وهو قورگ و دەروونی گەرم داهات :

- کىن ھە يە لهم دنیا یەدا منى خوش بويت ؟

- كەس .... !

ئاخ .. يەك كەس هە بwoo ئە ويش ، بیئەوهی بونى دواهەناسەی هەلمژم مرد .. ئۆف دايە گييان چەند مەرەبان بوبويت .. منيش چەند سپلە و خۆپەرست ببوم وام دەزانى ئەوروپا گرفتەکانی زیان و زېیکەکانی رپووم ساریز دەکات و وەک مروۋەت تىيم دەروانن و دەبىم بەخاوه‌نى هەموو پیویستتىيەکانی زیان .

- بەجىتم هيىشتى له كاتىيىكدا دەبوايە تا دوا هەناسەت له لات بوما یاه . دىمەنی دوا ديدارى و مال ئاوى له گەل دايکيا ھانىيە ياد و چاوه‌کانى نوقاند .

- كورم بۆ كۆي دەرووبيت ؟

- نازانم دايە گييان !

- ئەم سەرەھەلگرتەن و كۆچە بئى سەرۇشۇتنە بۆچى ؟ كورم ئارام بگەرە ..

خوا گهوره‌یه .

- دایه گهوره و بچوکی خوا گرفته کان چاره‌سنه‌رناکات! . لهم وولات‌دها سیاسیه قاچاخچیه کان و بازرگانانی چهنگ حومک دهکنهن . ئیره شوینی زیان نیه! .

چاوه‌کانی زیاترکرده‌وه .. سه‌ری له‌سه‌ری دایکی نزیک کرده‌وه :
- دایه گیان، تا ئه‌مانه لهم وولات‌دها همناسه بدنهن، ئه‌م بازارو مهزادخانه خویناویه هه‌ر ده‌میتی! .

- بۆ کوئی؟ !

- خۆشم نازانم .. بۆئه و شوینه‌ی وەک مرۆڤ لیئم ده‌پوان .. بۆ شوینیک بونی وونی خۆمی تیاب‌دۆزمەوه، یانی ئازادبم . دایه گیان مرۆڤ که ئازاد نه‌ببو وونه . وونه له‌خوودی خۆی، له کۆمەل، له‌سرورشت، له بون، له هه‌مووشتیک، پەنگە لیئم تینه‌گەیت، وەلی ئەمە گرفتى منه . من نامه‌ویت به ناموی و وون بون بمرم . من نامه‌ویت پرسیاره‌کانی زیانم له میشکمدا کەروو هەلبھین . ، لیره پرسیار حومکی چەقۆی له‌سەره، دەرقم بۆ شوینیک خۆشم نازانم کۆتیه . وەلی دەبى لیره جیاوارزی، چونکە من بەدوای ئەلتەرناتیفدا دەگەریم، ئەلتەرناتیفیک کەخۆمی تیا بدوزمه‌وه، وەک مرۆڤ، ئا وەک مرۆڤ، نازانم چیم بەسەردی، دەبى بپرم، ئەمە سونه‌تى زیانی منه، دلەم دەتەقى قىسىمه‌کەم، میشکم دەجەمى پرسیار نەکەم .

- کورم له وولات‌انی غەربىي زیان ئاسان نیه .

- دایه گیان راسته دەشى زۆر سەخت بىن، وەلنى تاقه ئەلتەرناتیفە بۆئەم زیانە زوخاوبىيە .

ئاوريتىکى بەچواردەورى خۆبىدادا يەوه :

(گەيشتمە ئەوروپاش كەسيك حسابى سەگىيكم بۆ ناكات .)
چاوه‌کانی پې بون له ئاو.

(دەبى بگریم تا دەرروونم ئاسوده بىن، دەگریم تا دوا تنۆکى فرمىتىك وشك دەكەت.. دەگریم و دەگریم، ئاخ گريان چۈن بۇ بە بەشىك لە

به‌رنامه‌ی ژیانی ته‌نیایی و نه‌گبه‌تیم!! ئیمشه‌و چی بکه‌م؟ له‌گه‌ل کیدا
بدویم؟ به‌ته‌نیا چیم لئی دی؟ له کوتی؟ له نیوان چوار دیواری
ژووره‌که‌مدا، له به‌رام‌بهر ته‌له‌فزیونیکی بی‌دهنگ و وینه
هه‌لواسراده‌کانی هاورتیانی شاردا!!)

له‌پی دهسته‌کانی له‌یه‌ک خشاند و له‌پی دهستی راستی یه‌کالاً کردوه‌وهو
به‌رام‌بهر پووی خوی رایگرت و وهک له‌ته‌ک هاپرازیکیدا په‌یقشی
که‌وته په‌یقشین لگه‌ل دهستیدا.

(تاكه‌ی گپی روح‌داده‌مرکینیت‌هه‌وه؟ ده‌زانم تاوانی تو‌نیه؟ تو‌ش
حه‌زت ده‌کرد دلی په‌نجه‌کانت گوپیکه‌ی کی‌ژوله‌یه‌کی ناسکی ختوکه
بدایه، شلکه‌ی نه‌رم‌وله‌ی مه‌مکی قه‌یره‌یه‌کی گپاویت له مشت
بگرتایه. ده‌زانم روح‌حت وهک روح‌حی من تینوی بونی توکی بنباخه‌ل
وبه‌رسویه‌لاینی ئافره‌تیکی خرینه. ئه‌ی وايه تو، پارچه‌یه‌ک له‌منی، تو
جوگه‌یت و ته‌زووی حه‌ز ده‌ژنیت‌هه‌وه. ده‌بین چ تامیکی هه‌بین،
دوولیتوی ناسک و ناوده‌میکی گه‌رم بوت بمثی؟ ئا، دلی په‌نجه‌کانت
بمثی!

(نازانم له ژیانما نه‌مچه‌شتوه، ده‌بین مژین تامیکی زور ئاگراوی هه‌بین
؟ بویه وهک له فیلمدا چه‌ند جاری بینیومه، پیللوي چاوي بیاواو قورس
ده‌بین و ئه‌ستوی حه‌زی ده‌چه‌میتینی و روح‌حی ئارام. جیگه‌ی ته‌نیا،
ژووری ته‌نیا، بیری ته‌نیا، هه‌ناسه‌ی ته‌نیا، تلى ته‌نیایی. ئاخ....
ئای ته‌نیایی! ده‌بین ئیمشه‌و ئه‌و سکرتیره قژ‌زه‌رده شوخه چون
بىشی؟. کن ئمو له‌شه نه‌رم و نووله‌ی به رووتی له باوهش ده‌گری و له‌گه‌ل
قریوه و سریوه‌ی ورده ماچدا، تل به‌مو ناسکه ده‌داو ته‌رایی لیوه
قاوه‌بیه‌کانی هه‌ل‌ده‌مثی؟. ئه‌ی خوای گه‌وره ده‌بین له ژیئر ئه‌و بلوسه
رده‌شوه چ جوته مه‌مکنی خویان حه‌شار دابنی؟. چ به‌خته‌وهریک ئه‌و
گزیکه په‌مه‌بیانه‌ی ده‌مثی؟. بیان کوریتکی وهک خوی قۆز و جوان وروو
ناسک و بین زیبکه‌یه، بیان به‌ریته‌و به‌ریتکی پیری ده‌وله‌مەنده. ئای
ژیان.. واچه‌ند ساله له‌م ولا‌ته‌دا ده‌ژیم، نه له‌شیکی باریکم له باوهش

گرتووه، نه گۆپکەيەكى پەمەيمى قىزىھەدىكىم مىشيوه، نەھەناسەھى سنگى نازدارىكەنەناسەمى بۇن خۆشكىردوه .

جارىتىكى ترسەيرى لەپى دەستى راستى كرد و نەھەناسەيەكى ھەللىكىشا: (تاکەي دەبىتە ھاوارىي حەزەكانم؟ ئەي ئەندامى لەشى كەسىتكى نەگبەت؟. تەمەن زۆر بەخىرايى دەپۋا و من ھەر لە جىيگەي خۆم. لە گۈبەتىدا چەقىيۇم و هىچ ھەنگاوىكىم بەرەو پېشىھەو نەناواه. هىچ گۆرانىتكىم بەسەردا نەھاتووه، لە سېپى بۇونى مۇوەكانى سەرم و قۇياوىيى پۇوم و كىزى چاوم و تەمەنلى زۆرم زىاتر. كوا بەختىيارى؟ لە چ كۈنچىتكى ئەم ژيانەدا خۆت و نىكەردووه؟. بۆلۈم ياخىت؟ چ تاوانىتكىم كەردووه و اپۇزىگار سزام دەدا؟. ئەم ھەمۇ نەگبەتىيە بۆچى!!.

ھەزارى، بىتكارى، تەنياايى، غورىبەت، سەرەتاي ھەمۇ ئەمانەش، ناشىرىنىي و پۇويەكى زىبىكاوى (. . . . .)

سەيرىتكى ئاسمانى كرد و وەك لەتەك خوادا بېھىقى:

- ئەمانە بۇ.. ئەي خواي گەورە؟ .

- بلىي خوا ھېنى؟. ئەگەر ھېنى و درووستكەرى بۇون بىن، كەوانە خوا تاوانبارە بەرامبەر بەم ھەمۇ نەگبەتىيانەيى من؟. نە دەبۇو ئەمۇ نەگبەتىيانە پىتچەوانە بۇونا يان كەمتر؟. نەدەبۇو كەمېك لەجوانى ئەو سكىرتىرەت قارسېكىدايە و بتدايە بە من؟، گەر تو دادوھرى؟. ئەمۇ واناسك و نازدار دروست دەكەيت و منىش بە پۇويەكى زىبىكاوى و قەللىبەوه؟. بىرۋا بىكەم خوا ھېنى؟. گەر ھېنى لەم دەريا خوبىنە رېۋاوهى؟. ئەمەم مەرۆش، چۆن بىتەنگ دەبىن؟! ئەم ھەمۇ بىتكارى و بىسېتىيە؟. ئەمەم ھەمۇ نامەرقا يەتى و تاوانانە بۆچى؟

ھەلۋىستەيەكى كرد و وشكە پەشىمانىيەك دايگىرت:

واز بىتنە.. تو دەرەقەتى بىتكارى نايەيت.. ئافەرەتىيەت بۇ رام نايەت چ جاي زۇران گىتن لەگەل خوادا! . بېرات پىتىيە يان نا، بۇونى ھېنى يان نا، چارەسەرى كېشەئى بىتكارى و زىبىكەكانى رووت ناكات.. كېشەئى تو كېشەئى بۇون و نېبوونى خوا نىيە؟ كېشەئى بىتكارى و تەنياايى،

کیشه و نه گبه تی روح و بین ئافرده تی و غوربه ته) .
 زربکه يه ک له میشکی داو بهرى چاوه کانی لیل بون.. لیل بون تا
 تاریکایی داهات.. وەک تەزۇوی سەھۆلۆتیک خوتىنى لمشى بەناو
 رەگە کانیا تىیدەپەرى.. ھەمۇ ئەندامانى لهشى كەوتەنە لەرزە.. لەناكاو
 دەنگیکى نامۇ لە كونە گوتىكانىيە وە خزايمە كاسەي سەرى و
 هازەھازىتىك میشکى گوشى.. لە تاواندا ھەردوو گوتى بەپەنجە کانى
 دەستى ئاخنى.. تادەھات هازەھازەكە توند ترددبۇو.. كاس بۇو.. سەرى
 كەوتە خولانەوە.. لە تاواندا بەھەر دوولەپى دەستى سەرى جەراند
 و سەرى بەناو كۆشىيا شۆركىرددوھ.. تاسا.. گىزەلۈكە يەكى بارىك لە¹
 قولايى ئاسمانەوە بە تىيزى بەرەو زەۋى كشا وزۇر بە تۇوندى بەدەوريما
 خولا يەوە وەک پارچە كاغەزىتىكى تەنك لە سەر كورسييتكە ھەلى گرت
 و بەرەو قولايى ئاسمان فرماندى وەھەللىلوشى.. هاوارى دەكرد كەس
 گوبىن لە دەنگى نەبۇو.. خۆى رادەپسکاند و لە باوهشى گىزەلۈكە كەدا
 خولى دەخواردو بەرەو قولايى ئاسمان دەكشا.. كشا.. كشا تا لەزەوى
 دۈرۈكە وەھە.. لە قولايى ئاسماندا چاوه کانى كرانەوە ، هازەھازەكەى
 میشکى نەما و بەچواردەورى خوبىدا دەپۋانى.. وەک لەناو
 پۈوبار و شاخى دەبىنى.. بەر زېۋوھ تا دورگە و ئۆقىيانوسە کانى بە
 پۈونى لە يەك جىادە كرددوھ.. ھەرچى ئەو نەخشانە لە قوتا بخانە
 و انەي جوگرافىيەدا بىنى بۇونى لە قولايى ئاسمانەوە بىنى.. (ئەو
 نىوھ دورگە جزمە بىيە كەي ئىتالىيە.. ئەوھ دورگە بەريتانيايە.. ئەو
 ھېئلە درىزە دەبىن شورا بەناوبانگە كەي چىن بىن.. بەر زېۋوھ بەر زېۋوھ
 تا تۆيى زەۋى بەرەش و سېپى بىنى .

ئىستا لە ئەمرىيەكى شەوە ، بۆيە نىوھى زەۋى رەشە و نىوھى سېپى .)
 تۆيى زەۋى لە بەر چاوى بچوكتۇر بچوكتۇر دەبىۋە تا وەك خالىتىكى كال
 لە بەر چاوى وون بۇو.. فيشكە فيشكە بەر دە ئەستىرە كان بەلايدا
 تىیدەپەرى و زراوى بىدېبوو.. گىزەلۈكە كە خۆى بە قولايى گەوالە

ههوریتیکی سپیداوکرد ورده ورده خاو بووهوه و لهسهر پشتی کۆمەلە
ههوریتیک به ئەسپای فریتىرا. گیئرەلوكەکەش له قولایی ههورەكاندا
بەھیمنی توايەوه .

بەترس ودلە لەرزەوه لهسەر ههورەکە دانىشتىبوو. قاچەكانى
درېزىكىدبوو. جولەو هەناسەی لە خۆپپىبوو. ترس سەرتاپاي جەستەي
داكىركىدبوو. ها ئىستا ها توزىتىكى تر ههورەكانى ژىرى دەترازىن و
دەخزتىيە خواردوه و هەپپروون بە هەپپروون دەبىن .

(رەنگە هەر بەئاسمانەوه قەل و دالا هەنجەن هەنجەنم بىكەن.)
بەئەسپايى و ترسەوه ملى بەملاولاي خۆيدا جولاند، تاچاوى بىرى كرد
رۇانىيە چواردەورى. لە قوولايىيەكى سپى بەولولاوه ھىچى ترى
نەدەبىنى . نە جىريوهى بالىندەيەك ، نە ھازەھى جۆگە ئاويك نە فەرى
ئۆتۈمۆبىلىك نە سرپەي پىتى پىبورىتىك ، نە شەمالتى ، نە گەرمماو نە
سەرما .. كش و مات ، بى دەنگى و تەنيايى . تەقەي دانەكانى خوى
دەبىست ترس هەناوى لە بەر بىرىبوو . بە ئەسپايىيەكى ترساۋىيەوه
كەمەيىك خۆى جولاند و لەپى دەستىتىكى بەسەر پشتى هەورەكەدا
خشاند و هەستى بە نەرمۆلەيەكى لۆكەيى كرد. بە پاژنەي پىتىيەكانى
ھەورەكانى ژىر پىتى جولاند.. جارىتىكى ترسەيرى پاست و چەپى كرد
و ھىچى نەدى . بە ترس و بەئەسپايىيەوه هەستايە سەرپى و جى
پىتىيەكانى تاقىكىرددوه. هەنگاۋىيکى كورتى نا ، جارىتىكى تر
بەچوارددورى خۆيدا روانى ، نە ھىچى بىست و نەھىچى بىنى ،
تەنيايى و چۆلى و كش و ماتى ناوجەكە هەرەسى بە توان و ووزەى
ھېتىنا و ترس و بى ھيوايى دايىگرت .. چەند هەنگاۋىيکى نا :

(لە كويىم؟ نازانم . چاوهكانى ئاوى تىزا ، هەستى بەداماوى و
نەگبەتىيەكى قورس دەكىد . چۈن گەيشتمە ئىرە؟ نازانم ... چىم
بەسەردىن!.. نازانم، ئاي دايەگيان ئۆف باوکە رۆ .

(نووکە نوکى گرييان و بىتچارەي و ترس و تەنيايىي هەرەسى بە تواناي
هانى . نوکە كان بۇون بە قولپەي گريانىتىكى بەكۈل و بەدەنگىيکى بەرزا

و گپو نهشاز دهیشیران . لەناکاو وەک پیرمەگروونى سەرتاپا سپى
چلەي زستان ، شاخە هەورىتكى سپى بلند بەرامبەرى دەركەوت ،
لەپشتىيەوه ، چەپكە تىشكىيەكى رەنگاورەنگ دەدرەوشانەوه ،
بەينىنيان دلخۆش بۇو .

(دەبىن لەو ديوئەو شاخەوه ئاودانىيەك ھەبى ؟ پېتەچى شارىتكى پې
گلۆپ و چراخان و قەلە بالغ بى ؟ .

(لە خۆشى شاخى هەور و روناكييەكەي پشتىيەو ، ترسى رەچونى
ھەورەكانى ژىر پىتى لەبىر چۈوهە .. بەھەنگاوى خىتاراي بەسەر
ھەورەكەدا ، بەرەو روويان ھەنگاوى دەنا ، چەند ھەنگاولىيان
نىزىك بكموتايەتهو . ئەوەندە رۇوناكى و شاخە ھەورەكە
دۇوردەكەوتتەوە ، چەند ئەم خىترا بوايە ئەوەندە شاخە ھەورەكەو
روناكىيەكەي پشتى خىرا دۇوردەكەوتتەوە .. ھەلۋىستەيەكى كرد و
ئاوارىتىكى لە دواوه دايەوە . سەيرىتكى شوين پىتىيەكانى خۆى كرد ،
ئاساوارى شوين پىتىيەكانى خۆى نەدى ، وەك لە دەشتىتكى تازە بە
بەفردا پوشراودا بىن وکە هيچ درىنە و بالىندەيەكى پىادا نەرقىشتبى .
ئەو ناواچەيەدا دەبىنرا .. ھەر لە شوينى خۆيەتى ، نە بىيانە لە
تىنۇتىدا بخنكى و نە جەنگەلە لە درىنەبەك بترسى .. ، ھەستەكانى
وەستابۇن . نە تىنۇي بۇو نە برسى ، نە سەرما و نە گەرما ..
پىتدىنگى ناواچەكەو تەننیا يى توقاتىدبوسى . لە گريان و قىيىھەوا
زىاتر هيچ توانايەكى ترى نەبۇو . تەننیا دەنگى خۆى نەبى هيچ
دەنگىتكى ترى نە دەبىست . لە داخاندا دانەويەدۇ بە چىنگ كەوتە
ھەلکەندنى ھەورەكانى ژىر پىتى .

(مردىن لەم ژيانە باشتىرە .. با بىرم ، بخزىمە خوارەوە ھەپرون
بەھەپرون بىم .)

چەند ھەوري ھەلددەكەند ، ئەوەندە ھەور دەچۈوه شوينى . لەمەش وەرپز
بۇو .. بە چىچكانەوه دانىشت و سەرى خستە نیوان رانەكانى و بەكۈل
گىريا .

(ئاخ خوايەگيان ، ئەم نەگبەتىيە چىيە وا داماوى كردووم.. كەسيتىك
نېيە دلى بەمن بسوتنى .

كروزايىهود ، تا لەگريان و هەنسىكى خۆى بىزار بىوو. لەناكاو دەنگىتىكى
ناسكى روح ئاسوودەكەرۇ پشودەر ، بەشىتىوه شەپقلى رەنگاورەنگى
جوان ، لە پشت شاخە هەورەكەوە پەخش دەبىوو.

- تۆتەنيا نىت !

پاچلەكى و سەرى لەناو كوشىدا دەرھىندا واقى ورما. چاودەكانى زەق
بۇون ، دەمى بە سەرسامىيەوە كردهو و بەورىايىهە گۈي قۇلاغى
دەنگەكە بىوو. دەنگىتىكى ئارام و ناسك كە لمىيانىدا دەنگى واخوش و
پېرنۆتەي نەبىستىبوو. لە يەكەم ساتى بىستىتىيەو عاشقى بىوو .
(ئەم دەنگە چەند خۆشە نە دەنگى پىاوە نە هي ئافرەت؟!

هاوارى كرد و بەپرتاوا هەستايىه سەرىپى :

(تۆكىيت..؟ لەكويتىت ...؟ چاوت لە منه ؟ بە قوربانت بىم فريام
كەوە وا خەرىيكە بەتەنيا شىت دەبىم ، من لە كويىم ؟
وەلامى پرسىيارەكانى نەدرایەوە و بىتدەنگى ناوجەكەى خنکانىدبوو ،
ئەميسى لەچاودەرى وەلامىتىكى دلخۆش دابۇو ، پاش كەمېك دەنگەكە
ووتى :

- من خوام.. لە هەموو شوينىتىكەم.. لىيەرم لەسەرزەۋى ، لە ئاسمان لە
ھەموو كون و قۇزىنىتىكى ئەم بۇونەدام .
بە بىستىنى وشەي خوا هەموو جىستەي هاتە لەرزاين و ترسىن ھەناوى
ھەلتەكان و ناودەمى وشك ھەلگەرا. سەيرىتكى لەش ولارى خۆى
كە دەستىتىكى بەخويتىدا هيتنى .

(من مردووم ، ئەمە رۆزى قىيامەتە و بەرامبەر خوا وەستاوم ؟ كەي
مردم..؟ چۈن مەرمىم ؟ .

دەستى بىر دلى بىر د :
(ها دلەم لىدەدا....لىدانىتىكى زۆر خىتاراش !)
وەلامى لە روناكىيەكەوە بەرزيزۇد :

- تۆ نەمردويت.. کاتت ماوه! خوپىن پەربىيە رووى و سورەلگەپا
- (خۆ من هيچم نەگوت، پرسىيارىك بۇو و لەدلى خۆمدا كردم ! . جارىتكى تىرىشەپۈلى رۇوناكىيەكە پەخشىبو و تى:
- منى خوا ئاگام لەھەمموھەست و نەست و هەلس و كەوت و بىيركىرنەھەيەكى ئېيەھە مەرۆقە . لەتساندا ناودەمىي ووشكەلگەپا بۇو، لەجيڭەي خۆي مۆلەق بۇو، ملى لەنىيۇ لەشيا شاردبۇوه. بە رېز و ترسەوە بۆ پىشەوە نوشتابۇوه و دك شەقىشەقە دەلەرزى .
- ئەي خواي گەورەو مىھەربان چىت لەمنى كەساس گەرەكە و بۆمنت هېيناوه بۆئىرە؟ .
- زۆر دەمييکە دەكۈرۈزىيەھە.. زۆر دەمييکە لە زۇورە تەنبايىيەكە تىدا دەچەوسىيەتەھە.. زۆر دەمييکە بەسەر وىنەكانى دايكتىدا دەگرىت و يادگارەكانى كورستان دەتسوتنىنى و تاسەي ھاورىتكانت دەكەيت .
- لە زۇورەكەشمدا ئاگات لېيمە چى دەكەم و چى دەخۇم؟ .
- من كە لە هەممۇ شۇيىنېكى ئەم بۇونەدا بىم دەبى ئاگام لەھەممۇ مەرۆق و زىندەوەرەكانى سەر زۇوي بىن! تەرىق بۇوه، ئارەقىيەكى تەنك لەشى داگرت، سەيرى لەپى دەستى پاستى كرد و لەشەرماندا خىتىيە پشتىيەھە .
- دەستەكانت مەشارەوە، شەرمەكە، ئەم نەگەبەتىيە ئافرەت يان پىياو ناچارەكەت بۆ ئارامكىردنەھە ئەرى ئارەزۇوهەكانى پەنا بۆ بەرى دەست و دلى پەنجهەكانى بەرى ئەمە زولىمى كۆمەلى لېتكراوه .
- خواي گەورەو مەھەربان بۆچى منت هېيناوه بۆئىرە؟ .
- زۆر دەمييکە بۆ دايكت دەگرىت؟ .
- راستە گەورەم، ھاتنى من بۆ ئىرەج پەيوەندى بە خۆشەويسىتى دايكمەھە ھەيە؟ يادى بە خىير زەمانىيەكە مەرددووه! دەستى شەقاوم، شەرمەزارم بەرامبەر بەمیھەربانىيەكەي!

- بهمه بهستی دیداری دایکت تو گه یشتوویته ئیره!
شاگشه بمو به ههر چواردهوری خویدا سه مای ده کرد.
- یانی ده توانم دایکم دوای ئهم هه مکه ساله جاريکيتر ببینمه وه؟
- بهلئي..
- بهرهو روناكيه که هنگاوی ناو له خوشياندا ده تريقيا يوه هه لد پهري و
هاواری ده کرد.
- به چواردهوری خویدا ده خولا يوه و هه لد به زيه وه
(دایه گیان له کويتیت؟ دایه له گه لخ خودا قسه ده کم .
- (خوا دنه کي هه يه ورنه کي نيه ده بی خوا چون بی؟ جوان بی وه ک
ئه و سکرتيره قژ زرده يان جوانتر؟ . بیگومان ئه و بتوانی ئه و سکرتيره
جوانه دروست بکات ده بی خوا چون بی؟ خوزگه ده بیني !
- ئهی خواي گهوره تو گه وردي خوت با بو ساتيک بچركه يه ک با
بتبيينم له کويتیت؟ هه رياست ده که ن ، که س نازاني رنه ک وقه باره و
وبننهت چونه ، رېيگه م بدہ بامن يه که م مرؤف ب بم بتبيين ! .
- تو ناتوانی من ببیني ! له هه ممو شويتنيکم ، من روناكيم . تيشكم ،
تيشکى هىچ زينده و هرئ ناتوانی لييم نزىك بکه ويتمه وه .
- روناكى؟ تيشک؟ بویه له شهودا ئه و هه ممو تاوان و دزى و کوشتن
و زولم و زوره ده کرى؟ .
- شهودو پۇز بۆمن وه ک يه که ! .
- پرسيا رېيکي دووسەر له دوروونيا وه ک قارچك هەلتوقى!
- بېكەم يان نا؟
- لە تەھە كردن ورېتكختنى پرسيا رەكاندا بمو .
- ئه گه روناكىت و له شهويشدا ده رده که وى ، چون ، شه و تاريکى
نا رەويتە وە؟ .
- من تەنبا سەرەتا ترين نهينيە کانى خۆمم ئاشكرا كردووه ئىوهى
مرؤف يەكترى دەخون . درۋەدە كەن تاوان ده کەن ، بهناوى منه وە
شەرەدە كەن

- قوريان خه جاله تم، تؤيه، ليم ببوروه پرساريکى نابهجى بولو، دهزانم
تهنیا پيغەمبەرەكانى خۆشە ويستى به رېزتان نھيئينىه كان دهزانى، خۆ
من پيغەمبەر نىم دەرگاي نھيئينىه كانتىم بۆ بخەيتە سەرپشت تؤيه
خوايىه بمبەخشە ، تؤيه .

- پيغەمبەرەكانىش هەموو نھيئينىه كان نازانى ئەوانىش هەرىيەكە لە¹
كات وشۇينى خويدا وەك هەموو مەرقەكانى ترى سەر زەۋى دەسەلەتى
دنسيايان بۆ مەبەست و بەرزەودندى و ئارەزووەكانى خۆيان و خاوا
خېزان و خىل و نەتەوە بەكارھيئناوه .. ئەوانىش وەك هەموو مەرقەكانى
تر لە رۆزى دروست بۇونىيانوھ تا مەرنىيان لە ئېزىز تاقىكىردنەوەي
مندابۇن، لە زۆر ويستەكانى من لاياداوه، بۆيە هەموو تواناو
نھيئينىه كانى خۆمم لا نەدرکاندوون .

تا خوازىياتر بدوايە ئەم پرسىيارى زياترى لا دروست دەبۇو.
پرسىيارەكان ناومىيىشكى جەراندبوو، ئەوپرسىيارانەي لەو رۆزەوەي
ئىسلامى لەدایكە نەخۇيندەوارەكەيەوە وەرگرتىبۇو لاي
كەلەكەببۇون. ئەم عاشقى پرسىيار بولو، ئەو پرسىيار نھيئينىانەي
دىنه كان رىش پان و مەلاكان تابۇ و بەھەيانىكىردوه .

- دەيکەم فرسەتەو خوايى مەزن بەمنى كەساسى بەخشىبۈد، كەس گوئى
لىتىنە، نە كۆلکە مەلاكان نە ئىسلامە سىاسىيەكان،، بۆ نەيىكم؟
نەكەس تۈرە دەبىن نەخوايى گەورەش زویر دەبىن. خوا وەك ئەم كۆلکە
مەلايانە نىيە. مىھەربانە، ئا دەبىن بىكەم ئەوپرسىيارانەي زمانمانى لال
كەردووه، هەنگاوهەكانمانى ئىفلىج كەردووه. دەبىن نھيئىنى و جىاوازى
لەنیوان خواو پيغەمبەران و ئايىن دا ھەبىن، بۆنا؟ خوا ئەوەندە
مىھەربان بىن ئەو شانسى بەمن بەخشىبېت و منى گەياندېتە ئېرە بۆ
نەيىكم؟ دەيکەم.. بىرواناكەم زویر بىن؟ ئا دەيکەم و هەموو سزايدەكى
خواش لە سەر سەرم، چونكە دهزانىم خوا لە سەر راستىبەو راستى خۆش
دەۋىت ئا بۆنا؟

كام پرسىيار لە پىشەوە بکەم؟

- ئەی خواي گەورە و مىھەبانم ، كام پىغەمبەر خوشەوپىستى تۆى بەرىزە و بەثارەزۇو وپىستى مىھەبانى تۆى گەورە ھەلسۈرۈۋە ؟ عيسا ، محمد ، موسا ، زەردەشت ، نوح ، ئادەم ، ئىبراھىم ؟ ؟ ؟

- نوح رزگاركەرى مرۆژ و زىنده دەران بۇوه ، خوشەوپىستىمە . زەردەشت عاشقى پاستى يە و تائىيىستاش لە پانتايى بەھەشتدا بەدۋاي حەقيقەتە وونبودكانى بۇوندا دەگەرى ! ئەم مرۆقە زىنگ و ياخىيەم زۆر خوش دەۋىت .

- ئەي ئەوانى تر ؟

- ئىبراھىم (صفا ازرا) لەو رۆژەوە چاوى هيئىزى بىنىن و مېشكى تونانى بىركردنەوە و زمانى دووانى پەيدا كەرد ، عاشقى جوانى سروشىتى هەورامان و نىشتمانەكەى بۇو ، ھەمېشە ئەو پرسىارەلە خۆ دەكەد ، كى دروستكەرى ئەم ھەمۇ جوانىيە ؟ چۈن پارچە دارىيەكى تاشراو ، بەردىتكى ھەلکەنراو ، دەبى خواي ئەم ھەمۇ شتە جوانانەبى ؟ ھىشتا لەھەرەتى جوانىدابۇو ، يەكەم سەرەتاي شۆرشى لەخۆى و ژورەكەى و خىزانەكەيەوە دەستى پېتىكەد .

لەشەويىكى زستانى سەختى هەوراماندا ، لەبەرچاوى دايىك و بايى و خزم و كەس و كارى بتى ژۇورەكەى خۆى شىكاند و خستىيە زۆپاى ناواھەرەستى ژۇورەكەيانمۇه .

فەرمۇو دايىه فەرمۇو بابۇ ، ئەوھە خواي خۆم سوتان ! بىزانن چىملى دەكەت ، ئەم بىنانە خوانىن خوا سرۇشته ! تا تەمەنى زىاتر بوايە پرسىارەكانى زىاتر لاي كەلەكە دەبۇون ، بالا كەلەكەت ، ناوشان پان ، مسو رەش ، چاوقاوهىي بازوو ئەستور ، دلەفاوان ، بۇو بە فرىشتەي ناواچەمى هەورامان . ھەركەسىيەك پىپۇپىستى بەكۆمەك بوايە يارمەتى دەدا ، ھەركەسىيەك نەخۇش بۇويا دلەنەوايى دەكەر ، قىسەكانى ، ئامۇڭارىيەكانى بۇنى ، خوشەوپىستى مرۆقىلى ئەدھەت . لەكاتى بىتکارىدا دەچوھە بن دارگۈزىتكى باوهش پان و چارۆكەيەك نان و چەند دەنكە ھەنجىرىتىكى شىرىنى دەبردو بىرى لەبۇنى هيئىزى

هەلسورینەری ئەم بۇونە، شىرىنى ئەو دەنگە ھەنجىرانە دەكىدەوە،
بىرى دەكىدەوە دەيپىست نەتەوەكەى لەنەگىھەتى و گەوجى رېزگار بىكەت
، چۆن پارچە دارتىكى داتاشراو بەردىكى نەخشىنراو دەپى بەخوا ؟
(ئەو بتانە چۆن دەتوانى ، ئەم نىشتمانە جوان و ئەم ئافرەتە شۆخانە
لە ھەورامان و دنيادا دروست بىكەن ؟) .

ئەي دەپى كى بىت ... سروشتە..خوايە..خوا ، خواكانى ئىزە ؟ نا
بىيگۈمان نا، ئىيمە خۆمان خواكانىمان دروست دەكەين لەبەرد دار دەيان
تاشىن ، كەواتە ئىيمە خوايە خواكانىمانىن نەك ئەوان ، نەخىر ئەوانە
بىتن و بەرى بىرى دواكە وتۇوى باو باپىرانمانىن ، دەپى ئەم سىستەمە
بېرخى دەپى ئەم ھەممۇ بىتەنە بشكى ، دەپى ئەم دەفەرە بىگۈرى ،
دەپى ئەم خەلکە ھەۋارە هوشىyar بېيتىمە. ئەى كى بىي بەخوا...
مەرۆڤ بىت خوا ئۆقە ناڭرى. ئا خوايى مەرۆڤ راستىيە (حەقىقەتە)
بۆچى نا ؟ كەواتە خوا سروشتە .. ؟ نا سروشت خوايە.. چ جىاوازى
و پەيوەندىيەك لەنىوان ئەم دوواندا ھەمە ؟ . سروشت ، ئا دەيپىنەم
شاخ ، دەشت ، ئاوى سازگار ، مىوهى بەتام ، ئافرەتى شۆخ ، پىاوى
بەتوانا ، زىنده وەران بالىنداڭ كۆرۈنى وەرزەكان ، ھەنجىرى شىرىن ،
گۆتىزى چەور ، ئەمانە گشتى بەرى سروشتىن كەواتە سروشت خوايە ؟
ئاخ بۆچى ئەم پرسىيارانە يەخەم بەرنادەن ؟ بۆچى وەكى باوک و دايىكم
و كەسانى ترى خىللەكەم بىر ناكەمە و ؟ ئەمەشيان دلخۆشىيە و دىيارى
سروشتە و بەرمن كەوتۇھ ، من وا دروست بۇوم پرسىyar بىكەم سەپىرى
چواردەورى خۆم و بىكەم چاوم نەنوقىتىن ، درۇنەكەم ، بەھوئى بىن
ھەلۋىستى و ناھوشىيارى باپىرانمانە و ، نەوە دوايى نەوە درۆكان لە
رۆحماندا كەلە كەبووه ، دەپى يەكىك ھەبى ئەو قەللايى درۆ و بىرە بۆشە
بېمىتى ؟ من دەيىكەم ، دەپى بەيەكەم كەس چۆن بىتى ژۇورەكە ئەنەمە
سوتاند دەپى بىتى ئەو پەرسىتگايانەش بېمىتىن . وەلى ئەمەيان بەتەنبا
ناڭرى ، دايىك و بابىم بىتەنگ بۇون . كوردى ناھوشىyar بىتەنگ نابن
چەند سالە پىرۆزى ئەوبتانە لە رۆحياندا مەللاس بۇوه ، ئەمە بىيانوھ

دەبى نەمیتى رۆزىيىك زوتر ئەوبىتانە نەمیتى كورد رۆزى زوتر خوى دەدۇزىتەوە كورد وون بۇون، لەنىشتىمان و ناو ھۆزو كەس و كارياندا نامۆن چونكە راستى نازانن وونن چونكە ئەخوايانە گەمزىيانىكى دوون بۆيە دەبى بۆ دۆزىنەوە خود مىللەتى كورد ئەوبىتانە برمىتىرى ، مەۋە تاخوى نەدۆزىتەوە بەختىارنابى يانى ئازاد نابى ئاواش ئەم مىللەتە تا لەتارىكستانى وونبۇون رېزگارى نەبى ئازاد نابى دەزانم كاريکى بقەيە سەختە پەنگە زيانمى لەسەردانىم وەلى ھەر دىكەم دەبى زيانم بەرھەمىتىكى ھەبىن بۆ مىللەتكەم بۆگشت مەۋەقايدى ، چەند خوشە بىتوانم لە ھەورامانەوە تىشكى راستى بۆگشت جىهان پەخشىكەم دەبى بىمم بەرابەرى ئەو راستىيەكى كە ئەو بىتانە لېيان شاردويىنەوە . رۆز بەررۆز چاوى گەشتە دەبۇو ، تواناي زياتر دەبۇو ، ئەو بىتەنگ بۇو وەلى لەناخىا ھەزارەها پېسىيار دەكولا .

لە ھەرھەر زى درونەوە پەلە گەنمىيىكى دىيدا ، لەتەك شۆخە كىرىتىكىدا شان بەشانى يەك پشتىيان چەمابابۇو ، پەلە گەنمىكىيان لەبەر خوبىانەو گىردا بۇو .. بەدەم ھۆرە و گۈرانىيەوە و بەدەم بزە و ھەزى ھەرزەكارييەوە نىگاييان دەگۈرپىيەوە ، چوار چاوى گەشى پېپاكى پې جوانى پېپەشق پې ئازايەتى بېرھەم سوھەستە پېررۆزەكانى دەررونى مەۋەقايدى بەيەك گەيشتن ، بەزارا ئاشنا بۇو ، ھەر ئەو رۆزە چاوهەكانىيان نامەي دلى ھەردووكىيانى بەيەك گەياند ، رۆز و مانگەكان تىپەرى ، لە دلدارى چاولۇ بىزەلى يىوهە ترازان بۆژۈوانى . رۆزىيىكى ھاوبىن بۇو تىشكى خۆر ماقچى گۇنای سروشتى جوانى ھەورامانى دەكرد ، لەبن دارگۈزىتىكى سەركانىيەكى سازگارى دوورە دى لە گەل زارادا يەكەم ژوانىيان كرد ، پېئلاۋەكانىيان داكەن و قاچەكانىيان لە ئاوى كانىيەكە خست ، زارا كەمەتىكى پىزۇوى دەرىپېتىكە هەلخىست وقاچى خripin و پاشنهى خىر و سەرەتاي پوزىتىكى ناسكى بۆ صفا دەرخىست ، چاوى حەزى صفا بە لەشى پۇوتى زېرگەكانى زارا دا ھەلزنى و پارچە مانگىيىكى لەشى بىنى و ھەر لەويىدا حەزىيان بۇو بەچەپكە

ماچیتکی گەرم، بە باوهشى يەكترى ئاشنا بۇون و بۇون بە دىوانەي
يەكترى .

ھېشتا تامى ماچاكانيان نەچوو بۇوه قولايى رۆحيانەوە صفا زاراي
لەباوهشيا داناپۇو وورد دەستى مەرەبانى و خۆشەويسىتى بەسەرو
قىشىدا دەھيتا پرسىارى ليتكىد:

- زاراي جوان.. تۆ دەزانى كى تۆى بەم ناسك و نازدارىيەوە
دروستكىدووه ؟

- ئەرى بۇ نا صفا گيان ، لەخوا زىاتر كىن ئى تر ھەيە ؟

- چ خوايەك نازدارەكەم ؟

- خواكانمان ... ئەوخوايانەي ھەميشه دايكم لييان دەپاريتهوە و نويز
و قوربانيان بۆ دەكەت !

- نا ، شىربىنەكەم ، ئەو پارچە تەختە و دار و بەردە داتاشراوانە چۈن
دەتوانى تۆ بەم ناسك و نازدارىيەوە و رامايان بەم جوانىيە دروست
بىكەن.

- ئەي كىيە ؟

- من دەلىم سروشته يانى خوايە.. خوايەك جياواز لە خواكانى
ئىمە .. ئەم سروشته يە بەرnamە گىپى وەرزەكانە من دەمىكە بتى
ژۇورى نوستنەكەم تۈرپاداھ... سوتانىم ، بۆيە رۆز بەرۆز بەختىارىم
زىدادەكەت ، ھەست بەبۇنى خۆم وھېزىك دەكەم ھېزىك منى لەو
باتانە گەورەترىكىد ، پىرۆزترىكىد ، من خراپە ناكەم ، درۆناكەم ،
يامەتى خەلکى داماو و ھەزارددەم ، خۆشەويسىتى دەكەم وەك خۆم
گەرەكمىن وادەكەم ، كەواتە من خوام ھەيە خواكەشم ھەلسۈرىتىنەرى
ئەم كار و بىر و رەوشتهى ، منه يانى وېزدانى ، كەواتە خوابى من
وېزدانىم .

- ئەرى والله صفا گيان ، تۆ باشترين و پاكترىن گەنجى ئەم ناوەي
بۆيە لەيەكەم ساتەوە شەيدات بۇوم .

- زاراي جوانىم ، خۆشەويسىتى بەشىكە لە حەقىقەتە سروشتىيەكان ،

خوشه ویستی یانی بعونی هستی مرؤفایه تی مرؤفی مرؤفیکی تری خوشده‌ی ماچیده کا لمباوهشی دهگری، نه خوش بمو بزی دگری ئه مانه مرؤفایه تین، مرؤفایه تیش یانی حقیقت، راستگویی، هستی جوان، ویژدانی پاک، ئا ئه مانه گشتی حقیقتی مرؤفین، بوبه هه مسو که سیک خوایه کی لهه کدایه که هه لس سورینه رو ریکخه ری کرداره کانی مرؤفه یانی ویژدان. ویژدان خواهی مرؤفه، کهواته زور خواهیه مرؤث بپوای پیکات و پیزی لیبگریت زیاتر لمو بتانه خومان دامان تاشیون خواهی سروشت خواهی ویژدان.

پرسیار و ولامه کانی صفا هیتنده زیرانه بمو، هه رله یه که م ساته وه زارا بپوای پیتکرد، بمو به قوتابی بیرى نوى.

- تو راست دهکهیت، هه رئیمشه و منیش خواهی زوری نوستنه که م تور ددهم دهگه ریم بهدوای ئهور استیهدا که تو به دوایدا ویلیت، ئیتر ناچم بۆ په رستگا و .. من و تو ده بینه خواهی یه کتر و سروشت خوایه، خوشه ویستی خوایه.

- نا زارای شیرینم، ئیمه بوبن به دوو خوشه یست ده توانین به یه ک بگهین و زه ما وند بکهین. بیین به خاوه نی مال و مندال و زور ویستی خومان. وەلی ئه مه بهس نیه، هه مسو زیان نیه، زیان ده بی به رهه می زیاتری هه بین نه ک ته نیا بۆ خومان بۆ گشت مرؤفایه تی، بۆ ئه و کۆمەل و کەسانه تا ئیستا پهیان به راستیه کانی زیان و سروشت نه برد ووه، ئیمه مرؤفی کوردیش، به شیکین لە کۆمەلگای دوا کە و توروی ئه م جیهانه، ده بین سه رهتا لیرده، له خومانه وه دهست به شورشیک بکهین، شورشیک بهختیاری و سه رفرازی و راستی بۆ گشت مرؤفایه تی بھینی، شورشیک ئه و راستیه ئاشکرا بکات پارچه داریکی داتا شراو و بهردیکی نه خشیتزاو چاره سه ری گرفته کانی مرؤث ناکات، بروانه چىن دهسته دهسته خەلکی هه ورامان دهچن بز په رستگا و رووده کەنه پارچه داریک، بهردیکی داتا شراو، ده بین ئیمه ئه م کۆمەلگایه هەلۆه شینینه وه و سه ره نوى له سه راستی برایه تی و

خوشهویستی و یاسایه کی مرؤثایه تی دایپرینه و . شورشیک بکهین
، شورشیک مرؤف بهره نازادی و راستیه شاراوه کان بهرئ .
صفا زور لوه نازاتر و هوشیارتر بود حقیقته کان و ویسته کانی
رؤحی مرؤف بشاریتته و ، دلداری و خوشهویستیش بهشیکه له
پاستیانه مرؤف دهی بنه نازادی بیکات ، بزیه لای شوره بی نه بود
دانیشتوانی بیاره بهم عهشقه یان بزانی . هه رزوو دلداری و ماج و
باوهشی خوی و زارای بودایک و بابی گیپرایه و ، زه ماوهندیان کرد ،
یه کهم کاریان یه کهم سه رهتای ده سپیکردنی شورشیان ، له رؤژی
زمماوهنه که یانه و دهست پیکرد .

صفا دهستن رانکو چوغه هی شینکی له بردابوو ، جووتی کلاشی دومی
نازه چرناوی له پیدابوو ، چه فته یه کی گولداری لاری به سه ره و
به ستبوو چه پکتی پیحانه هی له برد پشتینه که هی دابوو . زارا والا
پوشیکی شه هودتاوی شوخه بودکی چاوه رواني شه وی په رده
و باوهش و حهز و جوانی ، چاوه کانی به سووتی با یه میکی چهور
رده شکر دبوو . ده هۆل وزورنا له دهوری مال زرمەی دههات . چه ند
سه رمه رئاماده قوریانی بود ، که س و کاری بوك وززاوا و هاوری و
دهرو در او سیکانیان دهم به پینکه نین و جوان پرۆش دهوریاندابوون
ئاماده بون به کۆمەل بچن بز په رستگای بته کان و له وی زه ماوهندیان
پیرۆز بکه ن . صفا به سو زه و زارای له زیر باله کانیا له باوهشگر تبوو ،
له ساته وختی چاوه رواني بپیار دابوون ، سه ری زارای ماق کردوو ،
وه کی به لیاندابن بیه ک که له کم رؤژی زه ماوهندیاندا شورشیه که یان
ئاشکرا بکه نه هر دو و کیان رویان له که س و کاریان کردوو به یه ک دنگ ،
به یه ک هه است ، به یه ک برووا وهیز ووتیان :

- نا ئیمه ناچین بز په رستگا ، پیرۆزی شایی و زه ماوهندی خۆمان له
پارچه ته خته و دار وبه رديکی داتاشراو ناکهین . ئه وانه خوای ئیمه
نین و ژیانمان پیرۆز ناکه ن . ژیانی ئیمه راستی و خوشهویستی
پیرۆزی ده کات . خوای راستی ، خوای خوشهویستی ، رووناکی

خوای دروستکه‌ری هه‌ممو ئەم شته جوانانه‌ی سروشت ، له‌جیاتی ئەوهی بچین بۆ لای بته‌کانتان ، ده‌چین بۆ په‌رستگای جوانی سروشت و سه‌ر ئەوهکانیه‌ی يه‌کەم ژووان و يه‌کەم ماچمان لیکردوه . ئەم سه‌ره تایه‌کی بلاوی ئاشکراکردنی بیرى شورشە‌کەیان بwoo . صفا بwoo به راپه‌روکه‌سانیکی زۆر بپو ایان پیکرد .

بیانیه‌کی زوو شانبه‌شانی هاوازین و هاویبری زارا و هاویبره‌کانی تریوه ، راپه‌رین و هیرشیان کرده سەر په‌رستگای بته‌کان و گشتیان شکاند . ولنی دوای چه‌ند رۆژیک توره‌بۇونى کورد تەقییه‌وه ، ئەم شورشە مەزنەی بۆ هەزم نەکراو و دەسته دەسته له دەوروپشتی دیهاتە‌کانی هەوراما نمود دەهاتن صفا هاویبره‌کانیان دەستگیر کرد بپیاری سوتاندن و کوشتنیان دا ، بابی زارا کەه‌وتە فریای نەیان سوتاند و شاریه‌دەریان کرد . سەرو سەمیئل و برو و بىزانگیان تاشی و سوار کەریکی کلک براویان‌کرد و له بەھەشتی هەوراما ندەریان نا . له دوا دەریه‌ندی شاخیتکدا هەلۆیستە‌یەکی کردو ئاوریکی له بیاره دایه‌وه ، چاوه‌کانی بۆ نیشتمان و بۆ نەته‌وه‌کەی پېر بۇون لەناو .

(ئاخ ئەی نەته‌وهی کورد ، هەتمامون دەبىن وا بەگەوجى بىشىن ، من گەرەکم بwoo بtanکەم به بەختیارترین کۆمەلی ئەم سەر زەویه . من ویستم پاستیه‌کانتان بۆ ئاشکرابکەم . من ویستم ئاشتى ، برايەتى ، بەختیاریتان بۆ مسوگەر بکەم ، ویستم له و خەیال و خەو و درؤیانەی باو باپیرانمان بۆیان بەجىھەیشتبىن رىزگارتانکەم . هەتا وابن بەختیار نابن ، تا ئىتوه بت په‌رست بن ، بىبىر بن ، بىھەلۆیست بن ژياننان دۆزدەخ دەبىن . من دەرۆم ، له هەرشوتىنیک بۆم هەلکەۋى شورشى پاست دەکەم ، خەلکى له نەفامى و برسىتى و ئازاوهو نايەكسانى و خراپه و بىپەرستى رىزگار دەکەم ، من خاوهنى حەقىقەتىكىم سروشت سەرچاوه‌کەيەتى ، ئەو حەقىقەتەی دەبىن هەممو كەس بىزانى . من رۆيىتىم ، شار بەدەرتان کردم ، وەلى تاواننان بەرامبەر راستیه‌ک کرد كە بۆ ئىپوهى گەوج له نان وئاول له هەوا بەكەلکتىر بwoo .)

شه و ورژن بیوچان ده‌پویشتن تاگه‌یشتنه ده‌فریتکی تر . ولاطیکی بئن هنهنجیر و گویزو میوهی ناسکی ههورامی . ههر لهویدا دیتیه کیان له پوش و پهلاش و دارو بهردی سروشتی ئه و ناوه بوخیان دروستکرد . خیله‌کانی ئه و ناوچه‌یه له‌سهر ئاو، مآل ، زهوي ، ژن ، دزی ، کوشتن ، خه‌رمان سوتاندن ، لهناو خوباندا له‌شه‌رو پیکدادان و بئن ئارامیدا ده‌شیان کویکردن‌هه و قسمی بۆ‌کردن ، قوتاخانه‌ی فیربونی پاستی و ره‌وشتی چاکه و مرۆشقەستی بۆ‌کردن‌هه ، خیله‌کانی دوزمنی به‌گژاچووی ، فیترکرد چون به ئاشتى و ئارامى بژین ، بعون به برا ، بعون به‌هاوسى و هاوده‌رەو و هاوكارى يەكترى ، شايى و زهماوەندو به‌ختيارى و ئاسوده‌بىي بۇو به هاوريتى چرکەكانى ژيانيان ، دادگا و ياساي بۆ‌دانان ، ياساي برايەتى (ياساي هەمۈرلۈپىن ، حامورابى) و دادوھرى بۆ‌ريکخستن ، بعون بە‌کۆمەلە مرۆشقەتكى بە‌سوود به‌کۆمەلېتكى بە‌ھېيزو ئاسوده ، دواى چەند مانگى كۆبکردن‌هه .

له‌سەرگردوڭكە‌يەكى پشت كۆماوه وەستابوو ، زاراي هاوه بات و هاوه‌هه‌ناسەتى لە تەنىشتەو بۇو . وەك خاوه‌ن دەستكە و تېتكى مەزن بىرقەمى سەركەوتن و دلخوشى چاوه‌كانى جوانتر كردىبوو ، قەھ خورمايىھ كەمېك كالله‌كەي بە‌سەرشان و مليا پەخشىركەبۇو . چاوه‌كانى لە‌رۆزانى پېشوتر زياتر رەشكىركەبۇو ، دەستيتكى بە‌دەستى صفائ مىردىيەو بۇو ، دەستكەتى ترىشى بە‌دەستى يەكىن لە‌پياوانى هاوبىرا و هاوه سەفەر و هاوخەباتيانەو . ئەويش دەستى بە‌دەستى يەكىكى ترەوە تا دەگە‌يىشتن ناو خەلکەكە دەستەكان يەكىان گرتىبوو ، ئەمە نىشانەت يەكىتى و برايەتى بۇو .

- خەلکىينه سلاوى راستى و برايەتى و بەيانىستان رۇوناڭ و باش بئن ، ئىستا كام ژيان خوشە ؟ ژيانى شەرپوشۇر و براو خوشك كوشتن ؟ يان ئاشتى و برايەتى و پېتكەوه‌كاركردن ؟ ئەم ژيانه خوشە يان دزى ومندال و ژن و مرۆق برسىكىردن و پاره‌كۆكىردن‌هه و مولىك زه‌تىكىردن ؟ يان برايەتى ... چەند خوشە ئه و ووشەيە بە‌هاوسىيەت

بلئی برامی؟

ههموو دهستیان بهرزکردهوه و هاوارایان کرد:

- برایه‌تی .. برامی ، برامی برایمی .. بهلئی برایمی

ئیتر لهکاتهوه ناوی صفا گورا به برایم و کۆمەلەکەشی، برایمی .

خانه‌کانی لهشی برایم زور لهوه چالاکتریبون ئارام لهشوینکدا بگرئ،
بەرزگارکردنی ناوچه‌یەک تیر لهویسته‌کانی بخوا، شورش و ووتنى
حەقیقت بورکانیک بول لهدەرونی برایمدا قولپی دەدا . دوای ئەم
سەرکەوتتە مەزنەبە ماھویەک لهگەل زارا دا له ناو کوخەکەياندا
دانیشتبوون و زارا سەرو قىشى لەسەر رانى برایم پاخستبوو برایمیش
وورده وورده بییخى سەرى زاراي ختوکەدەداو بەسۆزدەوه بە پەنجەکانى
قىشى شانەدەکرد .

- زاراي شىرين قافلەچىيەكان دەگىېرنەوه: له ووللاتىكى دوور و گەرم و
بىن ئاو و بىتنان و بىن سەوزايى و بىشاخ ووشك و بىدا گەلىك دەزىن
ژيانيان ، له دۆزەخى شەپوشۇر و دزى و مرۇۋ كوشتن و جەردەبىي و
كاروان تالانكىدن وزىندە بەچالاڭىردن فەروشتن و گۈرىنەوهى ئافرهت و
كۆپلە بە هوشتىرله بازارپىكدا كە پىيىدەلىن (عكااظ) و بە كورتىكەھى
ژيانيان له ئازاوه شەپوشۇر و بىن ئارامىدا قەتىس مادە گەركەم بچم
بۇئەگرانە و ئەو گەلە لهو نەگبەتىيە پىزگارىكەم و ئاسودەبىي و برایه‌تى
و مرۇۋ ئاشەتىيان فيير بكم .

زارا سەرى لەسەر رانى برایم بەرزکردهوه .

- هەى هاوسەرە شىرىنەكەم ... هەى راپەرە مرۇۋەندۇستە كە هەنگاوه‌کانم
لەتەك هەنگاوه‌كتايىه ، لهو رېزۇدە بۆ يەكەمچىگانمان لە ناو
حەزى يەكتريدا توايىوه، هەناسەمان تىيكەلا و بولو، ژيانم تىيكەلا وى
ژيانته ، غەم مەخۇ ، هەنگاوه‌کانم گېيدراوى هەنگاوتە ، له گەرمى
وساردى و نەبۈونى و خۇشى وناخۇشىدا ھاوبەشتىم .. دەتونانين ھەر
لەبەيانىيەوه كاروانى سەفەر ئاماھەكەين ، دەرۇپىن ، دەرۇپىن لەھەر
شۆئىنېك چەوسانەوه، بىرسىتى ، نايەكسانى ، ئافرهت زەليل بۇون

ههبوو شورش دهکهين ، تا سهرهجهمى ئەم دنيايه له ئازار و نامروقايهى و برسىتى پزگار دهکهين . (برايم هەناسەيەكى قوللى هەللىكىشاوسەرى لەسەرى زارا نزيك خستە وە تەنكە ماچىكى لېوهكانى زاراي كردا) .

- ئەي زاراي جوانم ، دەزانىم دلت قولپى شورپشى گەرمۇگۈرى تىيدايم ، وەلى تۆبەم ناسكى و نازدارى و پەروھردى ئاو و ھەواي بەھەشتەكەي ھەورامان ئەمە رېيگە سەختە چەند مانگىيەي بىابانى وشك و بىن ئاو بەتۆ نابىپدرى ، دەزانىم تۆ نەمۇنى ئافرەتىكى شورپشىگىرى سەلارى كوردى خۇرپاگىرىت ، ئېرەش پىتوستى بەھېزىتىكى وەكى هيىز و بىرپاى ياكى تۆھەيە، جللهوى شورپشى ئېرە بىگەرە لەكارەكانتا بەردهوام بە، تۆ سەمبولى ئەمە راستىيەي كە خواي سروشت تۆى بەم ناسك و نازدارىي دروستكىردوه . غەمت نەبىن من دەگەرېيەمە وە وەلى نازانى كەنگى ، زيانمان دەبىي وابى ، وولات ونيشتمان وكەس وكار و خۆشەویست بەجىتىيەشتن سونەتى زيانى مەرقە شورپشىگىرى كانه ، تۆ و هيىزى تۆ ، تواناي تۆ ، كۆمەكى تۆ ، بۇونى هاو ھەنگاوى تۆ نەبوايە من سەركەونىم بەدەست نەدەھانى ، تۆ ئافرەتىكى كوردى خۇرپاگىرى دەبىن ئەم رېلە بىبىنى .

برايم ھەر ئەمە رېزە ھەدادارانى دەنگ دا بۆ سەفەرىتكى دوور و درېيىز بۆ شورپشىتىكى نۇئى خۇئامادەكەن ، بەيانىتىكى زۇو بۇو كاروان ئامادەي سەفەر بۇو . دىلدارەكان چارۋەكە ماچيان بۆ يەكترى دەپىچايمە وەھەرىيەكە لە گۆرەپانى رېيىشتىنا ھاۋاژىنەكەي لە ئامىيىز گرتىبۇو . برايمىش سەرى زاراي لە باودىشدا بۇو و لەگەل وورددەماچدا قىسى بۆ دەكەد لە دوچىريە سوزىدا باوهشىتىكى گەرمى بەزاردا كردوو جللهوى كاروانى بەرە خوار راکىشا رېيىشتىن . چەند رېزە چەند ھەفتە چەند مانگ بىابانى سەخت و گەرم و بىئاپيان بىرى . لەناو كاروانەكەدا شۆخە كچىتىكى پىنگە يىوی مەممەك ھەللىتۇقىيۇ ھەورامى ، شۆخە كچىتىك ھەر لەسەرەدەمى كچىتىيەوەي لە پاوهە لەتەك كەس و كاريدا

دواي پاستيه‌که‌ي برايم که وتبورو . له بيريدا زرنگ بورو ، له کاردا
چاپوك تهنيا و لهشى گولىكى بئن نه کراوبورو . تا حمز له دهروونيا
بالابوايه گۆپكەكانى مەمكى رۆز بە رۆز تىزىتەر و تىزىتەر دەبۈون . هەر له
دۇورەوە گۆپكەكانى ھەللاوى ھەزى دەمى نېرىتنەيان ھەلدىمەرى .
کۆمەكى برايمى ھەلبىزاردېبورو ، له پشوداندا ئاواي بۆ دەبرد . له
فرسەخى لادانى کارواندا خەپلهى گەرمى بۆ دەكرد . شەۋىتك ، دوowan
، چەندان شەو و رۆز تهنيا رۆح بورو ، رۆحى گېڭىرتىي بۆ لهشى
تۈوكاوى و ھەللاوى دەمى نېرىنەيەك كلىپەي گىرتىبورو . هەر تهنيا بورو .
شەۋىتك لهشەوانى تهنيايىي جەوهندىيەك ئاو و چەند خەپله
كولىرىيەكى ھەورامى بۆ برايم برد ، له ناو خىوتەتىكى تهنيادا ئەم دوو
تهنيايىي ئاگرى ھەزىتك له جەستەيان ھەلچىو .

ئەم چاوه پې كلانەي ، ئەم دەست و پەنجە پې مستىلانەي ، ئەم قېبرغە
و سمتە خىپينەي ، كە دەروات و ھەلددۈرىت مەممەكەكانى له چەشنى
دۇوخۇنچەي نەپشىكتۇي گۆپكە تىزى ھەلۇرەبىي سەر ئاوى
جۆگەيەكى كەم خور دەچى ، باڭگەن دەكەن بۆ مژىنى شىلەي ھەزىبان
بۆچى نا ؟! سېكىس بەشىكە له لۆزىك (منطق) لۆزىكىش بەشىكە
لەرپاستى ، پاستىش خوابە ، كەوانە وەرە چاون نەخشىن با
تهنيايىيەكەمان لەم شەوه تارىك و تۈونەدا ، لەم بىبابانە چۆل و
وشكەدابە ماچ بېرىتىنەوە . دەزانم گۆپكە كانىت شالاۋ بۆ ھەللاوى
دەمى نېرىنە دەبەن . دەزانم گلىپەي ھەزى سېكىس و ماچ خەرىكە
دەرۈونت شەقار شەقار دەكەن . وەرە منىش گېرى ھەزى سېكىس و ماچ
و باوهشى زاراي جوانى لىتىپراوه ، وەرە چۈن زارا بۇ به ھاوبىر و ھاۋ
ھەنگاۋ و کاروانى خەباتم ، وا تۆش بۇوي بە ھاوري و ھاۋ ھەنگاۋ ،
ھاوبىر و ھاۋ قۇناغىيەكى ترى زىيانم ، ھەر دەۋلەمان پىتۇستىمان بەيەك
ھەيءە ، دوو تەنەنیا ، دوو دەرۈونى پې ھەزو شەھەوت ، دوو لهشى تىنۇو ،
دوو رۆحى گېڭىرتۇو ، دوو شۆرۈشگىتىر ، تۆ بۆ باوهشى زىرى توکاوى من
و من بۆ باوهشى نەرم و نىيانى تۆ ، وەرە سېكىس گۇناھ نىيە ، سېكىس

بەشیکە لەشیان ، ژیانیش مۆلەتى سروشتەو بەمۇقۇف دراوه .
- وەرە با ئەو مۆلەتە بەتهنىا بەسەر نەبەین ، وەرە ھاجەری گۈرگەرتوو ،
شەوەكەمان پېر عەتر بکەین ، عەترى كۆرىيە رەحمان راڭەننى .
- ئەئى تۆ دەللىيى چى ھاجەر خانم ؟ .
ھاجەرچاوه رەشەكانى پېركىد لەناز وەھزو شەھوەت. كەمیتىك لە برايم
نزيكەوته و .

- ھەى برايمى رابەر ، ووشە كانت ھەرىيە كەيان پەيامىتىكى خواى پىيۋەيدە ، يانى حەقيقەتن ရاستىن . ئەى گوايە ئىيەمە لەپىتىناوى چىدا وا
نېشتمان و خاک و كەس و کار و ھورامانى بەھەشتمان جى هيىشتەو
و لەم بىبابانە لاماويە گەرمەدا خەرىيکىن لەزىر تىشكى خۆرى تىزىرەدە
دەپۈكىتىن ، گشتى لەپىتىناوى گەياندىنى ရاستى يە بە كۆمەلگە
دواكە و توەكان ، ئەو كۆمەلگایانە نازانن ရاستى چ تام و كەللىكىكى
ھەيە ، چ بەرھەمەتىكى ھەيە ، ئا .. برايمى رابەر و مامۆستاي ရاستى ،
ھەروايە ، زۆر دەمەتىكە دلەم خورىيە حەزى تۆزى تىدايە . زۆر دەمەتىكە
حەزىدەكەم ئەو دەم و لېيە قاوهىيى يە پېرخۇتىنەت بىمۇم ، بۆزى ئەوسىمیل
و پىشەپەشە پېرەت ھەلەمۇم ، ئەو دەم و لېيەدە ھەزارەها ووشەي ရاستى
، جوانى ، مەرۆغا يەتى لىيەتكى ، ئا .. برايم حەزىدەكەم ھەر ئەم شەو
نەرقەمەوە و لە نىيۇئەم خىتەتەدا لەباودەشت بىگرم . تا خواى
خۇشەويىستى حەزىدەكەت لېيۇت بىمۇم ، نا ئۆقرە ناگرم رەنگە تا
سبەينى حەزى ماچت جەستەم بسوتىيەن . ئاخ تۆ نازانى زۆر دەمەتىكە
رۆح چاوه پوانى ئەم رۆزدەيە ، ئەم شانسىيە .

برايم ھەر ئەوشەوە ناردى بەشويىن كەس و كارى ھاجەردا ، قاپى
خورما .. تاسى دۇ .. چەند خەپلە كولىرەيە كى ھەورامى بۇو بە
شەكراوى شەوى زاوايەتى ، پېررۆزىيان كرد ، خىيەت چۈل بۇو .
مانگە شەويىكى رووناڭ بۇو ، كاروان لەخەۋىيەكى نەرم و كەنھەفتا بۇو ،
دەنگى پېرمە و كاۋىيىش و شلپەي لچى هوشتەكان نەبىن هىچ نەدەبىسترا
ھاجەر بىلاابەر زى لەش گۈرگەرتوو . ھاجەر دەيوبىست لەيەكەم شەھوەي

پووتیانه و سه رتای جوانی خوی نیشان بدارد از بالاترین شوین تنه نیشت کوله که ناوه راستی خیوه ته که و هستا . بالای لهوی نه بی جیی نابیته و ، به نازو که شخه و نیگای پر شه هوه ته و ده پروانیه برایمی دل تینوو ، عه یارانه وبئنسپایی کراسه ئاودامان و دهربی کوردیه که داکه ن و قول و ئەزون خرینه کانی به رووتی ده رخست برایم لەسەر لبادیکی ئەستور دانیشتبوو دەمی پۆحی بۆ لهشی خەپانی هاجەر ئاوی تیزابوو .

- هاجەر دەزانم جوانی ، ده خیراکه هەممۇ جوانیه کە تم نیشان بده ، دەی خیراکه دیاری ئەم سروشته ئاشکرابکه .

هاجەر زیرک کراسه که داکه ن ، بالا یه کى سەرتاپا پووتی پیست گەنم پەنگ و دوومەمکى قنجى هەلتۆقیووی گۆپکە قاودىي ، توپەللى مۇوى قەترانى ئالۆسکاواي بەر موسەلانى تەرى . پوزى ناسك ، پانی خرین ، گەردانی نەرمى ، چاوى گەشى قىرى درېشى و قول و باسکى جوانی ده رخست پووناکى ئاگرى قوتىلەي نىپو خیوه ته کە لایه کى لهشى رپوناک كردىبووه ، لاکە تىريش تەمىيکى جوانى بۇو . تىشكى مانگە شەوه كەم هيزة کەش لە كۈونى شاشى خیوه ته کە و بۆ جوانیه که داکه ن دەزى كردىبوو كۆمەلە خالىيکى رپوناکى كالى لەسەر پوو ، سنگ و گومەزى مەمکە قنجە کانى و قولاي ناوکى و رانە کانى نەخشاندبوو و وينە يەكى جوانى دەنواند . برایم بوبە پارچە يەك لە شەھوتنى گېركرتوو و لەسەر لبادە خورىيە کە هەستايە سەرىپى .

- و دەرە هاجەری جوان با پىتكەم و چەند رکات نۆپىشى سروشت بکەين ، ئەو نۆپىزە خوا بە كەردنى ليمان پازى دەبى و ئەو بازى بە رۆحىيە بکەين كە خوا حەز بە بىنېنى دەكت ، و دەرە وا دەم خەرىكە بىن بە پارچە يەك تەرى و لە سىنە و فېچقە دەكى .

هاجەر بە دوردە هەنگا ويىكى پر نازدە هاتە پىشە و هەوشيان بە يەكدا كەرد ، هەر دوو هەر رووت ، لە يەكەم گەيشتنى هەلاؤى دەرۇونى

برایم و گوییکه کانی هاجهه. هاجهه ته زوویه ک نه زنونکانی شلکردو به سهه ر بالا نی برایمدا نوشتا یه وه ، له زیر تیشکی ووردی مانگه شه و روونا کی قوتیله که دا ، له یه ک ئالان و مانگ هه لو بسته یه کی کرد و چاوی روونا کی فراوان کرد ، تا ئم دووعاشق و شورشگیره له جهسته و روحی یه کتری تیز بخون ، برایم چه شهی له ش و لاری ناسکی زارا ئاگر تیبه ربوو .. هاجهه خانمیکی ته مه نه مامی و روح کلپه دار یه که م جاره پیاوماچی بکات ، یه که م جاره له شی زیر و توکاوا پیاوا ممکه کانی و گوییکه سمتی ختوکه بدا ... ماچه کان ده بعون به وورده گاز .. گازه کان ده بعون به ته کان ، ته کانه کان ده بعون به یه کتری جه ران و باوه شی گهرم ، گهرم ، گهرم ها زه ها زی هه لا زی ده بعون گهرم داهات و بubo به سیمفونییای ئۆف ، هاجهه رینک په روده دی شاخی بلند و ئاوي سازگار و هه نجیری ته روبه تری سه رقوله و هه رمنی ناسکه و گوتیزی چهوری هه ورامان له بیا بانیکی ووشکی لم اویدا ، له باوه شی زیری پیاویکدا ده بین چ گری بگری ، دواى ته وژمه ته کانی ، باوه شه ماچتی هه رو ولايان پیکه وه ته او او بعون ، ته ربوون ، توروکه ئاللۆسکاوه کانی بدر موسه لانی هاجهه سوربیوون ، سوربیوونیکی بین سنور .

(ئای ئەمە گشتی حەزە و ا دەرگای له سهه دە کریتە وە و بە هورۇزم
فیچقە دە کا .)

هاجهه سهه رئارامی دواى ته او او بعونی خست بیووه سەر سنگە توکاوا یه که برايم :

- ئای کە خۆشە برايم ، ئیتتر له دووره و سەیرت ناکەم ، ئیتتر له دووره مژی حەز لە دەم و لییوت نادەم و هەر لە دووره و گوی لە قسە بە نرخ و ئامۆزگاریه کانت ناگرم . ئای کە خۆشە برايم گیان هەناسە مان تیکەلا زی یه کتر دە بین ، ئیتتر بە شەو لە ناوجیتگەدا باوه شی پرووتت پیتدا دە کەم و بە رۆزیش لە پشت هوشتەرە کە تە وە ، ئا .. نامە ویت یه ک چرکە بېننەت لە سینەم بېرى و لیت جىا بىمە وە .

هیشتا نه گه یشتبوونه جن مه به ستیان، شه ویک له شه وانی با ودشی رووتیان هاجه ر مرده های تانی کور په یه کی به برایم گه یاندو ئه مه هه واله بیو به هیوای چاوه رو اینیان .

دوای چهند مانگنی کاروانی راستی گه یشتنه و ولا تیکی لماوی بی ئاو و بی نان و قرچه ، کومه له مرؤفیکی برسی شه رانی کومه لگایه کی پر دوزم نایه تی دزی جه ردی ئاشوبه . هر له یه که م رؤژه وه قوتا بخانه ی دانان ، سه ره تای شورشی دهست پیکرد ، که سانیکی زور با وه پریان پیهانی ، که سانیکی زوری خیلی قوره پیش هه ره شه یان لیده کرد .
- ئه م کورده سه رسه خته چی گه یاندیه ئیره وا خه ریکه بتنه کانمان ترو ده کا ، کول توره که مان پیس ده کا ، بازاره که مان سسته ده کات .

برایم له غمه می به گه یاندنی په یامه که یدابوو . هاجه ر له چاوه رو ایانی هیوا وبه رهه می عه شقه یان . دوای چهند مانگنی کور په یه کی ئیسک سوک و چاو کالی نه رمزله له گرهی ولا تیکی پر عه جاجدا ، (سمايل) له دایک بیو . برایم بوبه باوک ، هه لیده په راند ، ماچی ده کرد ، هه دوو کیان دهیانلا واندوه ، هاجه ر شانا زی به وه وه ده کرد هیزی به رده و امی بیر و باوه ری برایمی هانی و ده به رهه م . (سمايل) پییگرت و زمانی پژا ، زمانیکی پر موسیقا و سوزی جافی و هوره دی هه و رامی ، هر له یه که م رؤژی زمان پژاندنی وه فییری بانگی حه قیقه ته کانی کرد ، زرنگ بیو ، جیی هیوا و خوش ویستی بیو .

دابرانی له زارای هاو سه رو هاو خه بات و هاو زینی ده میک بیو خانه کانی له شی برایمی پاچله کاند بیو .

- ده بی پچمه وه بقلای زارا . دل نیام زور ده میکه له چاوه رو ایانی کی سه ختدا ده زی . گه ره که راستی هاجه ر و بونی سمايل و به رهه می شورشی ئیره بزانی . دابرانه که مان دریزه کیش ، ئه مه ش تاوانه له هه رسی کمان ، له زارا ، له هاجه ر ، له ختم . له راستی وا چهند شه وه باوه ش و ماچ و سیکسه کانی هاجه ر ، به تام ونا و وحجزی زار اوه ده که م ئه مه ش تاوانه له راستی ، ده کری . ده بی منی رابه ری راستی له

ههموو کهس لهگه ل خۆم و هاوسهره کانمدا راستگوتريم. ئا دەبىتى بىرۇم و بىگەمە ئەو دەرۈونە چاودەروانىيە گېڭىرتۇوهى زاراي بەرزم . پىشىش چەند رۆژى ھاورىتىيانى دەنگدا: دەگەرىتىنه و بۆ مەلەندى يەكەممان خۆ ئاماذهەن ، ھوشترەكانستان تىير ئاو و ئالىك بىكەن ، ئەم سەفەرە كەتوپە ھەوالىتكى دلىتەزىن بۇو ھاجەرخانمى تەزان ئۆقرەھ لىتەھلگىپا .

- بەچاودەكانيا دىيارە نىازى نىيە ھاوكاروانى بىم .
ھاجەركەتوھ پارانەوە :

- برايم گييان منيش بەرە ، لم بىبابان و وولاتە گەرم و بىن ئاو و نامۆيىھدا تەنیام مەكە ! تو نازانى من تائىيىستا لەجافى زىاتر زمانىتكى تر نازانم ؟ تۇو خوا تۇو گەورەيەكى تەنیام مەكە .
- نا ھاجەرخانم تۆدىلى ئاگىدانىتى شۆرشى ئېرەي ، ئېمە پەيامىتىكمان هەيە ، ئەو پەيامەش لەبەرددەوامى شۆرش و خۆراڭرىدا سەرددەكەوى ، وەك چۈن زاراي نازدار لەۋى رابەرى گەرمى شۆرۈشە ، تۆش لېرە سمبىللىكى .

- نا صفا گييان ، نابرايم من بىن تۆئۆقرەم نىيە ، ھەردەيم (چۈن لېرە خىيمان مركى نالى اوو زرعى فيە عشرتى كم) (بوجى رجى دنو مالت فيە بىدى ساركى ياكورت كم) (برويشى يېچ و يىشى زنکە بول نكى تىينوت نابى بوجى ملاٹكە كم) (بوللەي كجېرىيل قىيت لات بىزە رمى ادم ربى بۇو كم) (زىشى وشۇنى را كابانكى كا صافامروه برجى وفات مكە) (اب للەي صوت جا تتبۇرۇ وهاورد بىئى جى بكم ضوموم نتباکور بىكمە)

(كۈزفت هو رامى شتى جافى نازانى زامى او وها كمە)
كە مرى بارى تىيت مالى بىز دكا زم زمش مومى وها اوى كمە).
ھاجەر دەيزانى رۆحى چ سەختىيەك بىن برايم دەكىيىشى ، چ ئازارىتكى دەرۈونى بىن برايم دەچىتىشى ، سمايلى دا بە لايەكى شانيدا و بەگرىيان

و پارانهوه دوايان كهوت .

- صفا مهرو ... صفا مهرو ... صفامروه
ئهـمـ كـوـچـهـيـ بـراـيمـ وـ كـورـوزـانـهـوهـيـ هـاجـهـرـ بـوـ بـهـسـمـبـولـيـكـ تـائـيـسـتـاشـ
هـمـمـوـ سـالـيـكـ حاجـيـهـ كـانـ يـادـيـ دـهـكـنهـوهـ .

واـچـهـنـدـ سـالـهـ زـارـاـيـ نـاسـكـهـ ژـنـىـ هـهـوـرـامـىـ ،ـ دـلـىـ حـهـزـهـكـانـىـ دـهـگـوشـتـىـ
وـهـمـيـشـهـ لـهـ چـاـوـهـپـوـانـىـ دـهـنـگـىـ زـهـنـگـىـ كـارـوـانـدـايـهـ ،ـ كـارـوـانـيـكـ
مـرـذـهـهـلـگـرـ وـسـوـتـنـدـىـ بـهـلـيـتـنـىـ بـىـ .

- ئـاـ زـارـاـ گـيـانـ تـوـبـهـ ،ـ ئـيـتـرـ جـارـيـكـىـ تـرـ لـهـيـكـ نـاـپـچـرـيـيـنـ وـ بـهـنـيـاـ
بـهـجـيـتـ نـاهـيـلـمـ ،ـ ئـاـ ،ـ تـوـبـهـ ،ـ زـارـاـ تـوـبـهـ ئـهـمـ سـوـتـنـدـمـ دـهـوـىـ .

مـرـذـهـ ،ـ ئـاـ ،ـ شـوـرـشـ بـهـرـدـوـاـمـهـ وـ كـوـمـهـلـگـاـيـهـكـىـ گـهـوـجـ وـ چـهـنـدـ خـيـلـيـكـىـ
شـهـرـانـىـ لـهـ دـزـىـ ،ـ دـرـقـزـنـىـ مـرـؤـقـكـوـشـتـنـ ،ـ تـالـاـنـكـرـدـنـ ،ـ ئـافـرـهـتـ
خـنـكـانـدـنـ ،ـ پـزـگـارـكـرـدـ .

زارـاـيـ نـاسـكـ ،ـ زـارـاـيـ بـهـوـفـاـ وـ شـوـرـشـگـيـرـ بـهـوـ دـلـ وـ دـهـرـوـونـهـ پـاـكـ وـ
هـهـسـتـهـ گـهـرـمـهـيـهـوهـ ،ـ هـهـمـيـشـهـ لـهـ چـاـوـهـپـوـانـىـ بـرـايـمـ دـاـ بـوـ .ـ پـاـشـ
نـيـوـهـرـقـيـهـكـىـ زـهـداـوـ بـوـوـ ،ـ لـهـنـاـوـ هـوـزـىـ بـرـايـمـهـيـهـ كـانـداـ بـوـ بـهـ قـاوـ،ـ
مـنـدـاـلـاـنـ بـقـاـوـكـيـانـ ،ـ ژـنـ بـقـ مـيـرـدـ وـ دـلـدارـانـ بـقـاـرـچـيـهـ لـهـ دـلـيـانـ ،ـ
تـهـ پـوـوـتـوـزـىـ كـارـوـانـيـكـ لـهـ دـوـوـرـهـ دـيـارـهـ وـ بـهـرـوـهـ ئـيـرـهـ بـهـرـيـوـهـ .ـ تـاـ بـىـ
نـزـيـكـتـرـ وـنـزـيـكـتـرـ دـهـبـونـهـوهـ ،ـ پـيـاـنـىـ لـهـ ژـنـ دـاـپـاـوـىـ چـهـنـدـسـالـهـ هـهـرـ لـهـ
دـوـوـرـهـوهـ چـهـفـتـهـيـ يـادـگـارـيـهـكـانـيـانـ هـلـدـهـسـوـرـانـ .ـ زـارـاـ لـهـ كـوـخـهـكـهـيـ هـاتـهـ
دـهـرـهـوهـ .

- دـهـبـىـ ئـهـمـ كـارـوـانـهـ بـرـايـمـ يـانـ لـهـتـكـداـ بـىـ ،ـ خـواـيـهـ خـيـرـ بـىـ دـوـيـنـىـ شـهـوـ
خـهـوـمـدـيـ چـهـپـكـهـ گـولـيـكـىـ رـهـشـىـ دـامـىـ ،ـ دـهـبـىـ ئـهـوـ بـىـ وـ نـهـخـوـشـ بـىـ
يـانـ غـهـمـيـكـىـ هـهـبـىـ ،ـ دـهـنـگـيـانـ دـيـارـهـ ،ـ وـ كـارـوـانـىـ هـهـوـرـامـيـهـكـانـهـ لـهـ
دـوـوـرـهـوهـ هـوـرـهـ جـافـيـ دـهـكـيـشـنـ .ـ تـاـ نـزـيـكـ بـكـهـوـتـنـاـيـهـتـهـوهـ هـهـنـاسـهـيـ
عـاـشـقـهـكـانـيـشـ نـزـيـكـ دـهـبـوـوـ ،ـ بـرـايـمـيـ سـهـرـكـارـوـانـ هـهـرـ لـهـ دـوـوـرـهـوهـ
لـهـسـهـرـ پـشتـىـ هـوـشـتـرـهـكـهـيـهـوهـ مـلـهـ قـوـتـتـىـ بـيـنـيـنـىـ بـالـاـيـ بـهـرـزوـ چـاـوـىـ
گـشـ وـ قـرـهـ كـالـهـ خـورـمـاـيـهـكـهـيـ زـارـاـ بـوـوـ كـارـوـانـىـ بـرـايـمـيـهـيـكـانـ گـيـشتـ ،ـ

چهند سه‌رمه‌ر سه‌رپرا ، دهست لە ملانی عاشقانی چهند سال داپراو بورو
بە بەھەشتیکی رۆژ بورو .

دوای باوهشیکی گەرم و چەپکە ماچیکی شەرمماوی ، زاراو برایم
خوبانکرد بە باوهشی کوخەکە یاندا . زارای نازداری راھاتوو بە گەرمی و
تامی ماچەکانی برایم ، تىيگە يشت ئەم ماچە شەرمماویه پر ترسانەی
برایم نھیئىنی يەكىان تىیدايە ، دەستیکی هىتنا بە تەموئىل و رووە
ئارەقاوی و لاماویه کەی برایم دا ، ووتى :
- هەر راپەر و ھاسەرى شىرىپىن دۆيىشە خەومبىنى خەويىكى غەماوی
و چەپکە گولىيکى قەترانى ، ھېۋادارم ئاسودەبى .
(برایم ھەر بىيەنگ بورو)

- لەوە دەچى زۆر ماندوبىت .. يان غەم و گرفتىكى سەختت ھەيە و
نەتوانى زۆرانى لە تەكدا بىرى ، ئەگىناداواي چەند سال داپراو و
چاوهروانى ئەم شەوه مەيوى و ئەم ماچە سارده پر ترسانە نھيئىنەكى
لە پىشەوه ھەيە .

- زارا خواي گەورە تەنبا جوانى پى نەبەخشىوپت ، ئەو چاوانەت
لە تەك ئەوەدا پېن لە حەز و ئارامى و ئازايەتى ، لە ناخياندا
زىنگىيەكى بى سنورى ھەيە ، زىنگىيەكى ھەمۇ نھيئىنەكانى بەرامبەرت
بە سەيركەرنى تىيەگەيت . راستە زاراي جوانم ، گرفتە ھەم دركاندى
پاستىيەكە ، نازانم چۈن دەست پىتكەم ؟ دەبىن بىلىم ، وەلى توو
جوانىيەكەت و تۇو پاكىيەكەت زوپەر مەبە و لىيم تىيگە ، گەر ھەلەش
بۇ لىيم بېورە .

لەناو كوخىيکى قورىنەدا و لە نىوان دووعاشقى چەند سال لە يەك
داپراودا ، تەنبا وورده چرپە و ووشە ترسياوی نەبىن ھىچى تر نەدە
بىيىسترا . كوخەکانى تر تاساوى بە يەكگە يىشتىنى حەزەكان بۇون
ھەناسەكان دەگۇرانەوە و لەشە تىينەكان يەكتريان دەلسەوە ،
دەتلانەوە ، چرپەكانيان بە ووشە بە قورىيان دەرازانەوە گە دەرۇونىيەكان
لە باوهشدا سارده كرانەوە ، تەنبا برایم و زارا لە گرفتى دوزىنەوەي

سەرەداوی کلافه ئالىسكاوهكەی دەرۇنیان بۇون .

- ئاخ خوايە ، خۆرىپەكەی دلەم بەراسىتى نەگەپى ، گولى دەستى عەشقمان رەشهەلنىگەرى .

- برايم من پىيم وايه تا زۇوتىئە و نەھىئىيە تاساندووتى ، ماچەكانى ترساندۇھ بېدرکىيەنى باشە ، تاكەى دەتوانى دلىت بکەى بەھەشارگەى نەھىئىيەك و لە نزىكتىرىن كەسى ژىنت بىيشارىتەو ؟ . توپابەرى بىرىتكى ، سەركىدى شۇرىشىيەكى ، شۇرىشىيەك بىتەكانى ھەoramان و قورپەيشى رەمان ، ئىستا بۇ واداماوى ؟ من دەزانم چاوهكانت چىرەتكىي تىيا حەشارداروھ ، تا زۇوه بېدرکىيە ، باشەوهكەمان ھەروا بە مەبىيۇ و ساردو سېرى و بىن بىزدۇ ماچ و گاز و باوهش رۇز نەكەينەوە چىت ھەيە بىللى . تو نازانى ئەم رۇح و جەستەيە من چەند سالە چاودەرىي ئەم شەوهىي ؟ چاودەرى ئەو ھەناسە و بۇن خوشە پەھزادىيە ، نەك سېيەكانىم بەلکو رۇح تىينۇي ھەناسەتە ، ھەناسەيەك لەيەكەم ساتى ژۇوانى لىيۇھەنمانەوە رۇح و سېيەكانىم بىن ھەناسەت ئۆقرەي نىيە ، بابەس بىن ئەم تىينۇتىيە رۇح و چەستە .. دەتازىبە و ئەو نەھىئىيە تاساندووتى بېدرکىيە .

برايم سەرى داخستىوو ، پەنچەكانى دەستى لەيەك ئالاندبوو ، سەرى بەرزكىرددۇھ بۇ ئاسمان ، وەك داواي يارمەتى لە كەسىك لە خوى گەورەتر بىكەت .

(ئەي خوابى گەورە ، من دەمەوى بەيارمەتى توپى مەزن شۇرىشىيەكى سەرانسەرى بکەم ، گشت مەۋەقايەتى لە گەوجايەتى و چەسەنەوە ئاشوب و شەپۇ شۇرۇپ زىگار بکەم و لەپىتىناوتا ھەزارەھا مەۋەقايەتى ھەرامان لە دەست دەدا ، لەپىتىناوتا ھەممۇ كەمس و كارو بەھەشتى ھەرامان بەجى ھېشىت ، بىتى ژۇورەكەم سوتاند ، سلەم لە خېزان لە پىباوه رېش درېيىھ درۈزىنەكانى ھۆزەكەم نەكىرددۇھ ، ئىستا بۇ زمانى دركەندى ئەم را زەم بۇ زارا نىيە ؟ ئا .. ئاورپىتكى بەلاي زارادا دايەوھ) .

- دەزانى تو زۆر لەوە بەرزتىرى ، زۆر لەوە بەنرختىرى ، خۆشەۋىستى بۇيە

زاتم کال بۆتەوە ، دەستى خستە دەستى زاراوه پەنچە توکاویەکانى بروسکەی حەزىيکى لە رۆحى زارا دا ، زۆر دەمیيەكە رۆحى زارا ئەم گەرمىيە لى براوه زۆرتى گەرەكە .

- زاراي شيرينم ، (شەويىك لە شەوان ، شەوانى تەنيايى و ماندووبونى جەستە و رۆحم ، هەستى هات و دلى گوشيم ، حەزم بۇو بە كلپەيەك و بالاى ئافرەتىكى گرت . دەرۈونى ھەردووكمان بۇو بە پارچەيەك گر و شالاوى بەرە ئاسمان دەبرد ، بەيەك گەيشتىن ، ئىستا ئەو دايىكە و من باوک .

چاوهەكانى زارا پې بۇون لە ئاو ، دلى گوشرا ، لىيوه تەرە چاوهەپوانەكانى چەند سالەي ووشك ھەلگەران .

(بە كىزى و گەرويەكى پې قولپەوه ووتى)
- يانى ژنت هيئناوه ؟ !

- ئەرى !

- كىن يە ... ؟

- ئىستا لەكوبە ؟

- لە حىجازە !

- ئەمەش تاوانە ، چون ئىستا دلى من ژاندەكا و چ ئازارىك دەكىشى دلى ئەو ئافرەته داماوهش لهۋى دەكولىنى ! ئاخ ئىيەپىاپ بۆئەوەندە زالىمن ، ھەر چەند رۆزى چاوتان لە ژنه كاندان نەبى ، خورپەيى حەزىيکى تر وەك قارچك لە دلتانا ھەلدەتۆقى . ئىيوه نازانى دابرانى مىرد لە ژن چ ئازارىكى بۆزىن ھەيە ؟ سارد بۇونەوهى جىيگەي نۇوستن و باوهەش و بىانى دەنگى ماج و ھەناسە و دەستكىرنە ملى تەنييا چ نەگەتىيەكە و يەخەي ژن دەگرى ! ئاخ كىن بى ئەو ئافرەته بەدبەختەي ئەو لەو ولاته لماويەدا بە تەنيياو لەگەمل كۆرپەيەكدا منىش لىرە ، ھەردووكمان چەوساوهى حەزى تىپىن ، ئافرەتى ئەو دەقەرەش بى باشتى كەمېيک غەممەكانى لەھى من ناچىن وەك من بەھەشتى ھەورامانى لى ئەن نابىن كەس و كارى لى بزر نابى ، ئاخ ئەو نەگەتە كىن بى ؟

- نا ئافرەتى ئەو دەقەر نىيە و ھاجەرە ، ھاجەرى ھاو سەفەرمان ، ھاو بىر و ھاواكى روانمان و چارەنوسمان ! .

- ئاي برايم تاوان ، تاوان ، چۈن دلىت ھات لەگەل كچىكى كەم تەمەندا زەماوند بىكە ؟ . دايكتىكى گەنجى دلگەرتۇو لەنامزىبى و چۆلەوانى لەگەل كۆرۈپ يەكدا بەجييەپەيلەيت چۈن دلىتەت . ئاخ تا نەھىئىنەكەن زىاتر بىركىتىنى تاوانەكەن كەلەكە دەكەيت ؟ جارىك تاوانىتىك كرد كە چەندىسال مىنت لەم چۆلەوانى و نامسى و بىن خوراکى رۆحە بەجييەپەيشتم . ئىنجا ھاجەر ، ئەي ھاجەرى جوان ، دەبى ئىستا قولپەكانت چەند بەكول بن و فرمىسىكەكانت چەند بەخور بن . زەن و مندالىنىكى بىن باوان زمان نەزان ، نامۇ بە هوز و دەقەر ؟ ئەي نازانى ئافرەتىش وەك پىباو مۇۋە ؟ ئاخ پىباوان بۇ وادەكەن ؟ ؟

زارا لمەسر لبادەكە پالىكە تۇو پاشتى لەبرايم كرد ، دەستىكى خستە ژىير سەرييەوە و دەستىكى خستە سەرددەمى حەزە تەمەن درىتەكەنلى ، چەند سال دابرانى دەرەونى جەنگەللىكى ئازار بۇو بەتەنیا گىنگلى دەخوارد . ناخى دەكوللا... بېنى دەنگى بەكول دەگریا ، لەگەل تۆرانى زارادا سەروشت تورە بۇو ، چۈن جىڭەركۆشە يەكى وەكى زارام ئازار دەدە ؟ مانگ لەزۇرى تۆراو خۇرى لەناو چەند پەلە ھەورىتكى چىكىدا حەشاردا و عاشقانى رۇوتى لەيەك ئالاوى ناو كوخ و پەشمەلەكەنلى لە رۇوناكى كىزى خۇرى بىن بەشكىد .

وا چەند شەوه غەم و بىن دەنگى و سارد و سرى جىيگە و بەجىا نۇوستنى دووعاشقى چاودەرۇان دلى كۆخەكە يان دەگوشى .

برايم بەكىزى و نەگبەتىيەوە پالى دابۇو بەديوارى كۆخەكە يانەوە و لە زویرىبي زارادا تاسابۇو .

زارا دەستەكەنلى لەكلاۋە ئەزىزەكەنلى گىرگەدبۇو ، چاوى بېبىوھ قۇلای رۇوناكى دەرگائى كۆخەكە يان ، پرسىيارەكەنلى دەرەونى گلۇزەلە يەكى ئالۇسکاواي غەماوييۇون .

برایم (به دنگیتکی کزو که ساسیمه وه رووی له زارا کرد و ووتی) .
زارا گیان تاکه‌ی واپین؟

زارا ئاوریتکی له برایم دایه‌وه ، پرسیاره‌کانی دهروونی بیوون به چهپکه
تیشکیتک وئاراسته‌ی چاوه پریه‌زدیبیه‌کانی برایمی کرد .

- زارا جوانم تمو جوانیه‌که‌ت ، تمو پاکیه‌که‌ت تمو ئهو راستیه‌ی
عاشقی بیوون ، تمو ئهو راستیه‌ی شهیدای بیوون لیم ببوره ، زارای
نازدار ریگه‌ی ئیمە زۆر دووره ، ئەركى ئیمە زۆر سەخت و دژواره لیم
ببوره ، ئەم تۆران وئەشكەنجه رۆحی وجھسته‌یهی ئیمە چاره‌سەری
ھەلەکان ناکات... وەرە بپوانه ئەم دله گرتوودی ئۆقرەدی بۆ ماچیتک
، بۆ ئاهیتک نەماوه ، رۆح مەتینی ھەناسەته ، لیم ببوره ، ئەمە ژیانه ،
پئمەش مرو قین ، مرۆقیش ئەم چیرۆکانه دروست دەکات ، وەلی
سویندەت بۆ دەخۆم ھەرتاقانه‌کەی ئەم دله‌ی ، تۆ و ھاجەر دوو نمونه و
دیاری ئەم سروشتەن وبه پاکی به خشراون ، دلنىابه ، دلنىابه زارای
جوانم حەزەکانم ، ھەستەکانم بى کە موکوری له بالات دەگرم ، وەرە
شیرینە کەم بائیتیر بەسبى ئەم زوخاوه رۆحیه ، بائیتیر بەس بى ئەم
شەوه مەیووه ، دەبى بگەینە ئەنجامى ، شەۋى زوتى ، چىكەيدىك ، ساتى
خىراتر ، پەرەمان تېبۇتى دەشكى و لەم ئەشكەنجه رۆحیه پزگار
دەبىن .

(لەگەل ووشە کاندا چاوه‌کانی برایم کە وتنە سەر ئاو ، ئاویتکی تەنك
ئاویتک حەزى ناخیتکی نیشان دەدا وتک تک بە سەرپوومەت و پیش
وسمیلە پەرەکەيدا دەتكان) .

زارا لەناخدادا تەتەلەی بە ھەر دووسەری چىمکى كىشە کە دەکرد .. و
چەند رۆزە تۆپەلىنى گېرى سېتکس لە كۆخە کە ياندابه و رۆحى سېرى
چاوه‌پروانىتى گەرم نە كەر دۆتەوه .

(ئەم مانگرتىن و تورەبیوون و رۆح سېبۈونەش تاوانىيکە و من بەرابەر
خۆم دەيکەم و چارە نىيە ئەمە ژیانه) . چاوه‌کانى گەشکەرد پەچە کانى
والاکرە ، چەند دوگمە يەكى سەرسنگى كراسە کە ترازان و درزىتکى

ساف وناسکی نیوان مه مکوله کانی دهرخست ، له پال دیواری کو خه که یاندا و له سه ر لبادیکی ئه ستور چه پکه نیگایه کی لیبوردنی له برايم گرت ولهش ورؤحی برايمی بۆ لای خۆ راکیشا ، برايم پیش ئه وهی گری لیوه کانی زارا قوتبدا سه ری په نجه کانی زارای مژی و ته زوی له جه رگی هە لسان و ناوچه وانی ماچکرد . تووند نووساندی بە خۆیه وه ، پیش ئه وهی رووت بینه وه هە ردولايان بۆ چهند جاری وه ک گەره کیان بى تینویه تى سیه کانیان بشکینن و هەستى بۇنکردنیان تیرکەن ، برايم پرچه کانی زارای له سه ر دەستى راخست له گەل وورده ماچدا بۆنی دەکرد ، زاراش دەستیکی خسته نیو سنگە توکاویه ئارەقاویه کەی برايم و پەنچە کانی له ئارەق و بۆنی سەنگی هە لکیشا و پەنجه کانی دەرھانی له دەم ولیوی و خۆی نزیک خسته وه وچاوه کانی نوقاندو پېچە بارهی سیه کانی بۆنی پەنجه کانی هە لە مژی . رووت بۇونه وه ، برايم به ورده ماچی به قەبرغەی زارادا سەرکەوت ، له مە نزلی مە مکە کانیا هە لۆتستە يە کی به لیوه کانی کرد سەری زمانی به زیبر نەرمى نەرمە لە کانی مە مکى زارادا هاتى .. گۆپکەی مە مکی کیانی خسته نیو دنیای حەزى دەمیه وه و بددوو پەنجه تەر گۆپکەی مە مکە کەی تربانی ختوکە دەدا . چەند لیوه کانی برايم پرؤحی زارای له حەز هە لە دە کیشا ، موھ زیرە کانی پیش و سەمیلی ختوکەی دەورى گۆپکە کانی دەدا و ئاگری له حەزى سیکىسى زارا بە دەدا ، دەمی خسته بنباخەلى و له گەل ماچە کانیا بۆنی له ش و بنباخەلى زارای هە لە دە مژی ، رۆحیان له گلپیه يە ئاگری سیکىس گیرا کو خه کە یان پې بوو له هە ناسەی ئۆف و گەرمى دە روونى چاوه روانی زارا .

- زارا تۆ گۆلەنکی بەھەشتیت و پەریوبىتە سەر زەوی ، بۆیه بۆنی له ش و بنباخەلت ھیندە خۆش و سیکساویه و دەرروونى من شیت دە کا . ھیندە بە ئاگراویه و یە کتربان دە لستە و له يە کەم بە يە کەم گە بشتنى تنۆک و تەرى حە زیاندا تۆوی کۆرپە يە کیان دارشت ، مانگیتکی نە برد زارای سە لار و زرنگ مژده سك پې بۇونى بە برايم گە یاند .

برایم وزارا به ته نیشت یه که وه له سه ر گردو لکه یه کی کوور دانیشت بون و برایم دهستی کی له ملی زارا گرت بیو و زاراش به سوزه وه ملی له سه ر شانی برایم دانا ، به جووته چاویان بپیووه قولای زرد ایمه کهی ئاسمان وجوانی سروشت ، زارا هەركاتیک رووی بکردا یه ته خوا بو نوئیشیکردن و پارانه وه ، چاوه کانی ده پشت و قژه کانی به سه ر شان و مليدا شوپری ده کرده وه ، چهند دو گمہ یه کی کراسه کهی ده ترازان و درزی مەمکە کانی بو خوا ده ده خست ، دهیزانی خوا جوانی خوش ده وی و به بینینیان شاد .

برایم دستی به سکه به رزبیووه کهی زاردا ددهانی .
- شیرینه کەم ئەمەش دیارییه کی گەورەی سروشتە .. حەقیقەتى سروشتە ، ئەی سەرچاوهی ھەمۇوبۇونى ، سوپاس بۆ ئەم دیاریهت بەھیوای ئەوەی ئەم کۆرپە یە و سمايىل بتوانى دواى مردنم درېزە بە شۆرشه کەم بدهن تا ئەوكاتە گشت مرۆقا یەتى دەگاتە ژیانییکى ئاسودە و تىر و برايەتى كە ئەمانە گشتى ويستى ھەمۇ مرۆقا یېكى مرۆقدوستە .

برایم ھەمۇ شەوییک سەرى ئەسپا یې دەکرەد سەر سکه به رزبیووه کهی زارا و تا دەگە یشتە گەردنی ماچى سک و سنگ و مەمکى دەکرەد ، کات تىپەپى و رۆزى لە دايىکبۇونى کۆرپە یە .. ھەر شەوی ژنانى ھەورامى ھاوسە فەر و ھاوبىر و دراوسى لە زارا كۆبۇنە و ، بەيانىکى شە به قان بۇو ، تەنیا ژنانى دورى زارا و برايمى دىوانە نەبى ھۆزى برایمە یە کان لە خەویکى ئارامدا بۇون ، دواى چەند زریکە و خۆگوشىن و ئارە قرپاشتنى ، زریکە مندالىك خىۋەت و كۆخ و بىيەنگى ھۆزى شلە قان ، سلاواتى پيرۆزى بە رز بۇوە (ئىسحاق) لە دايىک بۇو . (ئىسحاق و سمايىل) بەرى سى جەستە ئاوارە ھەورامى و جاف و ھەلگى پەيامىتى مىزدە بە خشى مرۆقەن . سال و مانگ بەشىنە بىي به سه ر چوو ، ئىسحاق سەر پىن كە و تۇ زمانى بە لا يلايە ھەورامى و سکالائى ھۆرەي نامۆي جافى پىزا ، گلىئەي

بینینی چاوه کانی به جوانی دایکی و قوزی بابی پقا، میشکی پاکی
به رهشت و کداری دایک و بابی نووسرا .

زارا و برایم به گروگالی (ئیسحاق) مهست دهبوون و به رده و امی زیان
و په یامه که یانیان تیاده بینی .

- ئازارا گیان ، ژنی جوانم ، ئه مانه گشتی دیاری سروشته و
له پاداشتی ئه و دله پاک و ئه و هەلۆسته جوان و ئه و درهونه
رپوناکهی تزووه هاتووه ، پیم وايه کاتی ئه و هاتووه سەردانیکی
(هاجمەر و سمایل او مەلبەندەکەی تر بکەم ، دلنيام هەشالان
چاودروان ، قوتابیه کان بى و انهی نۆین ، بى را بهرن دهی بپۆم
و گۆزمیتکی تر به شورشەکەی ئه وی بدەم .

- برایم وا چەند هەفتە يەك خورپەيەك دلەم دەگوشى ، لەم سەفەرەت
زۆر دەترسم ، سەفەریکى پەش دەبىن نھېنیکى پىممەلىتى ، هەتا زووه
ژمارەی ماصە کانت زۆر بکە ، هەتا دەتوانى بەشى زیانت بۇنى
سەرسنگ و ئه و پيش و سمتىلە پەھلەمە ، باوهشە کانت گەرم بکە ،
دلەم خورپەي ترسى جەراندۇتى ، ئه و وولات و نىشتمانە ووشک و
بى ئاوه مەزقە کانى تۈرە كەللە رەدق و بى بەزدىيىن ، دەزانم تۆ ناتوانى
تۆقرە بگەرىت و هەمیشە گپى شۆرش لەناخدا گلپە دەکات ، سروشت
تۆى بۇئەم ئەركە دروستىردوه ، شۆرش ، گۆپىن زیانتە ، دەرپۇي
ئۆغر دەرپۇي ئۆغىر ، برایم گیان ھاجەر ماج بکە سمايل بۇنى بکە
مەزدەي بۇنى برایه کى پىن بده . وەلى ئاگات لە خوت بى ، نە
کۆرپە کانت بى ناز بکە نە رۆحى من و ھاجەرپىش تىينو .

دواي چەند رۆزىتكى کاروان ئاماھەكرا و ، ھەر ژنه ، ھەر كىتە جلەسى
ماتەمېنى هوشتىرىكى بۇ پياوه کەمی ، دلدارەکەمی گرتۇوه ، غەمە
جودايى ، كۆستى تەنبايى پەپکەمی لە دلىاندا خستۇوه ، لەوه دەچى
دوا چەپکە ماجىتكى بۇ رېنگەمی دوور و درېئى بىسابان باتى ، بۇئە
لىتى برايمى بەلىتە کانى كرۇشت .

- ئاخ زاراي بەرپىز و شاشنى كورد ، تۆ زۆر بەرزى دەيلەيمەوه

سەرگەوتنى من بەمەزنى تۆوه بەندە ، تۆھاوسەر و ھاو خەبات و ھاو
پېگەم نەبۈويتايە ئەم سەرگەوتنانەم بەدەست نەدەھانى تۆنەبۈويتا
ھەر صفاکەي ھەورامان دەبۈوم نەك برايمى شۇرۇشكىيە .

دەستيان شل بۇو لە يەك ترازان لە دەرگايى كۆخە كە ھانتە دەرى و دوا
ماچى ئىسحاقى كرد و سوار ھوشترەكەي بۇو . زارا ملوانكەيەكى
سمل و مىيەكى لەملاابۇو دايىكەن .

- ھا برايم ئەم دىاريە بەدە به ھاجەرخانم ، زۆر دەمەتىكە لە ئاپو
ھەواو كوردىستان و بۇنى بەھەشتەكەي ھەورامان و دوورە، زۆر دەمەتىكە
بۇنى مىيەخەك و سمل گۆزى پۆحى نمىژىو، پىيى بلى ئىمە سىن
جەستىين و لە پىتناوى بەختىيارى و سەرفرازى مەرۋەقدا خەبات دەكەين
، ئەم ملowanكەيەم بەلگەي پەسەندىكىرىنى ھاوسەرى برايمە ،
ھاچارەنۇوسى و دايىكى براي كورى منه .

چاوه کانى برايم تەقىن و بۇون بەمستى فرمىيىسک و بەناو پىشە
پېھكەيدا ترازانە خوارەوە ، نەك لەبەر جودايى بەلکو لەبەر بەرزى و
خۆشەويىسى و دلۋاروانى زارا .

- زارا تۆئەو كەسەى كە سروشت لەسەرت ھاتە زمان . دلىيام تۆلە
پۆحى سروشتەوە زۆر نزىكى . ئەم دل و دەرۈونە پاكەي تۆنۈمىنى
جوانى كارى جوانى سروشتە .

دواي چەند مانگىيەك بېرىنى بىسابانى وشك و بىن ئاو و ماندووبۇون
بەدىدارى ھاجەرى تەنياي شاد بۇو ھاجەرىيەكى برسى ، ماندوو ، لاواز
، سمايلىيەكى تېڭىرلاو و چىلەن ، مال كاولكراو ، بېتكەس لەكونجى
خىيەتىيەكدا لەدەرەوە شار تۈرۈدابۇون ، قوتابىيەكانى برايم ھەريەكە
لە كونجىيەكدا حەشاردرابۇون ، خىيلى قورەيش شارو قوتا�انە و
پەرتۈوك نۇوسراويان بەسەر يەكدا تېيىكدا بۇو .

- ئەم چەتە كورده چى دەكەت لېرە ؟ .

كاروانەكەي برايمىيان ئەنفالكىرد ، تالانيان كردن ، بىاوانيان كوشت و
رۇنانيان بەتالانى برد ، نەيان ھېشىت برايم چەند شەھۋىيەك لەباخەلى

هاجه‌ردا ئازارى بىابانى لەجەستە دەربکات ماچىكى سۆزى سمايلى كورى بکات ، بەدىل گرتىيان دەست وقاچ و چاويان بەست .

- تا رۇزى زووتە ئەم شەيتانە كوردە بىكۈزى دەرنگە .

بىريار بىيارى سەختى خىلى قورەيش بۇو ، دەپىن ھەر ئەمشەو بەزىندوسي لە چال بىرى .

- چۆن دەپىن كوردىكى خواكانى ئىيمە بىسوتىنى ؟ چۆن دەپىن ئافرەت فرۇشتىن و گۇرپىنهەدى بە هوشتىر نەمېتىنى ؟ ئەمە كولتۇر و بازارى ئىيمە يە - ئەمە ياساي ئىيمە يە .

زۇر كەس هاواريان كرد برايم فريشته يە و واي لى مەكەن ، شەرم مەكەن ئەو فيئرى خوتىندن و چاكەو راستى كردووين (ام يەحسدون الناس على ما اتھم الله من فضلھ اتینا ال ابراهيم الكتب والحكمة وتيھم ملکا عظیما) لەشەويىكى عەجاچاۋى ئەنگوستەچاودا ، چەند مەچەك ئەستورىيکى شەمشىر بەدەست ھەر بەزىندوسي تى برايميان فرىدايە ناو قولايى بىرىيکى ووشك ھەلاتۇوی پر دووپىشكەوه ، فەتوایاندا ئەو كەسەي دەيدەۋى خواى لى رازىبىن ، شەيتان لەو بىرەدايە و بچن بەردەبارانى كەن ، ھەموو گاز و چزى دووپىشكىن هاوارىتكى لە برايم ھەلددەسان و بەزمانى كوردى هاوارى دەكرد .

- ئەو زمانى شەيتانە كانن بۆيە لىتى تىنناگەين ، بەردى زياتر بەهاون با نۇوزەشى لييان بېرى ، ئەو بىرە شەيتانى تىدايە .

دەستە دەستە قورەيشىيە كان دەھاتن و ئەركى بىھەكانيان وياساي بازارى عكاظ يان جىيەجى دەكرد ، تا دەرچوونى دواھەناسەي برايم ئاھى بۆ بەھەشتە كەي ھەورامان وجوانىتكە كوردىستان داخى بۆ گەوجى كورد ھەلددەكىشا . رۇز بەرۇز و سال بەسال بەرد بارانى برايم نەبىرايە وە ، بوبەكولتەرو ياساي قورەيشىيە كا ئىسلامە كان تا ئىستاكەش ھەموو سالىك بەردەكانى سەر ئىسىكە كانى شان و ملى برايم لە زىادبووندايە . ھەموو موسولىمانىك كە دەچى بۆ حەج دەپىن ئەو تاوانە لە برايمى رابەر بکات بە ناوى شەيتانە و رەجمى بکات ،

ئه و حاجيانه نازانن لهو بيردها مامؤستاي رابهرهكه ياني تيدا يه ! .
چوو بوه ناوکاره ساتي چيرۆكە كەو چاوه کانى نوقاندبوو، وورده وورده
خوى دەجولان ، وەك ئەوهى چيرۆكى برايم بەرە كۆتايى بچى ئاو
شەپۆلى رۇناكىيە كان بەرۇ كىزى دەچۈون، دەبى نەھىنە كانى تەك خوا
نەھىنى پاستەقىنه و پاك وېتى دەستكاري مەرقىشىن، لهو رۆزەوهى
پىتى ووتراوه تو موسوٽمانى پرسىارە تارىكە كانى قوتداوه كەسيتىك
نىهە ولامىكى بدانى، ناومىشىك و دەروننى بە پرسىارە بىن
وەلامە كان قەبە بىيون، كەمېتىك راما... پرسىارى لەخوى دەكىد،
دەبى نەھىنييە كانى مەحەممەد يىش لاي خوا ھەبى ؟ مېزۇرى چۈن بىن ؟
پاك وېتىگەردە وەك دايىكم ھەمېشە سلاۋاتى لەرۇنەكى ئەو دەدا ،
يان ئەمېش بەر رەخنەي خوا دەكەوى ؟ ئەى بۇ نا دەپرسىم ، خوا
بەمېھەبانى خۆي ئەم شانسىي پىتى بەخشىيۇم ؟ پىتى ئەوهى پرسىارە
ئاللۇسکاوه كانى ناومىشىكى خاو بکاتەوه و بیان دركىتنى ، خوا ھاتە
وەلام .

- مەحەمدېش ئازارىيەكى زۆرى ئافرەتانى داوه ئافرەتان لېيىخۇش نابىن
خديجهى چەوساندۇتهوه ، دەستخەرۆى كەردووه تاپارەي نەداودتى
سېكىسى لە تەكدا نەكەردووه، تا ھەزىز بۇ لاي خديجه بۇو كە
دەولەمەند بۇو بىن و دفایيلىكى كۆمەللى ئىزى بەسەردا ھانى، لە
ھەممو زەماوهندىيەكى نۇتى مەحەمدا خديجه ئازارىيەكى رۆحى چەشتىو
ھەر بەو ئازارەشىوھ مەرد. عائىشە تائىيىستاش دەكۈزۈتىهوه، ئازارە كانى
شەھى زاوه يەتى لە جەستە و مېشىكىا لە بىر ناچىتەوه تاوانى كەردووه
كە مندىيەكى (۹) سالانى مارە كەردووه، زىنەب زىنى ئەو كوبىلەيە بۇو
كەردى بە كورى خۆي، دوايى كە زىنەب شەرابى سېتىكس و باوهشى
پىساوى بىنى جوانىيە كەمىي بالا بۇ لە چاوبىتىكە و تىتىكا حەزى لېكىد،
كۆشكى بەختىيارى ئەو زىن و مېرەدە گەنجەي رەمان و بەتەلاقىدى داوه ،
زىنەبى بۇوكى مارە كەرد، ئەمانە و ئەو ھەممو خويتەي بەناوى من و
دادوھرىيە و رشتىووه سکالاى ئەو ھەممو بېتەنەنەي دواي كوشتنى

میرده کانیان جوانه کانی به زور له خو ماره کردوه و ناشیرینه کانی فرۆشتوه . له نیوان ژنه کانیدا جیاوازی له سه رپویان ، له ناست ته مه نیان داناوه . کامیان جوان بوروه ئالتنوی زیاتری داوه تی و زورترین کاتی بو ته رخانکردوون و سیکسی زیاتری له ته کدا کردوون ، ژنه به ته مه نه کانی به ئازاری دهروونیه وه ئەشكەنجه داوه ، ئای چەند ناخوشە ئافره تیکی قەیره دلی بگوشئی و دهروونی بسوتینری ئەمانه گشتی له گەل ياسای منی خودا ناگونجى ، منی دەستخەر و کردوه شەپو شۆپی بەناوی منه وه ناوه ته وه مەرۆفە کانی ترى ناعەربى چەوساندۇ ته وه . من مەرۆف وەک يەک دروست دەكەم . بەيەک چاوه سەيرى رەنگە کان . دەكەم ئەوانەی محمد کردویتی له گەل ويسىتى منی خودا ناگونجى . مەحمدە خۆبىرد بەنۈپەرى من و كەسانىتى زور بپوایان پېتىرىد . بەھۆپە و ويسىتى عەربەكان له پەۋشىتى پىس و كەدارى بەرەريەت رىزگار بکات . بوئە و عەربەبانى كچيان بەزىندوبىي لەچال دەنا و بىتىان دەپەرسەت و خەربىكى دزى و تالانى بۇون لە ھەممو نەتەوەيە کدا رابەر ئەيە ئەوانەي پېش مەمد بۇونيان ھەبۇوه و وەک ئە و رابەربۇون مەرۆف بە ئازادى لە دايىك دەبى و ئازادە چ ئايىن و بپوایەك ھەلددەبىتىرى . بەزورى شەمشىر و خۇتن رېشتن بپروا ھانىن دروست نىيە ، دەبى مەرۆفە کان خۆيان رېيگە و بپوای ھەلگەن داگىركردنى و ولاتان و ھەتيوکردنى مندالان لە رېيگەي خودا دروست نىيە ، دزى ويسىتى منه ، من ئە و جۆرە موسولمانانەي بەشمىشىر كراون بە موسولمان بە زولم ليتكراو دادەنیيم . دلی زور ئىيىشانم كە ھەلگانى دينە کانى پېش ئىسلامى بە كافر و فتواي كوشتنى دان ، و ولاتانى داگىركرد و سامان و بېشىوي ميلله تانى ترى زەوتىرىد . ئەمانه لە ياساي منى خودا نىيە ، سورەتى الانفال كە رەۋايه تى بە دزى و تالانى دەدا قىسى و ويسىتى من نىيە . لە بەر خاترى بازارى قورەيش و دلی بازركانان دايىناوه نەك من و دادوھرى ، من چۆن دزى و تالانى و ھەراجىكردنى ئافرهت حەللا دەكەم ؟ چۆن كوشتن و مندال ھەتيوکردن رېيگە دەدم ؟

به ناوی دادوری ئیسلامه و هئو هه مسو خوینه بزی ، به هوی ئیسلامه و دووزمنایه تی له نیوان میللەتانی جیهاندا بکری ؟ . همانه ویستی من و یاسای من نه بیون بزیه تائیستا هئو په تایه و هئو نه گبەتیه يەخە میللەتانی موسولمانی جیهان بەرنادا ، منی خوا ئارامیم دھوی ، ئاشتیم دھوی ، زھوی زۆرە ، ئاو زۆرە نان و میبوه زۆرە ، کار زۆرە ، بەلام ئیوهی مرۆڤ چاو چنۆکن ، ھەركە دەسەلاتتان ھەبى هەولەددەن بەشى هئوی تر داگیر بکان و بیانچە و سیننه وه .

محەممەد ووتى شورش دەکەم دزى ھەزارى و زولم و زور و لاقەکردن و زیندە بەچالکردنی ئافرەت و یاسای كەنیزەك و كۆپلە، ھەرئە و ھەندەي دەسەلاتتی فراوان ببۇھیچ ریزیتکى بۆئە و ووتانه دانەنا و لە ھەمۇ شەریتکدا كە بەناوی منه و دەیکرد تىدا بەھەزارەها ئافرەتى كەنیزەك دەکرد پیباو كۆپلە ، ئەمانە ویستی من نەبۇو من خوایەكى میھەربانم ، دلسوزم ، یاسای كەنیزەك و كۆپلە یاسای منی خوانیه .

- ئەی خوابى گەورە و میھەربان ، پېش كۆچى محمدەمەد چەند جارى بەدیدارى بەرتیزان شاد ببۇ بىچى ئەم گله يیانەت پىن نەگووت ؟

- تائیستا هیچ كەس بەدیدارى من شاد نەبۇوە ، تەنیا تۆی زیندۇو نەبىن ھەرجى ئەوانەنی ووتراون درقیە ، زۆر لە و خەلیفە و مەلايانەی لە سەر زھوی خوبان كردىتە نوینەرى من ، درقیان بەدەمی منه و كردووە ، لە ویستەكانى من لايان داوه من نەمكىردوون بەنوینەر . خوبان بەزولم وزۆر بونەتە نوینەر ، ئەوتاوانەی خەلیفە كانى عەباسى و ئەمەوى وصەفھوی و عوسمانىيە كان بەرامبەر بە كەنیزەك و پاسەوان و پیاوانى دەرباريان كردىيانە و كۆپلە كانيان خەساندووە لە ئارەزوو و ویستەي من داومە بە پیاوان ئەوان لييان سەندونەتەوە ، يانى خەلیفە كان دزى یاسای منى خوا بۇون ، ئەو ھەمۇ كەنیزەكە ناسکانەيان لە وولاتانى ترەوە بەزۆر دەھانى و لە كۆشكە كانياندا دەيان چەوساندەنەوە لاقەيان كردىوون ، كەي ئەمە ویستى منه ؟ كەي ئەمە لە رىگەي پەيامى مندایە ؟ من ئافرەتم بۆ چەوسانەوە دروست

نه کردوه ئافرهت سەرچاوهی بەردەوامی مروقە، زیانە، هەربۆیە کاتىن
کەشتىيەكەی نوح نووقم بۇو تەنبا (٥) پياو (٦) ئافرهتم ھېشته و
چونكە سروشت و زيان و مروقىايەتى پىيوسىتى زورى بە ئافرهت ھە يە
. جوانى ، خۆشى ، رىز ، دەرۈونى پاك وناسكم پى به خشىون ئەمانە
ھەمووی بەلگەي نزىك بۇونە وەر پىزى منە بۆ ئافرهت . بەلام ئىيە
پياوى درىنە دەيانچەوسىننە وە، بىن ئافرهت ئۆقرەتان نىيە كەچى ئەمۇ
جوانىيە من پىيم داون ئىيە دەيشارنە وە، پەچە و عەبا دەدەن بە
سەرياندا، ئەمە دىرى كردار و ويستى منە. يانى ئىيە پياو بە
كردارو دروستكراوى من رازى نىن ، من ئەگەر ويستىم بوايە كە
ئافرهت پەچە و عەباي بەسەرە وە بوايە، دەمتوانى ھەرە وەك چۈن بەبىن
سمىيەل و پىش لە دايىك دەبن ئاواش بەبىن قىز بۇونا يە قىزى درىز و
جوانى ئافرهت ھۆى بزواندى ئارەزۈمى سىكىسى پياوە، من
ھەمووشتنى لە ئاستى پۇل و پىيوسىتىيەكدا لە مروق و سروشتا
دروست دەكەم ! ئەمانە درىنە دەردارى پياون ، من بۆيە ئافرهت بە و
ناسكى و نازدارى بە دروستكىردوه تارپۇلى لە دروستكىردىنى ھەستى
مەزنى مروقىايەتى و سىكىس داھەبىن بېۋان پياو چۈن بەقىزى درىز و
درىز مەمك وپۇزى ناسك وبيستنى دەنگى ئافرهت حەزى ئاگىر
دەگرىت ؟ . ئافرهتىش بۆ دەنگ ورپەنگ و بېۋنى پياو ھەرە وایە، ئەم
دۇوھەستە بەرامبەر لە دۇوھەستە دۇو مروقدا بۆيەك درووستكراون،
تا ھەر دوولايان رۆحى يەكتىر تىير بىكەن ، بىزىن ، بەختىارىن ، زيان
بەردەوام بىكەن . ئەمانە راستىن تا پياو بىزانى بىن ئافرهت زيان بۇونى
نىيە. سىكىس يانى پۈۋىسىسى بەردەوامى زيان . ئىيە پياو لەمەش
تىيىنگەن بۆيە تاوانبارن بەرامبەر بە بشىيەكى مروق ، مەحەممەد زوپىرى
كىرمە . لەپەر ئارەزۈمى خۆى و پياوەكانى ، ئافرهتى كرد بە كالا، بە
ئازىل، من زور دادوەرم ، دادوەرم بەرامبەر بە كردارەكانى مروق، رەش
بىن سېپى دەولەمەند بىن ھەزار ئافرهت بىن يان پياو !
- ئەم عىيسا ؟

- تاوانباره بهوهی بۆگهورهی خوی و ددهله‌لاتی ، منی کردووه به باوکی . یانی من دهست دریشیم له مریه‌می پاک کردوه ، چون توره‌نه‌یم ؟ ئەمە تاوانه لهمن و له مریه‌می پاک دەکرى . ئیوهی مرۆڤ زۆر دەبەنگن چون خوا دژی یاساکانی خوی و سروشت کار دەکات ؟ من رژن و پیاوم له ئاستیکدا دروستکردووه ئاستی یەكسانی و بى جیاوازى بەبى بەیەکگە یشتتنی ئەو دوو بۇونە بەبى تىكەلاؤی ئەو دوو پۆحە بۇون بۇونى نىيە .

- ئیتر چون عیسا بىن باوک له دايىك دەبىن ؟

- چون دەنکە جۆيە ، دەنکە گەنمى ، گەنمە شامىيەك بىن ئاو بىن خاک بىن خۆر دروست دەبىن ؟ ئاواش ئافرەت له دەممەوه بەھەوا سكى پى نابى ؟ ھەوا دەچىتە سېيىھو نەك مندالىدان ، مرىيەم مەرۆڤە وەك ھەموو ئافرەتە كانى تر من خۆم دروستکىرى ھەموو شتە كانم ، من جادوو گەرو ساھىر نىم ، لە دەممەوه مندال دروست بىكەم ، ئەمە دژى ياساى سروشت و منه .

- گەورەم خوای مەھربان ، خۆ دەبىن عیسا باوکىكى ھەبىن ؟

- چون نىيەتى ، لالۆ كورە جوتىيارىكى هەزارى كورده لە گەل مەرىيەم دا شەيداى يەك بۇون . شەيدابۇونىك تەننیا منى خوا و خۆيان و كىيە بەرzedكانى ھەورامان وبالىنده ورپۇبارو سېيىھەرى دارگۆزىز و دەمى شىرىينى ھەنجىرەكان نەبىن كەس بەم چىرۇكەنی زانى .

(وەك ھەموو جارانى ژۇوانىيان لەنا و كۆمەلە دارگۆزىكى چىرى پشت دى چاودپوانى مەرىيەم بۇو . سەرتاپاى جەستەئى كلىپەيەك ئاگرى حەز و عەشق بۇو . ھەر لە دوورەوە قەدوبالا بارىكە كەنی مەرىيەمى بىنى خوی بۇنە گىراو بەپرتاوا بەرەو رووی خل بۇوە ، باوەشىتىكى گەرمى بە بالا خىرینە كەنی مەرىيەمدا كردو سەرە ماج كردوو دەستى گرت و بەپرتاوا بەرەو لۇوتىكە كىيەتىكى بەرز بەھەنسكە بېرىكى بە بىزەرىيگاي قەد كىيە كەدا سەرىدە خىست .

- لالۆ گىان بۆ كۆيىم دەبەيت ؟ چىت لە سەر ئەو كىيە بلننە بنىيات ناوه

؟ با پشويه ک بدهين توانام نه ماوه ! بوکويم دهبهی ؟ بابچينه
حهشارگه کهی خوّمان و وهکی جاري جاران تا ئاسمان زدرد دهبي
پيئكه وه بين ولبيو وگوي مه مكى يه كترى بمثن .

- لالۋ ئەوهچيته بو واپله ته ؟

لالۋ به بىن دنگى و هەنسكە بېرىتى دەستى مرىيەملى بەرھو لوتكەي
شاخە كە را دەكىشى

- ئارام بگەرە مرىيەملى جوان ، تەنيا فرسە خىتكەمان ماوه دەگەينە خوا !
گەيشتنە سەر لوتكەي شاخە كەو له سەر تەختە بەردىكى پان دانىشتن
ھەنسكە بېرىتكەيان ئارام بۇوه و باوهشىان كرد بەيەكدا و له جوانى
سروشت و پۈونى ئاسمان دەيمازقا ئانى .

- مرىيەم سەيركە سەرەتاي بەھارىيەكى خوّشه . سەيركە چۆن خۆر لېيىو
خونچە كان ماچ دەكەت ، خونچە كانىش چۆن دەميان بۇ ماچى خۆر
كىردى تەوه ؟ وەرە شىربىنە كەم باكلېپەي خۆرى ئەم دلە شەيدايمە بە پەرەدە
پۈونەتى ناسكت و لېيىو نەرمەت دابەركىتىمەوه .

- شىربىنە كەم مرىيەملى جوان ، ئەزانى ئىمپۇر جوانىيە كەت لە تەك جوانى
سروشت دا تىيەكەلاو بۇوه ، بۆيە واحەزى ماچە كانت هارى كردووم ؟
وەرە ئەو باوهشەي تەنيا تۆي گەرەكە !

باوهشىان بەيەكدا كرد ، سەريان ئاسمانىيەكى شىن و بىنيان دۆللى نىيوان
دۇو كىيىو كەلەگەتى هەوراما .

- نەماچىك و نە هەزار گپى ئەم حەز و عەشقەم دانامەركىتىمەوه .
- لالۋ ئىمپۇر لېيەدەنت و ناودەدت بۇ ئەوهندە گەرمن و اخەرىكە
ماچە كانت دەمسوتىنى ؟

- مرىيەمە كەم من گەرە كەم ئىمپۇر زىيانى خۇمت پىشىكەش بىكەم و توش
خۆزگە كەم .

- خۆزگەي چى ؟ لالۋ گيان ئەوهچيته ؟ ئىمپۇر بۆ واتلىها توه ؟
مرىيەم سەرى لالۋى خىستە سەر شلکەي مەممەكە كانى و بە پەنجە كانى
سەرى ختوکە دەداو دەيويست لە دلە گزبى خۆشە ويستى و گەرمى

دەرۈونى كەمىتىك ئارمبىكات .

- لالۇ گيان بۇوا دەلەرزى ؟ قەدھىيەنى ئىمەرۆ زەليلى ماچەكائىنە بىووبىت ؟ خۇئەمە يەكەم جار نىيە ماچ دەكەين ؟ يەكەم جار نىيە گۆپكەي مەمكەكائىن دەمىرى ؟

- مەريەمى نازدارم نىوانمان كېسىپ پەيوەندى چەوتى كۆمەلايەتىپ توڭىچى بەگزادە (ئىمران) و من كورە جوتىيارىك ، شىرىئەنە كەم مەريەم چەند سالاً وابزىن ؟ من دەزانم ناتوانىن بەئامانجى ئەم دلە گۈرگەرتوھمان بىگەين وەك ژن و مىرە دايىك و باوک خىيەتى سۆز بۆمندالە كانمان ھەلبىدىن و پىكەوه بىزىن ، سەرەداوى خۇشەويستىپە كەمان لە گۆلۈلە كۆمەلە پەيوەندىيە كى ئالۇسقاواى كۆمەلايەتى چەوتدا گىرى خواردووھ ئاسان نىيە لەو گۆلۈلە ئالۇسقاواھ خۆمان بقىتىپەن رەگمان لە و كۆمەلگايە بېچرىپىن .

مەريەيم گۆتى لەم قسانە دەگرت و چاوه کانى پېپۇون لەئاوتىكى پاكى عەشق و دلدارى .

لالۇ سەرى لەسەرسىنگى مەريەم بەرزرىكەدەوە .

- ئاخ دەتۆمەگىرى هەناوەكەم ، كە ئەو چاوانەت بە فرمىسىكەوە دەبىيەن دلەم ژان دەكىا ، مەريەم ھەرقچى لە پىيەنۋى تودابىكەم پاداشتى خواوەندى گەورەيە خواى گەوەرە تۆپى بەو ناسك و نازدارى و پاكى و مېھرەبانىيە وە ھانىيەتە بەرھەم و مەنيشى بەم دىۋانەيىيە ، ئەمانە ھەموو تاقىكىرنەون و خواوەندلىيەمان دەكەت ، بۆپە ھەرقچى لە پىيەنۋى ئەم عەشقە پاكەدا بىكەين ويسىتى خواوەندە و جىيەجىتى دەكەين ، مەريەمە كەم بەنیازى نزىك كەوتەنەوە لەخوا و دوركەوتەنەوە لە چاوى بىزى شىيەتە كانى ھۆزەكەمان ھاتۇپىنە ئىيە ئىتىر توانام نەماواھ وەرە پارچە دلەكەم ، وەرە ھەناسەكەم وەرە جوانترىن دەستكەرى خوا وەرە باوەشم باتىپەر لە تەرىايىي ناودەمت ھەللىمۇم گىرى عەشقى ئەم دەرۈونە دابىر كەنھەرەوە ... نازانم ئىمەرۆ و وزىدەيە كى زۆر سەرتاپاى لەشى گەرتۈوم ، جاران ھەر دلەم گۈرگەرتىپوو ئىمەرۆ ئىسىكە كانى لەشى كەلپەي

حه‌زی توی لیهه‌لددسین ئەمە يەکەمجاره وا گشت جهسته م ئاگر
دەگرى، دەگرى خوا ئاگای له دەروونمان بى؟ دەمەگرى ئەوەندەي ترله
زوخاو هەلم مەكىشە وەرە ئەم باوەشەي كە تەنبا ھەرتۆي گەرەكە .
لەباوەشى گرت و تىير بەسۆزدە نوساندى بەخۆبەدە . مريەميش
چاوجەشەكانى لىتك ناو لىتۇھ گول ئاساكانى بۆكىدەدە ، تىير تەپايى
ناودەمىي يەكترييان ھەلەمژى و له سەر پەلە گيايەكى چۈپ پالىكەوتەن و
وەك دوو لقى لاولاو له يەك ئالازن .
- مريەمە كەم زيانى خۆمت پېشىكەش دەكەم .. تو خۆزگەكە!
- خۆزگەي چى ؟ لالۇ ... ؟

- تەنبا بۇ يەكجار با رۆحم تىيکەلاوى رۆخت بىكەم و بەيەك بگەين !
- لالۇزيانم بۇ تو و لەشم بۇ خاڭ داناوه فەرمۇو لالۇي جوانم ئەوه
لەش و پۇچ و مەمك و ماج و هەممۇ زيانم قوريانى تۆيە .
سوخەم سۈرمەيىيەكەي داڭەن ، دامىتىنى كراسە كوردىيەكەي گرت و
وورده وورده ھەلدايدەوە ، دايىكەن ولبەردىدە وگرى حەزى لالۇدا به
نېبەرپۇوتى وەستا .
لالۇ چۆكى دادىيە سەر ئەزىزەنەكەنى .

- ئاي خواي گەورە ئەمە ئافرەته يان پارچەيەكە له جوانى تو ؟
ھەردوولەپى دەستى بە نەرمایى كەمەر و پزووى دەرىيەكەيدا خشاند و
دەم و پىش و سمىيەل و لىتۇي له پېستى ورگى دەخشاند وزمانى تەپى
شەھەدتاوى بە بەرزايى دەوري ناوكى و سەرۇرى موسەلەنيدا ھەلدەسسوو
و ئاگرى لەشەھەوتى مريەم بەرداو ، مريەميش لەتاواندا باوەشى كرد
بەسەر و قىتىباو زىاتر بە بەرمۇسەلەنەيەوە نۇوساند .
لە بازى رۆحا سوتابۇون ، بۇيە پزۇي دەرىيەكەي مريەم ، لەبەرگەپى
حەزى دەستەكانى لالۇدا رامالىرا و مريەم رۇوت بۇوەدە ، ھەرەك
رۇوتى رۇزى لەدایك بۇونەكەي .

مريەم لەسەر پەلە گىا چەركە بەپشتا كەوت ، لەشىكى بارىكى پېست
كال ، جوتى مەمكى خىر ، رۇوويەكى جوان ، قىتىكى درېتى

په خشکراوی سه ر گیا که و شان و ملی ، دو و چاوی نه رم و دهم ولیتیونکی ته بری پر ماج . بالایه کی را کشاوی رووت و توپیله مسوویه کی ئالو سکاوی بهر موسه لانیتیکی ناسک . لالوی شیتکرد و روح و لمشی بعون به یه ک پارچه پشکوئی سیکس . لالو هه روک ده رونی گلاراوی پیتکه و تبی ئاوا به خیرایی قه دی پشتینه که هی یه ک الا کرد هوه و کراس و جوزغه که هی دا کهن و رانک و ده بی خامه که هی به یه ک جار داما لی و چوه نیوان لا قه رووت هه بلا و کراوه کانی مریم و به رزیکردن هوه . وورد و وورد به زمان و وورده ماج پازنه خرینه کانی ، پوزی ناسکی ، شلکه هی رانی ، نه رمی پشتی ئه زنی تا به ر موسه لانی مریم می به وورده ماج وزمان ته رکرد . ووزدیه ک سه رتا پای له شی مریم می راچله کان و به هه ر چوار په لی با وه شیتکی حه زی به کولی به له شی رووتی لالو دا کردو ، توند به خوچیه وه نوساند . له ناو با وه شی په له گیا که دا له یه ک ئالان . لالو بwoo به چهند دلگیش شه و نمی حه زوو به سه رگوolle له شهی رووتی مریم مدا توایه وه . شنهی شه مالی هات و گری جه ستمی رووت و حه ز و ماج و با وه شیانی زیاتر گردا و ته کانه کانیانی ناگراوی و به سوزنتر کرد . گه ره کیان بwoo له ناو یه ک دا بتوته وه ، بین به یه ک له ش و یه ک روح و یه ک پارچه بعون . ئه ند امه کانی له شی یه کیان هه لد دگلوفت و رژیان به یه ک گه یشت . برو سکه هی حه زیک زریکه هی له جومگه کانی هه در دو کیان داو لالو به سه رله شی مریم مدا توایه وه . وورده وورده هه ناسه یان ئارام بیوه و به رووتی به پشتا که مون . تیشکی خوره که ش سه رتا پای له شی رووتیانی گرت بwoo . مریم سه ری له سه ر قوی لالو دانابوو و بیری دوا پر زیانی وورد ده کرد هوه .

دوا به یک گه یشت ن و دوا دیداره ، دوا ماجه ، دوا با وه شه ، دوا هه لمرثینی هه ناسه یه .

- مریم مه که م خوا به و سه ره وه ئاگای لی یه ئه م گره گری ویستی خوا یه ، خوا منی شه ی دای تۆکردوه هه رچی له پیگه هی تۆ و عه شقی پاکی تۆدا بیکه م زکری خوا یه .

دلی خوریهی ترسیک جهاندبووی . سه‌هی له‌سه‌ر قولی لالۆ به‌رزکرددهوه و خزانیه سه‌ر سنگه توکاویه‌که‌ی و زمان ولیسوی به‌سه‌ر سنگی لالۆدا خشاند . چاوه‌کانی پر بونن له ثاو و چهند تکه‌یه ک له فرمیسکه‌کانی ترازانه نیتو توکه چره‌کانی سه‌رسنگی لالۆ، هنسکی بالا بwoo، فرمیسکی به‌خور .

- مریم گیان به‌س بگری و دره ئازبزه‌که‌م با ته‌پایی ئەو چاوانه‌ت بمژم ئەو چاوانه‌تی پین له جوانی ، پاکی ، میهره‌بانی ، مرؤفا‌یاه‌تی ، هەست حەز و هەموو شته جوانه‌کانی دنیا . تاوانه ته‌پایی ئەو چاوه‌جوانانه بېزتىنه سه‌ر زه‌وی . تۆ نازانی ناخ تینووی هەموو شته‌کانی تۆبه؟ من دلنىام که من و توله خواوه زۆر نزىكىن . ئەم هەموو ناسکی و پاکی و میهره‌بانیه‌ی دل و دەرروونه پاکه‌ی تۆ و ئەم هەموو عەشق و گرە دەرروونیه‌ی منیش دیاری خوایه .

لالۆ‌هەستاوا سه‌ریکی بۆ ئاسمان به‌رزکرددهوه ، هەردوو دەستی بالا کردهوه .

- خوای گهوره ، من سه‌رپیچی ویستى تۆم نەکردووه و تۆ دروستکه‌ری هەموو بۇونیکى دروستکه‌ری جوانی مریم و هەستى شەيداپی منى . دەسەللاتم له‌گەل كۆمەلی دواکه‌تۈوی كوردا نېب . به گهوردیی و مەھرەبانیت دواي مردنى من مریم به‌ختە‌ورکە وا منیش دلسوزى و پاکی خۆمتان نىشان دەددەم .

- ودره شىربىنە‌کەم مریمە‌می پاک مریمە‌می جوان با بۆ دواکات ماچىكى خونچەی لیودكانت بکەم . تىئر هەناسە و بۇنى دەم و مىيىخەک و سملەی سه‌رسنگت هەلمژم با دوا هەواي سىيە‌کانم له بۇنى سه‌رسنگ و هەناسەت نەبرى بەلەين بى هەناسە نادەم تا له‌گەل ئەم بۇنەدا له‌گۆر بىزىم .

(دواماچى كرد و چووه له‌سه‌ر لوتکەی شاخە‌کەوه خۆی فرىدايە خواره‌وه له‌نېيان دووچىاي بلنىدى هەوراما‌ندا هەپرون به هەپرون بwoo، پەپولەی روھىشى به‌رەو به‌هەشت هەلفرى) .

هر لبه ر پاکی و پیروزی ئه و خوش ویستیه يه ، ئه و خوینه رژاوه پاکه‌ی لالۆ لەگەل گیان دەرچونیا هەورە تریشقا بەک لە قولای ئاسما نه و هات و سنگی هەوریتکی ئەستوری قاش کردو لیزمە بارانیتکی بەتاو بەسەر لاشە و خوینه رژاوه کەی لالۆدا رژا خوینی جەستەی بەناخى زەویدا بىردوو بىو بە ئاوى نېرگزە چالى ، لەو ساتە وە هەموو سالى لەسەرەتاي بەهاردا نیتوان ئه و دوو شاخە دەكەمە نېرگزە چال و نېرگزى چاوش و بۇن خۆشتەر لە نېرگزە کانى ترى كوردستان دەگرى . كورە عاشقە کانى هەورامان دىن و چەپکى لىيدهچن و پېشکەش بە دلدارە کانیان دەكەن . هەر كچىن بۇنى ئه و نېرگزانە بىكەت شەيداي كورە کە دەبىن . بۇيە نېرگزى ئه و دۆلە لە لاى عاشقانى هەورامان ناوى نېرگزە چالى تەلىسماوى لېنراوه .

مەريم چوھ سەر لوتکەی شاخە کە وله لاشە هەپرونە کەی لالۆ دەپوانى . فرمىتىك و ئازار لە هەموو جەستەی مەريم دەتكا ئىتىر جارىتکى تر دلدارە کەی نابىنېتىه و باوهشى گەرمى لالۆ لە باوهشى ناگرى . ئىتىر جارىتکى تر ماچ ناڭرىت ، ختوكە گۆپكە کانى سەرسنگى نادرى!

- لالۆ گیان من دواي تۆزىيانم بۆچىيە ، چىم بەسەر دى ؟ دەكۈزۈم ؟
لۇوتىم دەپدرى ؟ دەبىن دواي تۆزە سەر ئەم حەزەي تۆچىم بەسەر دى ؟
پاشەرۇزم لەگەل چ پىا ويکدا دەبىن ؟ لالۆ گیان ؟ دەبىن وەك
خوشكە کانم پىا وى هەلبىزاردەي براو باوكم هەبىن ، كى دەتونانى تامى
ئه و ماچانەي تۆم پى بېھەخشى ؟ ئاخ تۆپارچە يەك لە رەۋشتى
مەرقا يەتى و پاكى تىن ئاوېتىنە عەشق و دلدارى دنیا بويت ، بۆچى
ئەمەت كرد ؟ من لە دواي تۆزىيانم بۆچىيە ؟ منىش دىم بولات و دەبىم
بە پارچە يەك لە لەشى هەپرون بەھەپرونى تۆ .

چاوه کانى نوقانو چوھ سەر لوتکەی شاخە کە ، لە ناكا و هيىزىك
لە ئاسما نه و چووه دەررونىيە وە ، رايچلە كان و لە (بىيارە کەي پەشيمان
بۇوه) .

(نا من دهژیم بقیادگاره کانی تو ، لالوی جوانم ، لالوی شیرینم ، ده بم
به دایک و خوشکانی همه مو دلداره کانی سمه رزه‌وی . ده بم به
پیغمبه‌ری خوش‌ویستی و دلداری . ده بم به دیوانه و ده رقام پهیامی
خوش‌ویستی به مرؤشان ده‌گه‌یدنم . له هه رشوتی دلداری‌کی داما و
هه بی ده چم دهیلا و یتنمه‌وه ، چاوه‌ری ده‌که‌م خوای مه‌زن و می‌هره‌بان
به‌ری ئه‌م عه‌شقه پاکه‌مان نیشان بدا . ده‌بی له تو بچی ، بونی توی
لئی بی ، ئه‌م خۆزگه‌که‌مان بwoo نا ، نا من به‌تنه‌نیا نامرم ، مردنی من
یانی مردنی خۆزگه‌کانی توی شه‌یدام ، لالوگیان تو رویشتی به‌لام
تویی یادگاری‌کت له روچما چاند به‌لئین بی که‌سیکی تر نه‌بیته
هاوژین و هاوله‌ش و هاوه‌هه‌ناسه‌م ، چی بکه‌م ؟ ده رقام تا چاوی
چه قوی هۆزه‌که‌مان ئه‌م دله گرگر تووده نه‌بری .
ـ ده رقام تا ئه‌و جیگه‌یی خوا پی خوش بی .

- هه‌رئه‌و رۆزه‌ به ناو شاخ و داخی سه‌ختی هه‌وراماندا ملی پیگه‌ی
نادیاری گرت و سه‌ری خۆزی هه‌لگرت . هیزم دایه بیرم دایه ، پیگه‌م
دایه ، شاخی بپی شاری بپی رووباری بپی ، گه‌رما و سه‌رمای بینی ،
برسیتی ، تینویتی ، ماندو و بوون ، هه‌میشه فریشتە‌کانم وەک پەلە
هه‌وریکی سپی به‌سه‌رسه‌ریه‌وه بوون له درنده له گه‌رما له سه‌رمما له
پیاوه داوین پیسە‌کان دهیان پاراست .

گه‌یشته ولاتیک ، نه زمانی زمانی ئه‌و بپو ، نه سروشتی سروشتی
ئه‌و بپو ، نه کولتوري نه جلی نه ئاو ، نه خاکی نه خەلکی .
چاویکی گه‌ش و قریتکی کاڭ و بالا‌یه‌کی باریک ده‌ستى جلی کوردى
و چەپکه ملوانکه‌یه‌کی میخەک و سمل شمویک خۆیکرد بەشاریکدا
شار و چراکانی له خه‌ویکی قولدا بوون . له کۆلان و له کۆلان
ویلی تروسکایی چاوی چرایه‌ک بپو ، له کۆلانیکی تەنگە‌بەردا له
په‌نجه‌رهی قوخیتکی پاشت کۆماوهی ماله هه‌زاریکدا تروسکایی
چرایه‌ک رایکیشا .

(ده‌بی ئه‌م ماله مالی شاعیریکی شه‌یدابی یان عاشقیکی دیوانه ؟

لهدرگای دا پیرهژنیکی پرچ سپی نورانی ده رگاکه هی لیکرده وه .
پیرهژنیک که همه میشه له چاودروانی هه واله خوشکانی نیوه
شهودابوو سیما یه کی تینو برسی و ماندو نامو .
- کچم وده شه رم مه که مالی نه نکی خوته ، چیت گه ره که ؟ له وه
ده چن له دهست زورداری و فهلاقه هی میزد یان له زولمی به زور
به شودان و فرۆشتن هلهاتبیتی ؟

لیتی تینه ده گه یشت ، ئەم زمانی زمانی میللەتیکی ترە .
- ئەم لهش و لاره ناسکه . ئەم بالا باریکه . ئەم قژه خورما یی يه ،
خاوه ، ئەم چاوه نه رمه گه شانه ، ئەم جل و بەرگە والايانه ، ئەم
ملوانکه بۆن خوشانه ، ئەم هەممۇو جوانیه ، دەبىن بەرھەمی
سروش تیکی جوان بىن .

- کچم خەفەت مەخۆ ، هەر كەسيك بىت ، هەر گرفتىكەت هەبىن
مالی نه نکی خوتە ، وده کچم بەيانى چىرۆكە كەتم بۆ بىگىرەرە وه .
شەكەت و برسى و تینو هەر زو و خەوی لیکەوت . رۆزگار كردنی به
دۇوها ورى ، بەدايىك و كچەنک و كچەمزا ، بۇون بە دوو
شۆر شگىر ، بۇون بە دوو ياخى ، ياخى لە زولم و زۆرى پىاوان و
كۆمەل و كولتو . پاش ما ودېك زمانی ئەويىن پىرا به زمانىكى
شىكستەي نامو ، چىرۆكى ياخى بۇون و سەرەھەلگىرن و حەز و ماج و
دلىدارى و خۇكۇشتىنى لالۋى بۆ كىپىرایە وه .
رۆز و شەوانيان خستە سەرييەك و چىرۆكىيان بۆ يەكترى دەكىپىرایە وه .
يەكترييان خوشويىست خوشە ويىستى دووجه ستەي ماندوو ، دوو رۆحى
چەساوە بەيە كگە یشتىن .

- کچم ئەمە زولم وزۆرى كۆمەلگايە ، ياساي ئەم كولتۇرە يە پىاوان
پادەبۈرىن و گپى ئارەزۇوى شىتىيان بەلەشمان دادەمەركىننە وە ، كەشخە
بە سەرماندا دەكەن و هەر خوشيان سك پې بۇونمان بەتاوان دادەنئىن ؟
گەر هەلنى يەين و پەدوو نەكەوين و درق نەكەيىن چى بکەيىن ؟ .
درۆكىردىن لەم جۆرە دۆزانەدا چەكى بەرەنگار بۇونە و ياخى بۇونە ،

یاخی بعون بهرامبه ر به زورداری ، به یاساو نهربیتی پیاوان ، که له پیتناوی ئارهزوه کانیاندا دایان رشتوروه . درۆکردنمان هوئی نهبونی یاسای یەکسانی نیر و مییه ، هەلۆیستی یاخی بعونه له پیتناوی مانهوه و بعوندا ، له پیتناوی بهرد و امی ژیاندا . کچم مەگرى ، هەر تو نیت نیوهی بەشەریەت ئافرەته و بەدەست پیاوه وە دەچەو سیتەوە !

- دایه گەوره ، لالۆ پیاویک بۇو لهەممو پیاوانی ئەم دنیا یە جیا بۇو ! .

- کچم لالوش قوربانی دەستى یاساکانی پیاوه ، یانى باوک و براكەی تو بۇو ، ئەی گوايە بۆ خۆی کوشت ؟ دەیزانى زۆرانى له گەل کەس و کارتا بۆ ناگىرى ، دیوارى نیوان خېزانى ئیوه و خوبانى پىن نارمى ؟

- دەزانى لم دنیا پان و بەرينەدا ، رۆزانە چەند ئافرەت دەکۈزۈت ؟

چەند ئافرەت وەك مالات دەفرۆشىت ؟ لاقە دەکرى ؟

- چەند ئافرەت له سەر ووشە يەك لوتى دەپدرى ؟

- له سەر چى ؟ له سەر سەرپىچى یاسای بەرەبەریتى پیاوا .

دایه گەوره دامىتى کراسەکەی هەلدايەوە و له سەر لايەكى سمتە چرچەکەی جىگەی پەلە سوتاوايەكى نىشاندا .

- دەزانى ئەمە چىيە ؟

- نا دایه گەورە ! ئەوه چىيە ؟ بۆوات ليھاتووه ؟

دایه گەوره هەناسەيەكى ساردى هەلکىشاو وەك گەرەكى بى لە نوکەوە و بى كەم و كورى چىرۆكى ئەم پەلە سوتاوايە بۆ بگىرپىتەوە ، خۇي ئامادەكردو دەنگى كەمىك بەكەساسىيەوە نىزمىرەدەوە و بەرگىكى غەماوى بەدەورى ووشە كانيا گىراو هەلۆيستىيەك و سەيرىكى مەريەمى كەچۈن چاودەپىي چىرۆكى ئەم پەلە سوتاوايە يە .

- کچم مەريەم بەيەكى لە مەندالە كامىن سكم پې بۇو ... ئاخ نازانم كاميان بۇو ، له مانگى خۆمدا بۇوم و زۆرماندۇي ئەركى مال و مەندال و مالات بۇوم هەر لە بەيانى زووه وە كە لە خەوە هەلددەسام ، من بەدەورى خۆمدا خولىمدىخواردو هەلددە سورام ، تا مالاتم ئاوددەدا منال زروقەي

برسیتی لیتهه دهسا ، تا مندالّم شیرده کرده و نان و پیخه فم بۆ پیاو و میوانه کانی ئاماده ده کرد ، ئەمانه و چەندەها ئەرکى تر . چاک لە یادمه زۆر برسی و ماندوو بوم و پیتکانم زهوبیان نەدەگرت ، پیاوە کەم کەمنی بە چەند سەر ھوشترلە باوکم کرى بۇو ، ئارەزووی سیکسی ھەبۇو ، پەلی گرتەم و وەک ھوشتری بۆزۈورە و بەدواى خۆیدا راکیشام ، پالىکى پیتوهنا و بەسەرپیشتا پالى خستم ، سوارسەرم بۇو ، وەک ھەممۇر ژەمە زەھراویه سیکسە کانی ویستى سیکسە لە تەکدا بکات دەرپەریم و رىگەم نەدا ، بۆ یە كەم جار لەزیانما لەویستى پیاو یاخى بوم (بە گیپرانە وەی چىرۆكە كە ئازار پەرپە جەرگى دایەگە ورە و بۆ تاویک بیتەنگ بۇو)

مریبەم وەک لە بەر چاوییدا ئافرەتیکى ېرووت وزەلیل لەزىر دەستى پیاویکدا پالى كە و تبى و چاودەرپى داغىگردن و چەزە سوتاندى پیستكەی بىن ، ئاوا بە ئازارە و چاودە کانی زەقىرىدېۋە و چاودەرپى چىرۆكە كە دەکرد .

- ئىن دوايى ؟ ؟

- كچم چى لېتكىدم ؟ ! بە شەق وزللە هەر چوار بەلی لە گۆ خستم و بە سكى پېپە و لە ژىر شەق وزللە کانيا ئىفلىچ بوم . بە قىز بەزۈورە كە دا راپیکیشام لە تاوا ئازار جولەم لېپەر بۇو و هەر ئە وەندە زىندۇر بوم ھەناسەم دەدا . وەک لاشە يەك لە بەر نەشەرى ئارەزووە کانىدا كە و تەم بە چەقۇپى كە كراسە كە ئەنچ ھەنچ كەردم و بەندە خۇينى دەرپىتى كە قرتانام . وەک درىندە يەكى برسى سوارى لەشم بۇو ، لاقە يېكىدم ، بەلام چۈن لاقە كەردىنى ! كە لېپۇو ئەوزالّمە نە يەيىشت ھەناسە يەك بە دەم ھەر لە شۇينى لاقە كەردىنە كە دا بە مقاشى ناو ئاگردا نە كە مان داغىكىدم . (دايە گەورە ھەناسە يەكى قولى ھەلکىشى و چاودە کانى ئاوى تىزاو و كەمېك بیتەنگ بۇو) .

- ئەزانى بۆ ؟ ؟

- نا .. دایه گهوره بق !

- قیژاندی بهسەرمدا ووتى :

- بۆئەوهى جارىتىكى ترسەرپىچى ويستەكانم نەكەيت و هەركاتىتكى خۆت شت ، هەركاتىتكى چوپتە سەرئاواو ، هەركاتىتكى خۆت گۆرى ، چاوت بەم جى داخە بکەويت وتىسى من پاتچىلەكىينى ، تو نازانى من خواى تۆم ؟ تو نازانى من تۆم كرپوھ بۆ دامركاندىنەوهى حەزەكانم بۆ كارەكەرى ناو مالىم ؟ چۆن سەرپىچى ويستى من و ياساي من دەكە ئى .

مرىيەم لەئازاردا ملى نابۇو بەلارەوه ، خور خور ئاوا بەچاوه كالاكانىدا دەھاتە خوارەوه .

- دەتۆمەگىرى كچم ، من هيچم نەگىپراودتەوه ، ئەمە تەنيامىستى فرمىسىكە لەدەريايى زوخاوى زيانم .

لۇنگە فرتىيى مندالەكەى سكى ، مرىيەم راچىلەكان ولەگۈيگىرنى چىرۇكەكە پچراندى .

- ئەم لۇنگە فرتىيەت سەرەتا يەكە بۆ زىنگىت ، دەبىن وەكى باوکى هوشىيار بىن ، ئەى خواى گەورە چىم بەسەر دى ، چارىتكى ، بەگەورەسى خۆت رەحىمەتى . ئاخ خواى گەورەچى بەخەللىكى بلېيم ... ؟ بلېيم باوکى ئەم مندالە كىيە يە ؟ چى بەسەرەت لە كۆتىيە ؟ دەستى دايە دەستە چىچەكانى دايە گەورە بەلائى خويدا رايىكىشاو بەكۈرۈزانەوه ، چاوى پېزىيەوه ووتى :

- دايە گەورە ، تو بللى دواي لالۇمنىش بکەومە دەست پياويكى وا درىندە ؟ دايە گەورە چىم لىيىدەكەيت (دەستىيەكى بەسەر سكە بەرزىبۇوه كەيدا هانى) .

- وابەرىيەدە بۆزىيان لۇنگە فرتىيەتى

- كچم مەگىرى خوا گەورەيە ، تو ئازا و هوشىيار بوبىت ئەم پىيگەيدەت هەللىڭار ، ئەم دايىكە خۆت تائىستا سىن جار فرۇشراوم . سەد جار لاقەكراوم . تا پىيىستم چىچ نەبۈوبۇو . تاگۆكەكانى مەممەم قىنج بۇون

تا پوزه کانم ساف بعون ، تا گوشتی لامل و سمتم خرین بون بازارم
بون بازار ، بهره مده که شی بز باوک و برام بون .

به مهره بانیه و سه ری مریه می له باوهش گرت و به دلسوزیه و دستی
به سه رو قزه خاوه که يدا دههانی :

- کچم مه گری ، ئەم دایه گهوره یهت سه ری له بئر هەتاو سپی نەکردووه
! ژیانم دۆزه خیتک بون بە دەست پیاوه ووه ، هزارها سەرگروشته
و کاره ساتم بیستووه و بینیووه ، تو بلیتی نە توانم چاریکت بکەم ؟
(بۇ ماوه یه ک بىيەنگ بون) .

- کچم توھەر لە ئېستاوه کچه زامى .

مریه م سه ری له باوهشی دایه گهوره دەرھانی و چاوه کانی سپی ، چەپکە
پرسیاریتکى سەرسامى بىيەنگى لىيەتکا .

- کچم مریه م ، هەرچەند نازانم چەند کچم فرۇشراوه و چەند کچه زام
کۈژراوه و لاقە کراوه ، كەس نازانی توکیت ، هەریه يانى زوو لەم
گەرە کەدا دەيکەم بەقاو ، لە يەكى لە شۇوه کانمدا لە وولاتیکى دوور و
سروش تیکى نامۇدا و لە پیاوتیکى جىا لە پیاوانى ئەم دەفەرە ، كچىكىم
بون ، ئەويش كچىكى بون توکچى كچەکەمى بۆ سەردان ھاتويت بۆ
ئەگانە ولېرە خوا سکى پېركەر دوويت .

ھەر بەيانى زوو دایه گهوره لە ناو ھۆزى عەرەبە کاندا كردى بەقاو و
بانگھەيىرى ژنانى گەرە کى كرد ، دايە گهوره چوار دەوري بە ژنە عەرەب
گىرابوو . مریه مى قۇڭال و چاونەرم و ئىسىك بارىك و كەلە كەت والا
پوش ، وەك نقىمىي مستىلە يەكى ئالىتۇونى دەست و پەنجە يەكى پەش
لە ناو ژنانى عەرەبدا دەدرەوشى يەوه .

- گوئى بىگرن ژنانى خىلى قەحتان ، شەويىك لە شەوان ھەر وەك
ھەزاران شەوانى راپوردوو بە دىيار يادگارە کانمە وەھەلىتووتا بوم ،
لەناكاو لە نىوه شەودا ، نىوه شەويىكى تارىك و تۈوندا ، تىشىكىكى
بارىكى رەنگاو رەنگى جوان ، سەریانى ئەم كوخەي بىرى و
كوخە كەمانى كرد بە چراخان . چراخانىكى كەۋەنە

دەرزىيەكىلىنى كەوتىبا بەه رۇوناڭى ئەنگە دەدروشا يەوه .
مەرىيەمى كچەزام لە خەويىكى نەرم و قۇولدا بۇو ، مەرىيەم بۆئەوهى
دەمى بۆگەن نەكەت كە دەنۈۋى دەم داتاخات . هەرلەمندىلىيەوه
لەدایكىيەوه فىئر بۇو ، دايىكىشى لە منھو ! . رەنگەكە بارىك بۇوه
بارىك بۇوه وەك چەند تالى دەزۇوى بارىكى رەنگا و رەنگ خۇي بە
گەررووى مەرىيەمى كچەزامدا كرد ، پاش تۈزى وەك رەخيان ختسوكە
دابىئ ئاوا مەرىيەم بەددەم خەوهە دەنگ زەرددەخەنە و ووردە وورپىتەيەكى
كى دەرى . پاش ماوەيەكى كورت مەرىيەمى كچەزام ماتەمەينى و بىيەنگى
دايىگەرتبووهەستى بەسک پېپۇون دەكەد شەرمى دەكەد نەھىيى دلىم بۆ
بىگىرپىتەوه . دەيزانى ئافەرت بىن پىياو سكى پېنابىن . لەترسى ئەوهى
تاوانىتكە نەخەرىتە پالىي دۆشىداماوبۇو منىش لەتەك خۆمدا
لەوردەردنەوهى ھونەرى ئەنگە بارىكانە ئەوشە و دادا بۇوم
تاۋووردە ووردە سكى بەرزا بۇوه . چارى نەماو بەگەريان و ترسەوه
سکپېپۇونى خۇي پىت ووتىم ، وادەبىيەننەن سكى چۈن بەرزا بۆتەوه .

دایە گەورە جار جارە لە نیوانى قىسەكائىيا ، تىشكە تىلەيەكى لە
چاوى مەرىيەم دەكەد وېچاو دلىيىاي دەكەد چىرۇكەكەيان كارىگەرى لە
سەر ئىنانى عەرەب داناوه . مەرىيەم بەدلەوە گۈيى لە قىسەكائى دایە
گەورەر گەرتبوو لە زۇرىيەي ووشەكائى تىنە دەگەيىشت وەلى ئەرەنەن
پاكى ھەردووكىيان وەرپىتەكى راستى مەبەستە كان بۇون دایە گەورە
ھەينىدە بەھونەرپانە ئەم چىرۇكەكە دەگىرپىتە ، گەشت ئىنانى عەربى
خىستىبووه دنیا يەكى ترى جىيا لە دونىيىاي راستى ، بۆتەيە چاۋىيان زەق و
دەمەيان بۆ نەھىيى ئەم چىرۇكە كەركەپۇوه و دەستىيان يەكتەريان دەگوشى و
تىپەي دلىان پەلەي دەكەد .

- دەزانى ئەنگە رۇوناڭى يە رەنگا و رەنگە چى بۇو ؟
زنانى عەرەب ھەممۇ بەيەك دەنگ ووتىيان
- نا

- ئەنگە رەنگ ورۇوناڭى خوا بۇو ، معجزە بۇو ، پىشانى مەرۋىنى دا

یانی ئەو مندالى لە مرىيەم دەبىن مندالى خوايىه ، ئا.. ئا مندالى خوايىه ژنانى دەفەر لېپىبان دەگۈۋىشتىت ، تىپەرى دلىان پەلەمى دەگەرد .
- دواى چەند رۆزى مىرىيەم لە شىرىينى خە و راپەرى و هاتە باوهشىمەوە ووتى :

- دايىه گەورە خە ويىكى خۇشم دى ، خواهاتە خەموم ، مىزدەسى پېتىدام و ووتى مندالىيكت پېتىدەبەخشم ، مندالىيكت لە هەممۇ مندالانى ئەم دنيا يە جوانتر و زېرىكىتر و زاناتر و هوشىيارلىرى بىن ، مىزدەسى بەختىارى و ئاسودەبىي و دادىپەرروودرى بۆ مەرۆڤى پېتىنى !

دايىه گەورە رۆز بە رۆز ئەم چىرۆكەسى بۆ دەر و دراوسىن بلاۋەدەكىردىوھ ئەوانىش بۆ ھاوارىي و كەس و كاريان ، لەشاردا بۇوبە قاو مندالى خوا بەرىيەدە و رەحىمەت بۆئەم شارە دىيىنى . برسىتى ، زولەم و زۆر دزى كوشتن و فرۇشتىنى ئافەدت نامىيىنى ، يانى ئاسايسىش دەبىن ، ئاسايسىش .

مرىيەم بۇو بە پىرۆزلىرىن ئافەرتى ئەو شار و ناوجەيە . چەپك چەپك ژنان دەھاتن بۆ دىدەنلى مىرىيەم . مىرىيەم نىشانەيە ھاوسەرى خوايى پېتىۋ دىبارە . ناسكى و مىھەربانى و كەم دۇويى گريانى زۆرى و كەم خۇرماكى . مىرىيەم لە دلەم بۆ لالقى دلدارى و باوكى كۆرىيەكەسى ، بۆ نىشىتمان و خوشك و دايىكى و پاشەرۆزى و دەرىيەدەرى دەگەرياو ژنانى عەرەب بەزكىرى خودايان دەننا . چاوابان بېرىپە فەرمىسىكى چاوهكالانى و ھەنسكەكانى دلى گەرمى .
- ئەم ھەممۇ گريانە زكىرى خوايىه .
- ئا وايە .

- لە دلەم قىسە لە گەل خودا دەكا .

- بە لىنى وايە ... ھەر بۆ يە و اىت دەنگ و كەم دووھ .
نەك دايىه گەورە و ژنانى گەرەك ، شارىتك چاوهپىلى لە دايىك بۇونى مندالى خوابۇون .

- دەبىن مندالى خوا چۆن مندالىيكت بىن ؟

- چاوه‌کانی چون بن ؟

- بالا و بالله‌کانی ؟ ؟

- قری ؟ پیستی ؟ ؟

هموگه‌وره کچانی هوزی عهره ب تاواته خوازیوون شه‌ویک خواخوی
بکات به مالیانداو سکیان پرکات ، که دهنوست خویان دهشتن
دهمیان دهکردوه و پنهنجه‌ره و ده‌گایان والا دهکردمالیان خاوین
دهکرد .

خوراک وئاوی مالی دایه گه‌وره بوبوو به موشه‌رک و گه‌وره کچان و
بیوه‌ژنانی قهیره سه‌ره‌یان بزگرتبوو .

نؤمانگ به سه‌ر به‌یه کگه‌یشتني لالق و مریم و سه‌ره‌لگرتنيا
تیپه‌ریبوو . رۆژ رۆژی زان و ئازارو کاتی له‌دایک بونه !
مریم چوار دهوری به‌زنه عه‌ره ب گیرابوو . هرپه‌لینکی به دهست چه‌ند
ژنیکه‌وه بوبو . چاوه ره‌شەکانیان کییه‌رکیتی بینینی یه‌که‌م مندالی خوا
بوبون .

دایه گه‌وره له نیوان رانه خرپنه پیست کالله‌کانی مریمه‌مدا هله‌لتووتا بازو
و چاوه‌کانی بریبوه قولاییه‌که و چاوه‌رپتی زروقه‌ی مندالیکی دهکرد .
ئازاریک ناوسکى مریمی پاکیشاو له تاواندا لیته‌کانی کرۋشت .

- ئای دایه گه‌وره ناوسکم پچرا !

- کچم ئارام بگره و به‌هیزیه ئم دایه گه‌وره‌یهت چه‌ندە‌ها جار به‌سەر
مندالله‌وه مردوه و زیندوو بوتونه چه‌ندە‌ها جار به‌تەنیا و له پاڭ
ھوشتریکدا له بیابانیکدا مندالىم بوبه کچم به‌غیره‌ت و به تەکانی ،
ھەر تەنیاسەری مندال زەھمەتە له‌ش باریک و نەرمۇو شلە .

بەسۆزدە دەستى بەپۈز و رانه ناسكە کانیادەھانى

- کچم خەفت مەخۆ ، تا ئەم دایه گه‌وره‌یه مابى تەنیا نابى ، دوايش
خواگه‌وره‌یه .

مریم بە دەم ئازاره‌وه چاوی بریبیووه رۇوناکى تەنیا پەنجه‌ره‌ی
کوچه‌کە . ھەستى بە تەنیا بىيىنازىيەکى سوتىنەر دەگەرد چەند ستەمە

بىن دايىك و خوشك و دلسىزان ئافرهت لە غورىيە تدا مندالى بىنى ، و ئينە خوى دايىك و خوشكان و زنانى دىكەيانى هانىيە و ياد كەچۈن لە كاتى مندالبۇونا بەدەورى خوشكە كىدا هەلدىسىران) . مال پېرىپەپۇو لە زنانى دى هەرىيە كە خەرىكى شىتى ، باسوقى نەرم و كەشكى خوساولە ، گۆزىز مىيۇزى تەپ وشىلاولى ، لە پشت سەرى خوشكىيا پېزكراپۇو ، باوكى كۆرپەي چاودەپوان ، لە شاخە كانى هەورامان ويلى راۋىكىنى ئاسكىتىكى خىپىنە و بۆشەوى لە دايىك بۇونى كۆرپە كە دەكىرى بە كەباب هاكا هاتۆزىكى تر خوشكە زاكەم بەرىيە دەنەيى ئەم دېيىه ، بۆ بەھەشتى هەورامان .

مەرىمى كچە بچوکى مال لە كاتى مندالبۇونى خوشكە كەيدا ئەركى چاودەپوانى كارى سەرىپىنى بى پېسپېتىردا بۇو . لە گەل ئازارو پېتچى زانە كانى خوشكىيا لولىدراپۇو .

- تۆ بلەيت پۆزىك بىن و منىش مندالىم بىن....؟ دايىكى لە نىوان رانە كانى خوشكىيا بە چاودەپوانى كچە كەيدا ئەركى ھەللىتروشكابۇو . ترسى لە دايىك بۇونى كچە كەيدا ئەركى چەندىن بۇو . - كچم غېرەتى يە كەم مندال سەختە ، خوابكات ئەم زانە سەختە زانى كۆرپەك بىن .

لە گەل ھاوارى خوشكى و زرۇقەي مندالى ، دايىكى لە خۆشىيا پۇوى س سور ھەلگەپا و چاودە كانى گەش بۇونەوە . دلە خورپە كەي وجەر انده دەرۇونى كەي سارىز بۇون .

- كچم كۆرپەكت بۇو . سوپايس بۆ خوا كۆرپەكت بۇو !! ئادەت ھەواڭ بەرن بۆ دىيەخان .

- ئىستا پىياوه كەت بىنانى شاگەشەدەپى ! كچم كۆرت بۇو ، پېزىت زۆرىپۇو ، خۆشەويسىت بالا بۇو ، كۆرت بۇو ، كچم كۆرت بۇو . هېشىتا ناوکى نەبرى بۇو بە خەرىتىنە كە وە چەند جارى ماچىكىدو نۇوساندى بە خويەوە .

- تۆ كلىلى بەختىيارى كچە كەمى ، سوپايس بۆ تۆ خوايە وانۇ مانگە

من له دله خروپهی هاتنى ئەم كورەم ، سوپاس بۇ تو خوايە گيان .
- ئۆخەي كچە شىرىئە كەم كورەت بۇو كورەت بۇو !!)
مرىبەم دەگریا و يادگارەكانى دلى دەسۋاتان .

چاوى بەناو ژنانى سەرتاپارەشى عەرەبىدا گىبرا ، هيچ رۇويە كيان له
رپووى خوشك و دايىك و ژنانى دىكەيان ناچى . لەتاو ئازارى سكى
هاوارى دايىكى بە كوردى دەكىد . دايىه گەورە نەبى كەسىك لە ژنانى
عەرەب نەيان دەزانى ئەم ھاوارە بەچ زمانىك دەكرى . مقۇ مقو لەناو
ژنانى عەرەبىدا پەيدا بۇو ژنلى ووتى :

- ئەم زمانە دەبى زمانى خوا و پىغمبەران بىن . بۇيە ئىممە لىتى
تىنالىگەين .

يە كى لە ژنە كان ووتى

- بەللى وايە به خوا سەد جار وايە .

(ئەي دايى گيان... تو لە كويت ؟ دايىه مەھرەبانە دلسوزە كەم ئاخ
لالۇي جوانم دەبى رۆخت لېرە بىن و من بىبىنى پىتىدە كەنلى ، دلخۇشى ؟
وا بەرھەمى عەشقە كەمان بۇزىيان بەرىتىوھى ، خۆزگە ھەر لە تو دەچۈو
تا لە جياتى تو رۆحى تىنۇم ئارام بکات .)

ئازارىك ناوجەرگى بېرى .. ھاوارىتكى تىزىي كرد :

- كچم ئارام بىگە واسەرى هات ، ئازابە تەكانى ، ئادەتى غىيرەتى .
(لالۇي جوانم دەزانم رۆخت لە كونجىيەكى ئەم كوخە دايىه ، توو
پاكىيەكت تۈو جوانىيەكت لالۇ ، تەننەيەك زەرددەخەنە ، باچا و دەپش
و سەرورىيە نەتاشراوەكت ئەو سەمیلە سەدەھاجار بەم ليتوانە بۆم
دەھانىيەكت ئاي كە جوان بۇويت تۈو جوانىيەكت بۇيەك سات خۆت
دەربىخە . دەزانم رۆخت لېرەيە و دەمبىنى ، هيچم ناوى تەننەيەك
و وشەم لە تەكدا بىللى و زىاتى ناناوى بىنەم چى ؟ شازاد ، نەوزاد ،
عاشقزاد ؟ ناوى دەنەيم خۆزگە ، ئا خۆزگە چونكە بەرلى خۆزگە مان
بۇو .

ئازارى ناو لەشى مەرىبەمى بېرى و دەنگى زرۇقەي مەندالىي هەناوى

چاوه‌پوانی ژنانی ناو کوخه‌که‌ی راچله‌کان . سلاواتیان داو دهستیان به‌سنگه‌وه گرت و ملیان بۆ کوریه‌ی خوا شۆرکرد . هه له یه‌که‌م ساته‌وه پیرۆزیان کرد . کوریه‌یه‌کی پیست کال و قژنال‌توسکاوه، دوچاوی گه‌ش ، برازانگی دریز ، لمشیکی ریک و خربن .

- سه‌یرکه‌ن چهند مندالیکی ناسکه !
- پیستی کالی !

- قژنی زردی ! چاوی گه‌شی . راسته ! راسته کورپی خوایه !
- به خوا کورپی خوایه !

- راسته کورپی خوایه بۆیه وهک مندالله‌کانی ئیمه ئەسمه‌ر نیه !
کورپیه‌که‌یان به پارچه په‌رۆیه‌ک پیتچایوه و خستیانه سه‌ر مه‌مکه پر‌شیره‌کانی مریه‌م . دایه گه‌وره وهک چگگرکوشی خوى به‌دل‌سوزی و مهربانیه‌وه ئاره‌که‌کانی ناچه‌وانی مریه‌می ده‌سری و دلخوشی دددایه‌وه . وورده وورده ژنان کوخیان به‌جنی هیشت ، مریه‌م و دایه گه‌وره وهک دایک و کچ به‌ته‌نیشت يه‌که‌وه دانیشتبون و سه‌یری چاوه تازه‌هه‌لها تووه‌کانی منالله‌که‌یان ده‌کرد که چون به‌حه‌زه‌وه گویکه قاوه‌بی‌یه کیانی مه‌مکی دایکی ده‌مژی . مریه‌می دایکیش هه‌ستی به خوشة‌ویستیه‌کی مه‌زنی دایکایه‌تی ده‌کرد و ده‌ستی به مووه‌کالله‌کانی سه‌ریدا ده‌هانی و به‌دوای وینه‌ی رووی لالوی شه‌یدايداده‌گه‌را .

- چ شوینیکی له باوکی بچنی ؟
- کچم رووی مندال رزو ده‌گوئی په‌له‌مکه !

- کچم مریه‌م ناوی بنین چنی ؟
- بین بی‌کردنوه مریه‌م خیرا ووتی :
- خۆزگه

- چى.... ؟

- کچم خۆزگه ناویکی کوردیه‌وه بهم ده‌قهره نامۆیه که‌س لیتی تیناگات و چیروکه‌که‌شمان کال‌دەبیتەوه ، خوئه‌گه‌ر بزانن کوردی ! دوور نیه شار بە‌دەرت نه‌کەن ، خوت و کورپیه‌کەت له بازاری کۆبله‌کاندا هە‌رچاج

نه کهن ! .

مریه م دهستیکی به سه ری کوریه کیدا هانی و فرمیسکه کانی سپری .
وهک له کیز بیتکی سه خت و ماندووکه رهات بیتله وه ، هه ناسه يه کی
هه لکیشاو سه بیریکی دایه گهوره کرد ووتی :

- دایه گهوره ، ئەم کوریه يه به ری خۆزگە و دلداری من و لالویه .
بەلینم دابوو خۆزگە و هیواکه بھینمه دی . بروابکه دایه گهوره هه
لە بەر ئەم کوریه يه و هیواکه دوای کوشتنی لالۆخوم نە کوشت !
- ئاخىر كچم كەس تىيىناڭا !

- دایه گهوره بە عەرەبى بە خۆزگە دەلین چى ؟ ؟
- خۆزگە يانى (عسى) دەبا ناوى (عسى) بىن هەر خۆزگە بىن
گرنگ نىيە چ زمانى بىن .

لە گەل گىرانە وەئەم چىرۇكە رۆمانسييە بە دەنگى ناسك و
پرمۇسيقاى خوا ئەم ببۇو بە بىنەرىتكى راستەقينەي بە سەرەراتە كانى
ناواچىرۇكە كە و بە خەيال لە كونجىتكى كوخە كە دایه گهورە دا
ھەلتۇوتا بۇو . ناواته خوازى دلدارىيە كى لەم چەشىنە و نافرەتىتكى
ناسك و نازدارو بە عەشقى وەك مرىيەمى دەخواست .

- ئائەمە پاپاستى ئەو چىرۇكە يە كە ئىيۇھى مەرۋەت ناوترىن بىدرکېنن . من
و بىستىم پاداشتى ئەو خوشە ويستىيەي مرىيەم بىدەمە وە و مەندالىتكى
ھوشيارم پىن بە خشى كەچى ئەو منى لكاوى كردوه ، تائىيىستاچىرۇكى
ئەو پىرىزىنە بۆتە بىرواي ميلۇتان مەرۋەت .

بە گويىگرتن و گفتۇگۆركەن لە گەل خودادا زۇر دلخوش و بە دەنگى
پىرسازى گەشەي دەكىد . گەهورىي و رېز و مەھرەبانى خوا لە دل و
دەرونپا فەرەتر دەبۇو و زاتى پرسىيارە كانى مىشىكى جولۇ . پرسىيارىتكى
لە مىشىكىدا دارپشت و دوو دل بۇو لە دركەناندى چىرۇكى ئادەم و حەوا او
تۈرەبۇنى خوا .

- گەهورەم ئەى خواى گەهورە مەھرەبان ئەى ئادەم و حەوا بۆچى شەيتانت
بۇ ناردن ؟ سېيۇت بۇ دروستىكىرىدون ؟

هله‌لويسته يه‌كى كرد نا .

(نايكم ، نايكم نه‌كا خواي مه‌زن و مهره‌بان زويز بىن) لەكوتايى بيركردنەوه‌كه يدابوو دەنگى شەپۇلە رەنگاورەنگە كان بەرزا بووه ووتى : - مەترسە وچيت لەدلىدaiه بىتلى ، من مرۆقىم بەئازادى دروستكىدوه مروقى ئازادى خوازو ئازام خوش دھوى . ئەو مروقە ياخيانەي لەچەوتا يەتكەن ياخى دەبن و لە راستىيەكان بىتەنگ نابىن لە منه و نزىكىن و خوشەويستى منن . منى خوا ئازادى لە هيچ مروقىك زەوت ناكەم بۆيە ئەوانەي لەپىتناوى ئازادى نىشىتمان وىەكسانى مروق و نەمانى چەوسانەوەدا شۆرش دەكەن و زيانيان دەكەن بەقوريانى نەتەوە و نىشىتمان وئازادىيان ، ئەو كەسانەلای منى خوا بەرىزىن وجىتىگەيان بەھەشتە . من لە ئادەم و حەوا زويز نەبۈوم ئەو دووانە خوشەويستى منن . من كە مروق دروست دەكەم هەموو توانا و ئارەزۇھەكانيشى پىيده بەخشىم . تواناي سىكىس يەكىك لەو دياريانەي منه بۆ مروق ، ديارىيەك لەپىتناوى بەختىيارى و ئارامى پۆحى مروق و مانەوەي مروقىايەتى . سىكىس بازىي پۆح و جەستەيە و رۆح پىن ثارام دېنى ، خواردن وزە دەدا بە لەش . سىكىس بەپۆح ، گەر پۆح برسى بۇو لەش سىفلىج دەبىن و مروق شىيت . بۆمنى خوا جياوازىيەك لەنيوان برسى بۇونى پۆح و برسى بۇونى گەدەدا نىيە ؟ . بۆيە هەر مروقىكى مروقىكى تر لە سىكىس برسى بکات ، لاي منى خوا وەك برسىكىرنى مروق و اىيە لە خواردن . ئا خىرچ شتىك لەسىكىس پىرۆزترە ؟ . گەر سىكىس نەبىن مروق دەبىن زىنده وەران ماسى ھوشتر ، مەر بىن ، دەبن ؟ هەلالەي گولى گولى ماج نەكات گەشەناكات ، ئاي ئىيەدى مروق كەزالىمن ، بۆچى هيتنىدە خوش بروان ، هەرچى رېشى هەبۇ زانانىيە ؟ هەرچى ووتى من نۆينەرى خوام جىتى بروانىيە ، بپروا بەخوا بپروا بەراستىيە و راستى لە بەرچاوه ، راستى لەبۈوندايە ، لە بۇونى خودى مروقدايە ، لە سروشىتىدايە ، سىكىسى بەدل و بەھەست وەك نويىز وايە ! ! وەك نويىز وايە ، هەر هەموو پەيوندى بە ئارەزۇو

و پیوستیه کانی مرؤفه و هه یه . جوانترین دیمهن لای منی خوا
 شه وی زاوایه تی دوو عاشقه و ژووان و به یه کگه یشتنی دوودلداره ،
 و هک به یه کگه یشتنه که ی مریم و لالق ، ناشیرنترین دیمهن و
 تاوانترین تاوان به زور سیکسکردنه ، لاقه کردن و لیدان و کرپنی
 لهشی ئافره ته . ئادهم و حهوا سیکسیان کرد کاریکی چاک و ویستی
 منیان هینایه دی مرؤفایه تیان دروستکرد ، بؤیه چاره نووسیان
 به هه شته و خوشویستی منن . شهیتان بونی نیه ، مرؤفه درنده کانی
 سه رزه وی شهیتان ئاخمرؤف گرهوشیارین ده زانی من سه رچاوهی
 هه مسو خوشی و به خته و هریه کم ، گه رمن شهیتان دروستکردن
 که واته من تاوانبارم به رامبه ره تاوانه کانی شهیتان . چون من شهیتان
 دروست ده کم بؤنه وی مرؤف توشی خراپه بکات ؟ ئیوهی مرؤف بؤ
 ئه ونده خوش بپروا و ده بنه نگن . به مهش منتان له کاوی کردوه و یانی
 من سه رچاوهی خراپه . پیغه میه ر و پیاوانی ئاینی کاتیک له ئاستی
 پرسیاریکدا گیریان خواردووه ، تاوانه که یان خستوته پال هیزیکی
 خراپهی خهیال شهیتان ! ، نهوان دروستکه ری شهیتان . من نه
 شهیتان دروستکردوه نه سیکسم حه رامکردوه ، گهر سیکس لای من
 حه رام بوایه ، توانای سیکسم له لهشی مرؤفدا دروست نه ده کرد ؟ .
 سیکس به شیوه یه ک که هه ردوو روح و جهسته دروستکه ری بی ، یانی
 (روحی ئافرهت و پیاو) جیبه جیکردنی ویسته کانی منه ، ههر
 که سیکیش ویستی منی خوا جیبه جیکات ، جیگهی به هه شته .
 ئیوهی مرؤف میشکتان به کار ناهیتن ، پرسیاره کان ده خونه و
 ده ترسن . ئه و مرؤفه ویسته کانی خوش بخنکیتی یانی ویستی منی
 خنکاندوه . هه مسو مرؤفیک خوای خوشی و ئاره زووه کانی خوبیه تی ،
 منیش خوای هه مسو مرؤفیکم و بؤیه خواکانی سه رزه وی ، ده بی
 ویسته کانی خوای هه مسوان که منم ، جیبه جیبکه ن . ئه وی دهست
 بخاته بینی ئاره زووه کانی خوبیه و ، یانی به ویسته کانی من رازی نیه و
 سه ریتچی ویسته کانی من ده کا ، ئه و که سانه جیگهیان دۆزه خه .

- ئەی خوای گەورە ، ئەی بوقچى لە مەحەممەد زوپرپۇرى كە دەزانى
كۆمەلە ژىيىكى زۇرى ھىنناوه ولەگەل ھەموشىانا سىكىسى كەردووھ ئايا
ئەمە جىبەجىتىكىرىنى ويسىتە كانى تۆى مەزن نىيەلەلا يەن مەحەممەدەدەوھ ؟ ؟
ئەي بۆ ؟

- ياساى من ياسايدىكى مرۆفایەتىيە ، يەكسانىيە ، دەبىت ھەمۇو
مرۆفە كان يەكسان بن . نانيان ھېبى ، كاريان ھېبى ، مالىيان ھېبى
مەحەممەد بەھانىنى ئەو ھەمۇو ژنە سەرپىيچى ياساكانى منى كەردووھ
ياساكانى من ، يەك پىاوا مافى ئافەرتى ھەيە و يەك ئافەرت مافى
يەك پىاواي ھەيە . هيچيان مافيان لەويتر زياترنىيە ، ھەردوو ھەر
مرۆقىن . جىگە لەمە زۇرى ژنە كانى بەزۇرى شەمشىر و
ھەرەشەي كافر بۇون و سوتاندن و ھەلۋاسىن ھانىيە ژنە تالانى بۇون
ژنە ئەنفال بۇون مىرىد بىراو باوک و دايىك كۈزۈرا بۇون بەناچارى و
لەبرسا و لەترسا سىكىسيان كەردووھ سىكىسە كانيان لەرۆحە و نەبۇھ
ئەمانە پەسەند ناكەم . بەم جۆرە وبەم ياسايدى ئافەرت لە مرۆقەمەد كرا
بە ئازەل و پىلەي مرۆفایەتىيان ھاتە خوارەوە ، وەك هوشتىر ، بىن و مەر
ومالات ھەر كەسىك پارەو دەسەلاتى ھېبى چەند ژنلى گەرەكە
و دەتوانى ھەيىي ، ئەمە راست نىيە ، دىرى ياسايدى منى خوايدى . ھەمۇو
ئەوسىكىسانەي لە نىيوان ژنانى فرۇشراو و پىاوانى كىياردا دەكرى ،
بىن ھەست گۆرىنەوە و ئارامى روح ، لاي من تاوانە ، حەرامە ، ئەم
پىاوانە جىيىگەيان دۆزەخە كە ئافەرت لەبەر بىرسىتى و بىكاري و
نەبونى سىكىسيان لەتكە دەكەن .

ئە تاوانەي مەحەممەد لە شەرى خەبەردا بەرامبەر بە صفييەي كچى
اخطبى ژنلى كنانى كۈرىي الربعى جولە كە كەردى و لەبەر چاوى
صفىيە دواي تالانكىرىنى مالى و سامان و كوشتنى تەواوى خىلە كەي
سەربازانى مەحەممەد سەرى باوک و مىرىدە كەيان بىرى ، صفىيە جوان وەك
دەستكەوتى شەر وغەزا وەك مەرو بىن و هوشتىر دەستى بەسەرا
گىرا .

(وا چهند رۆژه ئەم دوو عاشقە هەلاؤى گەرمى دەرروونى يەكترى
ھەلەدەمژن و تېر لەماچ و باوهش و بۇنى سىينەي يەكترى ناخۇن . لەوە
دەچى تەمەنى ئەم بۇوك وزاوا تازە لەپەردەكراوه كورت نى .
نەھىئىنەيەكى بىيەنگى خەبەرى بەو دوو دەرروون و دوو لەش و دوو عاشقە
دايى ... تەمەنتان كەمى بەدەمەوە ، ماواھ تا بوارتان ھەيە يەكترى
ھەلەمژن ، تا دەتوانى يەكترى بلىيىسەوە ، تا تەپايى لە رۆختاندا ماواھ
تەكان بىدن ، وا بەرييەيە ھېرىشى شىمىزىر بەدەستە ئەنفالكەرەكانى
ئىسلام .

بەيانىتىكى زۇو بۇو ، تازە بە تازە خۇر بەسەر سىنگە لىماویەكەي
خەيىبەردا پەخش بىبۇو ، شار و دەنەوزى لەچاوانىيا نەتۇراند بۇو ،
جەستەكان كەنەفتى پىشوى شەۋى راپىردووبۇون و كەمەتىك تازەۋۆزەي
، ئەرك و كارى رۆزىيان تىبا بىزا بۇو . سەربازو سەردەستە چاۋ و
ناوگەل چۈتكەكانى ئىسلام بەئايەتى الانفال ھاركراپۇون .
- گوئىگەن ئەي سەربازانى ئىسلام ، خىتلە خەيىبەر جىگە لەوەي
زۇرۇيەيان جۇون و خاوهنى سامان و زېر و مالات و هوشتىرى زۇرن
خانمانىيان ، ئا ، ئاخانمانىيان و زىن و كچۈلەكانىيان شۆخن . شۆخىيەك
كە نېرىنە ھەرلەدۇرەوە دەپەپىن . غەزايىھ و ھەمۇو شتى بۇ
سەربازانى ئىسلام رەوايە ، حەلالە و ھەمۇو شتى لەپىتناوى خودا دايى
.

تىيغى شەھوھى سەربازەكان ، بۇ لەشى ئافرەتاني خەيىبەر ، لەدەمە
شىمىزىرى خوتىناويان بەتىيغىر بۇو .

(صفىيە و كەنانى) عاشق و تازە بۇك و زاوا ، ھېشتا بالىيان لەكەمەر
و مل و سەمتى رۇوتى يەكترى نەكىر دېبۈوه لەناو جىيگەي پېر بۇنى تازە
زاوايەتىدا مەست و بىيەنگى چىركە پېر تامەكانى شەۋى راپىردوو
بۇون ، دەنگى سلاوات و ئەنفالە ئەنفالە ، تالائىيە ، غەزايىھ
تىيکەلاؤى قىزىھى ژنان و زروقەي مندالان و ھاوارى پىاوان و بۆرەي
ھوشتر دەبۈو و بەئاكاي ھېتىنانوھ . كەنانى زاوا و صفىيەتى تازە بۇوك

زور جاریاسای توره‌ی بیتبه‌زی ئەنفالیان بیستبوو . بەسۈورەتى ئەنفال و (وقاتلهم حتى لاتكون فتننا) راچلەکین . لەچاو تروکاندىنىكا كۆلان و شەقام و مەيدانەكانى شار خويىنى تىيزا . كەنان دەيزانى بکۈزۈت يان نا صفييەي جوانى لە دەست دەچى و دەبىيەتە كەنيزەكى دەستى موسولمانەكان . چاوهكانى كەنان پېپۇون لە فرمىيىسىكى مالئاواي و دوا بىينىن و دوانىگا و حەز ، باوهشىتكى گەرمى بەصفىيەدا كردوو تىير ناودەمىي هەلمىرى .

- شىرىنەكەم صفىيە دەبىن بېرۇم .. دلىيام ئەمە دوا ماچ و باوهشە و نام بىينىتەوە ، دەجەنگم تا دەكۈزۈتىم ، نامەويىت بىم بە كۈپەلى موسولمانان و بىخەسىتىن ، نامەويىت بە كۈپەلىيى وزەللىلى خوشەويىتى تۆۋە بىزىم . بۆيە لەپىتناوى سەرەستىدا دەجەنگم تا دەكۈزۈتىم دلىيابە دىلدارە پاكەكەم ، كۈزۈرانم لە پىتناوى راستىدا يە . ئىمە تاوانمان نىيە موسولمانەكان هاتونەتە سەرمان ، تالانمان دەكەن و دەمانكۈژن . شىرىنەكەم صفىيەي جوان ، من دەرۇم ، هەولبىدە دواى رۆيىشتى من خۆت لە دەست موسولمانەكان قوتار بکە و خۆت مەدە بەدەستەوە تۆشۇختىت وشۇختىت ئەوان شىتىدەكتات .. سەرە خۆت بەرھو بىابانى چۆل ھەلگەر بېرۇ . باشتىرە قەل و دال ئەمۇ لەشە نەرم و خىرىنە نازدارەت و ئەمەممە قنجانەت بخوا ، لەوهى موسولمانەكان پىست بکەن . تا دەتوانى ئەولەش ولارە ناسكە ، ئەمۇ دەرۇونە گەرمە پېرەشقە حەشار بده چىيان برد زىر ، هوشتىر ، بەرگ ، ماللات ، بابىيەن ، تەنیا پاكىيەت نەبىن ، من دەرۇم و نەگبەتىيە يەخەى گرتۇوين .

لەگەل باوکى صفىيەدا پشتىيان كردىبووه يەكترى و هيىرشى سەربازە دەست خويىناويەكانىيان لەمال دوور دەخستمۇ . دووان دەكۈزۈرا سىيان دەھات ، ساييان دەكۈزۈرا شەش دەھات ، چواردەوريان بەسەرباز گىرابوو . ووزدىيان لەبەردا نەمابۇو لە چەند لاوه قەبرغەيان كۈون بۇو . خوتىن بەدەست و مەچەك و شان و مل و قەبرغەياندا چۆرلەگەي

بهستبوو . و وزهیان نه ما ولهناو گومی خویدا گهوزان ، صفیهی تازه بیوک و عاشق له درزی پنهجه رهیه که وه ددیروانیه ئەم قاره مانیه تەھی کەنانی هاو سه رو دلداری و باوکی دل گەرمى . سەری هەردوكیانیان برى و بەسەلاوات و هاواره و خۆبایان كرد به مالدا . ئالتسون و كوتال و مەر مالات هوشتىر ، كەچك ، پیالە ، سەراپا مالیان ئەنفال كرد . لە كۆمەلە جل وبەرگىيکى والاى تازەي باوهشى سەربازى يكدا بۇنى بن باخەلى تازە بیوکىيکى لىت هەلدەسا و شەھوەتنى سەربازى شىتى هەزمان و سەربازى گەرانوھ ناو مال .

(دەبى ئەم بەرگە والا و ئەم بۇنەشىتىكەرە بۇنى ئافرەتىيکى شۆخ يان بوكىيکى چەند شەھە دەست) .

سەربازى شىت كۈون و قۇزىنى مال ، زېرخان ، سەرخان ، گەور ، گەرا لە زېر جله كۆنی زېرخاندا ، پارچە مانگىيکى حەشار دراوى دۆزىيە و و بې پىچ رايکىشايە دەرەوە . صفیه خوى نەدا بەدەستە و و دەبۈست بەللىنە كەھى كەنانى مىرەد و عاشقى بەھىنېتە دى . دەيزانى چى بەسەردى دەبى بە كالا و دەكەۋىتە بەر دەست مەممەد يەكان .

شمშىئىتكى كورتە بنهى دەرهانى و بەرنگارى سەربازى چاۋ زىت و شەھوەت شىت و دەست خوتىناوى موسولمان بىزە .

- نا يان دەمكۈژى يان دەتكۈژم ، تۇناتوانى وابئاسانى لەشى پاكى من بە دەستە خوتىناويە پە تاوانەت پىس بکەيت .
(بەرنگارى سەرباز بوبە) .

سەربازى بەئانفال گۆشكراو شارەزاي مەرۆف كوشتن و تىينى لەشى ئافرەتنى تالانى ، شمشىئىتكەھى لە دەستى صفیه دەرهانى و دواجار وەك دالىيک چىنگى برسى لە سنگى نەرمى صفیه گىر كرد و بە قىز پاكىشى و پارچە مانگىيکى لە سەر جلى مالاتى گەورەكە و لە زېر خویدا بىنى ئەتكى كرد لە گەل تە كانە كانىا و بە دەم سلاواتە و دەبۈرەن ، (ئەمە سامان و زېرە ، ئەمە دەستكەوەتە ، هەزارەها بار هوشتە) لەشلى صفیهى پىس كرد ، هەر دەو دەستى بە گورىسىيک بەست

و به ده مو لیتوی خوینا وی و کراس و سنگ در او، سه رو قژ ئال تو سکا وی و ه و ک بزنیک به دوای خویدا رایکیشا بونا و کوپی ژنانی مۆلدر اوی تالانی . صفیهی جوان و ه ک سوره چناریکی قەدباریکی به هله رو اوی نیوان کۆمەلە دارخورما یه ک له ناو ژناندا دیاریو جوان بولو . شوچ بولو و هه رئه و رۆزه بە پیاری پەیامنیپر و یاسای ئەنفال بولو بە هاوسه ری سەربازی و دوای چەند رۆزیک هەوالی شوچی و نازداری صفیه گەیشته دیوه خانی پەیامنیپر .

- قوربان شوره ییه بوقوره بش سەربازیکی ده م رووت ژنه کەی لە ژنه کانی توی را بە رمان جوانتر بى ، ئەوه ژن نیه ، پەریەکە ، پارچە مانگیکە و شمویک لە شەوانی عەجاجدا له مانگ بۇتە و كە تو تە خواردە و لە خەبەردا گیرسا بولو .

- گەورەم را بەر و سەرودر ، پىغەمبەری موسو لمانان ئەو ئافرەتە پارچە مانگە هەر بوقیرۆزیکی و ه کی بە ریزتان باشە ، بروانکە دەبیتە چرا یەک دیوه خانی پە ژنی بە ریزتان روناک دە کاتە وە .

ھەر ئەو رۆزه بە زۆر له سەربازيان سەندو بولو بە ژنی له ژنانی را بەر ژنی له هەمەو ژنانی ترى شوچتر و جوانتر و ناسکتر و نیانتر و شەھو تدارترو خەپانتر ، بۆیە هەر بە گەیشتنی صفیه بە دیوه خانی پە ژنی را بەر ، بۆمېی بوغز و تورە بۇونیان تەقیە وە .

- چۆن دەبىن ژنە جولە کە یەک لە ئىتمە جوانتر بى ؟ !

- ھاوار ئیتەر تەمەنی شەھە کانمان کورت دەبىن !

- ئیتەر ژەمە کانمان بە مانگى جارى بەرناكەمۇنى !

- ئیتەر زىپر کوتالى نويمان چنگ ناکە وى ئیتەر ... ئیتەر

صفیه یە کى جوان دەل و دەرون بىن دار ، باوک مىيىر سەربەر او ، دەبىن ژيانى لە گەل کۈزەری باوک مىيىر دىداچۇن بۇوبىت ؟ ژيانى دۆزەخ بولو . لە سەر و يىستە کەی کەنانى مىيىر دەبىن بىت ، خوى نە دەدا بە دەستە وە . بۆیە هەمەو جارى پىش جووتىمۇنى را بەر لە تە کىيا کۆمەلە ئافرەتىيکى قوره يىشى مەچەك ئەستورى دەست و بازو كوتراو

حه سرمهه لهشی ناسکیان ده کرد و ده بورو پارچه یه گوشت وله بهر
حه زی را بهردا ده که هوت . صفیه گهنج بورو ، جوان بورو ، دلی به
را بهری پیره وه نه بورو . به دوژمنی خۆی دایده ناو له ترسا و بەناو بی بورو
بە موسولمان . موسولمانی کی دل جوله که ، بروای وابوو هه رکه سیک
بین بەئیسلام کافر ده بی و پشت له خوا ده کات . بویه هه مورو شه ویک
که خیلی قوره یش دننو ستن ، ده چووه سه ر شوینی کی به رزو
پو ویده کرده ئاسمان ، بەنیازی قسە کردن له گەل مندا و ده کوروزایه وه و
دهدوا ، ئارامى دهدا به ده رونه سوتاوه که . بپیاری دا ياخى بین
ياخى له وەی ئاگرى حەزو گرە کانى ده رونى بشاريته وه . رۆزگار
رۆيىشت وبه لا ویکی قۆزى هەلھاتوی خیلە كەيان ئاشنابوو . له پشت
پا بهر وه پەيەوندیان بەست سکالا کانى ده رون و ئازارە کانى لهشی بۆ
ده گېرایە وه ، ئازارە کانیان ھاوبەش بورو گرفته كەيان يەك سەرددادى
ھە بورو . لە يەك نزىك كەوه تنه وه و نھىنی کەيان بۆ يەكترى
ھە لىدەر شت . وورده وورده پەيەوندیه كەيان بورو بەهاورتىيەتى ، بورو بە
دلىدارى و له باوهشى بەزىيە وه بۆ وورده ماج . لە وورده ماجچە وه بۆ
بازى مەمک و گۆپکە مژبن . وورده وورده روت بۇونە وه بیوون
بە دووعاشقى ياخى ، ياخى لەو ياسا و كۆممەلە بىن بەزىيى ئەنفال .
بىن يەكترى نەدەزیان له شەوانى ئەنگوستە چاوى تەنیايدا له ناو چە
دارخورما کاندا يەکىان دەگرت و دوای چىرۆکى ژيانىيان بۆ يەكترى
و نىشاندانى جى لىدان و داخە كان لهشى يەكتريان دەلسە وه .
- ئەی خوای گەورە و مىھربانم ، چاک دەزانى له و رۆزه وەی ده گەل
کەنانى دلى دارمدا بە يەك گەيشت بۇونىن نە سەر پىچى ياسا کانى تۆى
گەورە و مىھربانم كەر دبۇو نە ناپاكىيم بەرامبەر بە كەنان و
خوشە و يىستىيە كەمان . دە سەلاتم بە سەرئەم زالما نە دا نىيە تو بەو سەر دووه
ئاگات لىيە بەچ شىۋەيە كە لە گەل مدا جووت دە بى . هە مورو
ئىسىقانە کانى جەستەم زىركەي فەلاقەي لىيە دەستى و له شم پارچە
پەلەي داخە . دە سەلاتم چىيە جوانم ، دە زانم جوانى من دىيارىيە و تۆى

مهزن و مهرهبان پیت به خشیوویم . تتو گهورهیی خوت ، تتو مهزنی خوت رزگارم بکه وبمکوژه . ئا خر چون بتوانم له گەل کوژه‌ری باوک و میرد و دلداره‌کە مدا بشیم ؟ سیکس بکەم ؟ کە هەمووسیکسی لاقه‌کردنە ، ئازاردانی دهروونه ، جەسته يە .

شەویک لە شەوانى ژوان ببو ، زنیک لە ژنه‌کانى راپەر بەم نەھینیيە زانى ولە چاوترۆکانیتىكدا خىللى قۇرەيشى ئاگادارکرد ، دوولەشى پووتى لە يەك ئالاۋيان لەناو پەلە دارخورمايەكى چىدا گرت چىرۆكى كورە جولەكە وصفىيە بەناو قورەيشدا بلاو ببودوه . يەكىك لە ژنه‌کانى راپەر دۆستى هە يە ، بۆزنانى ترى راپەرەوالىتىكى دلخۆشكەر ببو . شانسىكى بە تەمنەن ببو ، بەلکو بەھوئ ئەمە وصفىيە جوانى جوولەكە لەناوياندا نەمینىتى : زەمىز زياترو ئالتۇن و كوتالى ئەنفاليان زياتر بەركەوي راپەر پېياريدا دۆستە كەي صفىيە خىرا بىگىن ، بە تاوانى تاوانىكىن بەرامبەر بە راپەرە مەسولمانان و نۆتەرى خوا لە سەر زەھى سەرەت بېرىن و صفىيەش زىندانى نەكەن زىندانى كە تەنیا پاسەوانىكەي نەبىن كەس بىزى نەبىن بىبىينى . هەر دوو چاودەشە مەستەكانىيان دەرھانى ، پېچە درىزە شەھوە تاوىيە كەيان بېرى و سەريان پاك تاشى رۆزى لە تىن نان و جامى ئاوى سوپەيان دايە . چالى چاوه گەشەكانى كىيميان تىزىا ، مىكىرۆب بە مۆخىيا شۆپۈوه لە ناودە راستى تەمەنیيە و ئە و شۆخە ژنە لە كونجى زىندانىكى تارىكدا بە كۈپىرى دەشىا .

لەويش لە كونجى زىنداندا ، دلىكى هەرلاي منى خوا ببو ، بە كۈپىرى روويىدە كرده من و ئە و پرسىيارانى دەكىردى :

- ئى خواي مەزن ، من تەنیا تۆم ھەيت ، تۆش فريام ناكەويت ، لەم دۆزەخە رزگارم ناكەيت . چۈن ئە زالىمانە چاوي گەش و لەشى ناسك و قىزى درېيان لىيسەندەمە و ، كە ئەمانە گشتى دىيارى تۆى پەروردەگارو مەزنە . دەتۆش ئە و زيانە پیت به خشىبۈوم لېم بسىئەرە و . ئاي خواي مەربابان و بە توانا و دروستكەرى ھەموو

بۇونەكان ئايائەم تاوانانەئى لەمن و كەسانى تر دەكرى و يىستى توپىه ؟ پۇزىانە هەزارەها جار ئەم پرسىيارە لىيەدەكىردىم ، تا دوا چركەئى زيانى ئەو لەشە ناسكەئى هەتاوى نەبىنى ، لە داو كاتدا لەبرسىيەتى و تىنۇتىدا ، لەكونجى زىنداندا مىد ھەرلەيدە كەم ساتەوە ئەم ئافرەتە داماودە خىستە بەھەشت) .

تاوانى جىياوازىكىدن و چەوساندەوەئى ژنان بەوهى ، ھەر ژىتىكى جوان و گەنچى لە ژنە كۆن و پىرەكان تر زىاتر ئاللىتون و پارەيى و ھەرگىرتۇو زۇرتر سېيکسى لە تەكدا كەرددوو بەم ھۆيەشەوە چەوسانەوە ئەم دەرەنە ئەسەر ژنەكانى داناوه . ئەمەش سەرپىچى ياساكانى منه ، من دروستكەرى ھەمۇو جۆرە مروققىكىم . چۈن دەبىن بەناوى منمۇو ئەم تاوانە بەرامبەر بە كەسانىك بىكەت كە من دروستمكىردوون . من نەم ووتۇو ووللاتان بەناوى ئىسلامەوە داگىر و ئەنفالىيان بىكەت . مالاً و نانى ھىچ كەسييک بە كەسييکى تر حەلآل نىيە. چەوسانەوە ئەم دەدەم و راپازى نىيم ھىچ كەسىي كەشى كەسييکى تر داگىر بىكەت مندالى خۆى تىير و كەسانى تر بىرسى بىكەت . كەي ئەمە ياساي منه ، ئەو ياساي ئىتىوهى مروققە ؟ .

خوا بە دەنگە پەئاواز و ئاسىودەكەرەكەيەو قىسى دەكىرت و ئەميسىش بەدەلەوە چاوه كانى نوقاندبوو ، ئارامى دەرەنە ئەشى دەجولاند . - لەو رۆزەوە ئەم دەدەم تا دواچركەئى زيانى ، لە زىير تاقىكىردىنەوە ئەم دەدەم سزا و مەھربانى و پاداشتى من زۇرن . دۆزەخ بەشىتكە لەسزاڭىم لە دۆزەخ خراپىتر زىندۇو كەردىنەوە ئەم دەنگە كانى سەر زەۋىيە ، بە شىوهى سەگ و پېشىلە و ھوشتر و گىيانەوە كەنە ئەنەن تا لە لایەن مروققە بچەوسىنەتىنەو . ھەر بەمە بەستى ئەوە ئەمانى چەوسانەوە بچىشىن ، ئەو ھەمۇو سەگە گەپ و پېشىلە لەر و ھوشتر و كەر و ئەسپە برسىيانە ئەم دەدەم سەر زەۋىيە ، رۆحى مروققە چەوسىنەرە كانى دىنيايان لە لەشدايە ، چۈن وانەكەم ، ئاشتىيان سۇوتاندۇو و مروققىيان

برسیکردوه ئافرهتیان لاقه کردوده چهوساندنهوه، مندالیان
هه تیوکردوه هه رسهگیک و هه رگیانه و هر تیکی گهرو برسی سه زهی
سه رکردهیه کی سیاسیه، خه لیفه یه کی درندیه ، بهلام ناتوانن قسه
بکهن گهر مرؤف هوشیار بین و سه یری قولایی چاویان بکات ، میژووی
کاتی مرؤف بونیان دخوینیتهوه .

(بروسکه یه ک له دلی داو غه می دایکی را یچله کان) .
(تۆ بلئی دایکم ئیستا ئازادلیک بین و له سر زهی ؟ . به خوا بدوابیدا
دەگە پیم . له هه ر شویتیک بین په یدای دەکەم . به ئازادلیش دەپیه رستم
و خزمەتی دەکەم . خواردنی باشى دەدەمئ ، شوتی پاکى بۆ تەرخان
دەکەم ، دوودل بۇو) .

(بپواناکەم دایکم تاوانیتیکی کردىن ؟ بۇن ؟ من نازانم دایکیشم
مرؤفه و مرؤفیش بین هەلە نیه . پرسیارەکانی تەوا نەبۇو خوا
وەلامی دایهوه) .

- نا .. نا دایکی تۆ نابىن بە ئازەل ، ئەو پاداشتى خۆى وەرگرتۇوه
وجىگەی بەھەشتە !

(سەر سامى و دلخوشیه کی زور هەلی پەرپاند دایکم لە بەھەشتە ئەي
خواي گەورە و مەھەبان ئاخىر نە دەولەمەن و نە دەسلاڭدار و نە پېغەمبەر
بۇو ؟) .

- بەھەشت تەنیا بۇ پېغەمبەران و دەولەمەندان و دەسەلەتداران
نیە كەس نازانى پاداشتى بەھەشت لە سەر چى دەدرى ، تەنیامان
نەبىن . لە بەر ئەو دایكەت بەھەشتى پېبرا چونكە سەر پېچى
ویستەكانى منى نە كرد وچ فرمان و ئارەزویە كم پېيدابۇو جىبەجىتىكەد .
ھەر لە سەر دەمی لاۋىتىيە و دلدارى كردودوھ كەسىتكى تىينى وەكى
باوكتى تىرئاوى خوشە و يىستى و ماچ و سېتكىس كرد . رۆحى باوكتى
ئارام كرد . بۇيە جىيە بەھەشتە . دایكەت ئافرهتىكى پىرۇز و ئازايە ،
دەرى ياساكانى مرؤف وەستاوا ياساكانى منى خواي ھەلبىزارد .
دلدارى كردودوھ و بە دللى خۆى شوېكىردوھ دایكەت كە يەكەم ماچى

به باوکت دا باوکتی وهک مرؤفیتیکی برسی تیتر کرد . یاسای من وايه .
ههر که سیئک ههتبیوئی تیتر بکات ، دهروونی بهختیار بکات ، گپی
حه زی کوره هه رزه کاری کچه عازه بی ، بیسوزنیکی گرگرتلو
دابمرکیتیته وه ، جیگهی به هه شته دایکت پیروز ببو وهک ئهو
مرؤفانهی مرؤفایه تی قیبله یانه ، ئهو مرؤفانهی مندالیکی ههتبیو
تیتر دهکهن ، یارمه تی ئافره تیکی بیتدره تان ددهدن . دهستی پیریک
ده گرن ، ئازه لیک تیتر دهکهن ، دزی ناکهن ، ئاوی درختیکی تینو
دهدهن ، درق ناکهن ، سیکس لهدل و پوهه و دهکهن و ماچ به حه زه وه
دهکهن . ماچ یانی به خشین و گورپنه وهی بهختیاریه . بروانن چ که
جوانه نیتر و میتیک ددهمی یهکتری هه لدده مژن . ئهو دهیانده وی ته رایی
ناخی یهکتری بنوشن . سیکس یانی خواردنی روح و تیتر بونی روح .
که واته ئهوانه بهختیاری خویان و گشت که سیان گه ره که . ئهو که سانه
باله دنیاشدا خاونه سامان و ده سه لاتیش نه بوبیتتن بهلام جیگه یان
لای من به هه شته . دایکت ده سه لاتی بمه سه رئاره زووکانیدا هه ببو . ئهو
ئاره زوویانهی من پیم دابوو زیرانه مامه لهی له گه لدلا ده کرد و بی دلی
خوی و ویستی منی نه کرد . تو نازانی باوکی تینویت چهند بھو باوهش
و ماچهی دایکت ئارام ببو . کاتیک باوکت له دواچرکهی زیانیا
زمانی شکاچهند ویستیکی هه ببو ، ئه ویش وینهی دایکت له چاوان
و تامی یه کهم ماچی بن دارسیوکانی شاربازیز لھ سه رلیوی و پوھی
بمیتی و پیکه و بمن دوو ویستیم هانیه دی ، ویستی پیکه وه
مردنیانم دوا خست تا تو و خوشکان و برآکهت بیتاز نه بن ، ئیوه
نازانان من چهند میهربانم .

ببووه ده رویشی قسه به نرخه کانی خوا و تیبری لھ گویگرتن نه ده خوارت
. تاگوی لھ ووتھ کانی خوا بگرتایه ئه وندھ ههستی به ئارامی و
بهختیاری ده کرد . بیری بروی ناشیرین و زیکاوی و لوتی
قۆقزوخواری خویکرده و پوویکرده رووناکیه که .

- ئای خوای گهوره ، تو ئه وندھ مهره بان و مرؤف دؤست و به توانایت

نه ده بwoo دیکوریکی جوان و شانسیکی باشت پیتبه خشیمایه ،
و اته مه نم نیوهی رؤی و بچوکترین تاره زووه کانی سیکسم نه چه شتوه
وساتیک بهختیاریم نه دیووه . خو من دزی یاسای تو نیم . دهمه ویت
له روحه وه سیکس بکه م و به ریزه وه ئافره تیکی ویستی ئه دله
غوریه تاویه لم باوهش بگرم . نه ده بwoo کوریکی قوزو جوان بومایه ؟ .
کاردار و پاره دار و له کومه لگایه کی ئاراما دروست بیومایه ؟ ده کری
ئه مانه سزا بی و توی مهره بان به زیندویه تی دمدده ؟ به گهوره بی و
مهره بانی تو سوبند ده خوم ، تا ئیستاچوله که يه کم له ئاو نه کردودو ؟
دزیه کم نه کردودو ؟ ماچیکی به زور و به خوشی و به پاره ده نه کردودو .
ئه ئه هه مسو ئازاره ده رونی و جهسته بی و روحیه چیه من
ده چیز ؟ !

- ناکری هه مسو مرؤفه کان له يه ک بچن . ئه مه یاسای سروشته و من و
سروشت هاو ئاهه نگین . لهو رؤژه وهی ئیوهی مرؤف دروست ده بن
به رامبه ر تاقیکردن وهی ریان ده بنه وه ، ئه و ئافره تهی له به ر لووتی قوقز
و خوار و روی زیبکاواي تو ماج و خوشه ویستیت ناداتی ، تا و نباره
به یاساکانی سروشت و من . تو رووت ناشیرینه ، وه لی دیوی
ناوه و ده رونت جوانه . ئه مه ش جوانیه بؤ مرؤف . ئه جوانیه
ده رونیه گه و هه ره و هه مسو که س ناتوانی بی بینی . من به شی هه مسو
مرؤفیک ده ده ده به شی جوانی تو شاراوه وه و هی که سیکی تر ئاشکرايه
ئه مه جیاوازیه که ش ئیوهی مرؤف ده رونی يه کتری ناخوینه وه
تاوانه که ش تاوانی ئه و بازاره بیه جوانی و ناشیرینی مرؤفی تیا ماما له
ده کری . ئه مه ش بازار و یاسای ئیوهیه نه ک من . مادامیکی تو
مرؤفی ، ده بی مافه کانت بپاریزیت . گه مرؤفه کهی به رامبه رت به مه
نه زانی یانی له هه سته مرؤفایه تیه کان دابراوه که مرؤفیش له
و هه سтанه دابرا ، یانی له منی خوا دابراوه و دزی ویست و یاسای
منه .

خوی به که ساس و نه گبهت هاته به رچاو . له گه ل گویگرتنی ووشه و

دنهنگه و وزده خشنه کهی خودا و ورده ملی نه گبه تی لا بهلاوه و دیمه‌نی سکرتیره قژ زردہ کهی هانیه بهرچاو و تاره زووی ماقچ و سیکسی له ته کیا جولاو ئاهیکی هلهکیشا ، پووناکی پشتی شاخه ههوره کهش نه ما . راچله کی و هاواری لیهه لساو به چه پوک که وته سه روچاوی خوی .

- خوام توپه کرد . ئه و ئاگای له هه موو هه است و نه ستیکی مرؤفه . ئه م خه يالله نه عله تیه چی بولو لم کاتمدا هاته که لله ؟ توپه خوایه ، سه د جار توپه لیم مه گره ، جاریکی تر بیری و اناکه مه موو .

ههوره کانی زییر پیی که وتنه خرتە خرت و جوله جول و ورده ورده له یه ک جیاده بیونه ووه . زییر پیی کانی درزی تیکه موت . هه موو ئه ندامانی له شی لمز دایگرتن و چهند جاری بوق خوی پر زگارکردن شوین پیی کانی گویزایه ووه . ده چووه هه رشوینیک ههوره کانی زییر پیی ده ترازان . له جیگوپکی ماندوو بولو . له شوینیکدا و هستاو به کول دهستی به گریان کرد . چاوه پیی ده کرد به رؤخی ههوره کاندا بچن و بترازیتە خواره وه وه پرون به هه پرون ببئی . بالله کانی له خوی ئالاند و چاوه کانی نوقاند ، ورده ورده درزی ههوره که فراوان بولو ، هه موو له شی قوتداو به ئه سپایی و بی ئازاردان خزایه خواره ووه . وه ک دوو دهستی نه رم و شل باوه شیان پیندا کردن ، له سه ر چیمه نیکی نه رم وشلى ناو با خچه یه کی پر گول و گیای جوان و دره ختی به رداری گه شاوه و ئاو ههوا یه کی دلفرینیتی بون خوشدا دانرا . چاوه ترساویه کانی کرده و وه ک شیت به چوارده وری خویدا ده پروانی . نیگای ئه بلله قبوونی لیده تکا . جۆگه یه ک ئاوی پرون به ته نیشت چیمه نه که دا ده رویشت . گوله کانی قه راغ و ناو جوگه که وه ک چون مرؤف به ئاوازی موسیقا یه کی دلبه خش خوی دهلا و نیتیتە وه ئاو گوپکه خونچه کان سه ریان له ته ک خوروه ئاوه که ده جولان . هه لسا یه سه ریی و پوونتر روانیه ده روبه ری خوی له هه بن دره ختیکدا ئافرهت و پیاویکی رووتی له یه ک ئالاوی بینی . ناوده می یه کتری

هه لد همژن و به سه ر لاشه یه کتربدا ده تلینه وه . هه رجوت هه مرؤ قیک
به لايدا تیده په ری به مهره بانی و سوژه وه سلا اویان لیده کرد . رووه کان
گشتیان زرده خنه یان لیده تکا و کهس موره ی له کهس نه ده کرد . هه ر
خوی به ته نیا بینی هه مورو جووت . بوون به سه رسورمانه وه به ناو
با خچه که دا که وته گه ران و ده پوانیه دیمه نه جوانه کانی بن داره کان .
ماچ ، باوهش سیکس ، موسيقای ناسک ، له یه ک ئالان و نه رمه
ئوفی تواو بوون .

(چی ده بینم خواهی ئه مه کوی یه ؟ ؟) .

له ناکاو رووه بر ووی دوو رووه ئاشنا بتوه ئا (مچه بیوه زن
و ئافتا وره ش)

- ئیوه لیره چی ده که ن ؟ خوچه ند ساله کوژراون ؟

به سه رسلا اویکیان لیده کرد وله چاو تیپه رین

(هیشتا له قوناغی ئاما دیدا بووهه والی کوشتنی مچه بیوه زن و
ئافتا وره ش به شاردا بلاو بزوه مچه هه مورو کونج و کهله بری کوژلانه
همژاره کانی مه لکه ندی و خانوه قوره کان و حاجی حان شاره زابوو .
ژماره بیوه زنانی لا تو مار بوو . میژروی بیوه زن بوونیان ، ته مه نیان
ژماره شوکر دنیان ، پله ی گه رمای له شیان ، سنوری عاشق
وره حیان ، عاشقی بیوه زنان بوو .

- ئه ری مچه تو که ی وا ز له بیوه زن و کوژلان کوتی ده هینی ؟ ئه وند
دوای بیوه زنان که و تووی ، خه لکی ناوی باو کتیان له بیر چوتھه و
بیوه زن بؤته نازناوت !

- ئه ی چی بکه م بر الله تاو همژاری نه ژنم بو دی و نه بهم شه روال و
کراسه وه شو خه کانی سلیمانی بو من رادین ؟ . ناهه قم مه گره و اگرم
تیپه ربووه . جگه لموده ، تو نازانی باوهش و ماچی بیوه زنان چه ند
گه رمه ، چه ند به سوژه .. ؟ هه رئه وان نرخی ماچ و باوهش و بتوی بن
با خه لی پیاو ایان لایه ! .

مچه هه ر لقو ره کاری دهاته وه ، دو گله که داده هانی و کلاوه که ده نا

به لایه کی سه ریه وه و به رو کولانه کانی شار پریده که وت . زور شاره زای
 دهسته موکردن و راهیت نانی بیوه زنان بwoo . ناوبانگی ته ری و جوانی
 و گه رمی ئافتاوه رهش به گه ره کدا پشا بwoo . بؤیه مچه و هک راچیه کی
 شاره زا خوی بؤ ئافتاوه رهشی نیچیری خرینی ده رون گرگر توو نابوهوه ،
 نیوهر ژیه کی قرقه بwoo ، ئافتاوه رهش نیشانه ئاماذه گی خوی بؤ مچه
 دیاری کرد بwoo . به رده رگا که یانی پاک گسکدابو و ئاور پشیتیکی
 تنه کی کرد بwoo و درزیکی خستبووه ده رگا ته خته ئه ستوره قویه داره که
 حه و شه که یانه وه . مچه فرسه تی هانی و خوی به مالی ئافتاوه
 ره شد اکرد و هیشتا فریای دوو و وشه نه که وت په لاماری یه کیان داو ،
 ئافتاوه رهش له جیاتی ماق ، به وورده گاز روومه ت ولیتو و سمیل
 و گوپکه مه ممکه توکاویه کانی مچه هی پچری . کلپه هی هردووکیان
 هینده به جوش بwoo ، سه رتایی له شیان چوه سه رئاوی حه ز و شه هودت
 و هک دوو پارچه ئاسنی سوره و کراو له زیر خانه که مالی
 ئافتاوه دابمه سه ریه کدا توانه وه . ئافتاوه دیویست گری چهند سال
 بیوه زن کوشی و کلپه هی روحی گرگر تووی ، به چهند جار ته او بیوون
 داب مرکینیت وه . لته کانه کانی جاری سیمه مدابوون که له ناکاو کوره
 شه قاوه که ئافتاوه به سه رئه دو ولاش رووت و دیمه نه رومان سیمه دا
 هاته وه و هردووکیانی کوشت . روحی ئه دووانه ، به به رچاوی
 دانیشت وانی گه ره که وه ده بنه دوو په پوله هی بال ره نگینی جوان ،
 له په نجه ره بچکوله که ئی زیر خانه که وه ده دنه شه قهی بال و به ئاسمانی
 شاردا به رو قولایی بؤ به ههشت هه لفرين (۰)
 هر پرسیاریتیکی لا دروست ده بwoo ، ده نگیتیکی ناسک له میشکیا
 و هلامی ده دایه وه .
 (خوای گه وره من چی ده بینم ؟ . ئوه ئافتاوه رهش و مچه بیوه زن
 لیره چی ده کهن ؟
 ده نگه که ووتی :
 - مچه بیوه زن و ئافتاوه رهش ، نمونه دووم رؤفی چه وساوه ن ، له و

پۆزهوهی میردهکەی ئافتاوەرەشى بەجىيە يېشت ، هەزارەهاشەوى
 بەئازارى دەرونون و گىڭلى پۆچەوە بەرىتەكەرد ، بە تەننیاىي لەزىز
 لېفەكەيەوە دەگریا ودىلى پەنجه کانى ئاگرى دل و كلىپەي رۆحى دانە
 دەمەركاندۇھ . ئەو حەزى لە بۇنى سەرسىنگ و ماچى سمىيەل و دەستى
 زىرى پىياوانى كريكار و هەزاران بۇو . چونكە ھەر لە تەمەنلى
 سىيانزەسالانىيەوە لەگەلىاندا راھاتبۇو . چى بىكەت ميردهكەي
 كىيژەلەيەكى لادى نشىنى كېي و ئافتاواي بە بىسىتى پۆچ و سىن
 مندالەوە لەشاردا بەجىيە يېشت ؟ ئافتاواهەرەش دەيوبىست يەكىن لە
 ويسىتەكانى خوا جىبەجىبكەت . كورە شەقاوەكانىشى ھەرەشەي
 كوشتنىيان لېتكىدبۇو گەر بىر لە شوکەن بىكاتمۇھ ، دەيىكەن بە قوربانى
 گوللەيەك . زيانى ئافتاواي بىن پىياو دۆزەخىتىك بۇو ، كۆمەلەكەي و
 مندالەكانى بۇيان ساڭىدبۇو . هيشتا تىرى لەمزايان نەخواردبۇو كە لە
 نىوهى تەمەنيدا بىيۇھەن كەھوت . لە نىوان بەرداشى حەزو ترسى
 كۆمەلەكەي زيانى دۆزەخ بۇو مىچەش لەننۇان گىرى هەزارى و گىرى
 ويسىتەكانى رۆح و دەررونىدا سوتابۇو . ئەم دووانە لە سەرچەپكە
 ماچى ، لەسەر باوەشىيکى گەرم ، زەمىن سېيكس و تامىيىكى رۆح
 كۈرۈن . ئەم دووانە قوربانى جىبەجىتكەرنى يەكىن لە ويسىتەكانى
 خوان . شۇرۇشكىتىپ بۇون و لەپىتىاوى ماف و ويسىتەكانىاندا كۈرۈن .
 بۇيە دواي ئەو ھەموو تاوانەي لېيان كرا جىيگەيان بەھەشتە .)

تىيىگەيىشت ئېرە بەھەشتە ؟

- ئاي كە خۆشە ، لە بەھەشتا هەزارى و دەلەمەنلى نىيە . لېرە جىياوازى
 پەنگەكانى مەرۋە ئەنەن . بۇيە ھەممۇ كەسىيەك زەرددەخەنەي لەسەر لېتە .
 وەك ناوشارەكەي من نىيە و رەش پىيىست و پەنگ تۆخەكان
 نابوغزىزىرىن ، لېرە سلاوېش نەكەم سلااوم لېتەكەن . لەناو شار
 چەندەجا سلااوى تەننیايم لەخەلکى كردوھ وەلامىيىكى سادەشم
 وەرنە گەرتۇھ ، نەك زەرددەخەنە . لېرە ھەست بە تەننیاىي و ئازارى
 غورىيەت و بىيگانە بۇون و بىن نىشتەمانى تاكەيت . چەند خۆشە سەر

زهويش وا بوایه و مرؤفه کان يه کتريان خوش بویستا يه . زيان بیگرفت و شهر به رژه هندی ، ئاي که مرؤف زالمه ، هه لبهه به رژه هندی ئه و جيئانه خوشە لە خۆکردوه بە دۆزدەخ . لە سەر زھوی چەندەھا ميلۇين مرؤف برسى و بېككارە . لېرە هيچ ، لە سەر زھوی رۆزانە چەند ئافرهەت لە سەر چەپکە ماقچى ، باوهشىيکى گەرم ، يان تەكاني دەكۈزۈرى لولتى دەپدرى . ئاي چەند جوانە كە لەم بەھەشتە جوانە دا ئافرهەت کان بىسىر پۇش و عەبان ، ئەم دىيمەنانە چەند جوانە ئافرهەت ئاباوان بە دەم يە كە و پىتىدەنن و ماچەدەنن ، سېيىكس دەكەن ، كەس رەخنه يان لىتىڭىزلىتىان تورەنابن و هەپەشەو تفيان لىتىاكەن . هەمۇو كەسىيىك ئازادە ، بۆيە پۆلىس و سەرباز و جەندىرمە چەك بەشانە توقيئىنەرە کان لېرە نىيىن . ئاي کە مرؤفى سەر زھوی زالمه خۇي بۇتە كۆسپىي حەزەكاني . كە خوشە مرؤف بە خىتىار بىت ، ئازاد بىت !

ھەر دەگەرا و ماندوو نەدبوو . ھەر دەگەراو دىيمەنى جوانى و باخ و باخات و پې مىوه و ئاوى سازگارى سەرنج را كىتىشەرى دەبىيىن . مرؤفى رەش سپى ، زەرد ، ئەسمەرە كۆمەل و جۇوتە و دەبىيىن . بە تەنبا لە قەراغى جۆگە يە كەدا دانىشت و چەند مىست ئاوى خواردەوە . تام و بۇنىيىك لە گەل ئاو خوردە و كەدا بە رۆحىا چوو . ھەستى بە مەستى و خەياللىكى زۆر خوشى كرد و يەك دوومەستى ترى خواردەوە . وەك قاپى ويسكى خواردىتەوە مەست بۇو و ئارەززوو سېيىكى گىرى گرت . ناو گەللى گەرم داھات و قەبەبۇو . بە پىشتا لە سەر چىمەنە كە بە مەستى و خەياللىكى خوشە و پال كەوت ، چاوه کانى نوقاند و ئەندىشەي حەزۇئارەززوو سېيىكى بىرددەوە بۇلاي سىكرتىرە قىزىرەدە كە .

- ئىستا ئەو شۆخە لە كۈي يە ؟ و چىدەكەت ؟ . ئاي خوايىه چەند خەياللىكى خوشە ، ئەو ئاو بۇ يان شەراب و ويسكى كۆنپىاڭ و كۆكتىلە ؟ .

لەناكاو دەستىيکى ناسك و نەرم بە رۈومە تاكانيا خشاو چاوه کانى

کردهوه ، بهپرتاوخوی بهرزکردهوه ، سکرتیره قژ زردهکهی له تهنیش خویهوه وبهچیچکانهوه و بهرووتی بینی . به پیچهوانهی ژووری کارگهکهوه بهزهردەخنهو مهریانیهوه سهیری دهکرد و دهستی بهروویدا ددهانی . قژهزدەرەکهی بهسەر شان و مل و مەمکۆلەکانیدا شۆرپیونهوه سهیریکی خویکرد و خوی بهرووتی بینی . بهبى دەنگى هەلیسانه سەربىن و لەگەلەلەلساندا ، قنجى مەممکەکانى سکرتیرەکە زیاترەھەلتۆقین و گۆپیکەکانى سورەلگەران . سکرتیرەکە پەلیگرت بۇ بن درەختیکى كورتە بنەي باوهش پان . هەواو و بۇنى گول و گولزارى ئەوناواچەيە له دەوريان ئالاۋ نوساندى بەخویهوه . دەروننى گپى گرت و توکى سەرسنگى ئەم و گۆپیکە خرپىنهکانى سکرتیرەکە گپوگالى حەزىاندەكەد . لە باوهشى گرتبوو و بەگەرمى و حەزىتكى ھەرزەكارانهوه باوهشى پىتاکەد و لەيەك ئالاڻ تا قەبارەدى دەمى پىگەى دا لىيە قاوهىسى تەرىكەنلى مىڭى . بەشەيدايى لە پەنجهەکانى پېسەدە تا دوا مۇوهکانى سەرى بەماچ لېسايەوه . سکرتیرەکەش بەتونىدى بەلەشىھەن نووساندبوو و داواى گەرمى و تەکانى زیاتر و ماوهى درېزترى لىيەدەكەد . بۇن و تامى دەمى ھەنگوبىنى لىيە . گۆپیکەکانى مەممکى شىرىپىنى لى دەتكى . لەنيوان راپانە خرپىنهپىست كالاکانیدا پال كەوتبوو سکرتیرەکەش ھەردۇو پازنەخىرونەشىمەيانەکانى له پشتەوه لەپشتى گىر كردى . بە مۆسیقای ئۆف و دەنگى ھەناسەسى سېكساوى دەروننى دەلاۋاندەوه بۇ يەكەم جار تەرىايى رېزىيە رېزىيە ئافرەتىكى خەيالىيەوه . ئەمەجارىيک ئەمە دووان ، نازانم چەند جار ئاي كەخۆشە ، ماندۇو نەدەبۇو . تىير ناخوا ئارەزوو وناوگەلى سارد نەدەبۇو . بۇون بە بەشىك لە سېيكس جارىيک ئەم لەسەرەوه و جارىيک سکرتیرەکە . بەسەر چىمەن و گول و گولزاراتلانەوه و خزانە ناو گۆمى ئاۋى بۇن خۆش و روون و پېگۈل و گولزار وچەپكە لەشى رۇوتى بارىك و خىپى ئافرەت و پياو . لە قەراغ گۆمە شەرابەكە پال كەوت و بەزمان

دلويه شه رابه جيماوه کانى لامل وزثير ممه مكه کانى و قولايي ناوکي
و سه ر سنگ و وورگ و نيوان ممه مكه کانى سكرتيره که ده لسته و
وتاميکي خوش و خه ياليکي زور و ئاره زوويه کي سيکسى فرهى
به جه سته داچوو .

- ئەمە ئاوي به هەشته و كەس ليپى تىپر نابى ، ئاززوو ھەلسىنەرە . لېرە
مهى حەرام نىبە بۆيە ھەممو كەسيك مەسته .

چەند مەستىكى يەك لە دواي يەك كى ھەلقوپاندو ئاره زووى سىكىسى
گپى گرت ، سكرتيره کەش بەرپوتى و بەپيتكەنин و قريپەي ناسكە و
بە دورىيا دەخولايدە و شەرە شەرابى لە تەكدا دەكىد .

بە قريپە و وورده ماچەوە و دك دوو ماسى عاشق خوييان بەزىر ئاوه كەدا
كىرد ھەناسە يان قورس نەدەبۇو . لەزىر گۆمە شەرابى كەدا چەند لاشەي
پروتى ئافرەت پېيماوي لە يەك ئالا وييان بىنى . و دك پارچە گەۋەھەر
دەدروشانەوە ، باوهشيان بە يەك دا كەرىد و زمانى پۇچى ئەم و دەمى پۇچى
سکرتيرە كە بە يەك كەگە يىشتەن .

- سىكىسى زىر گۆمى شەراب چەند خوشە ، شەرابى و وزە بەخش
لە گەل ھەممو تەكانيكدا ، لە گەل ھەممو خونچە ماچىكى دەمى
سکرتيرە كەدا ، قومى شەرابى دەنۋىشى و وزە و سەرە ئاره زووى زياترى
گپى دەگرت . دواي چەند جار تەمواو بۇون ، و دك دووپەرە گول و وورده
وورده سەر ئاو كەتن . لە سەر چىمەنلى تەنيشت گۆمە كە و لە زىر
تىشكى خۆرىكى خوشدا پال كەھوتى و سەرە قىزە زەرددە تەرە
شەرابا و يەكى لە سەر سنگە تۈوكا و يەكى ھەلخىستبۇو . لە دەررۇون و
چەستە يەكى ئاراما دەزىيا . چاوه کانى چوھ خەوييکى ئارامە و خەوت
پاش كەمېك بەئاگا ھاتووھ بە تەنیيا بۇو و سکرتيرە كە لە تەنيشتە و
نە ما بۇو ترس بۇوھ موچىركە يەك و لەشى لە رزان
(كارىتكى خراپىم كرد . ئۆف خوايى پەشىمانم ، نە مىزانى ئەو سکرتيرە
فەلە يەو من موسولمان ، تۆبە خوايى لېم بىبورە ، چىمكىد ،
پەشىمانم) .

دنهنگه ناسکه که وەلامیدایه وە
- کاریکى خراپت نەکردووه . تۆلە بەھەشتات . خوا مرۆقەکان وەك
يەك دروست دەكت . جياوازى ئائينەكان ، جياوازى وياساي
دواكه وتۈرى مروقە هي خوانىيە ، سىكىسى نىيوان مروقەکانى ئائينە
جياوازەكان حەرام نىيە . خوا ياساي جياوازى سىكىسى لە نىيوان
مروقەکاندا دانەناوە ، چۈن جياوازى لە نىيوان رەش و سېپى ، زەردا
دانەناوە ئاواش مافى سىكىسى داوه بەگشت مروقەکان سىكىسى بە
پارە ولاقەكردن و بە زۆر حەرامە . چۈن مروقە دىيارى خوا (ئارەزوو)
بە پارە دەفرۆشى و دەكپى ؟ . هەر كەسيك ئەم بازارە دروست بكتا
تاوان بارە . مروقە هەر مروقە ياساي خوا ياساي انسانييە جياوازى
لەنیيوان رەش و سېپى و فەلەو موسولمان و زەردەشتى و جودانىيە .
ئىيۇن ئەم ھەلە يە دەكەن وئەم جياوازىيە دروست دەكەن ! .

بەسەر گرددۈلکەيەكى كوردا و بەناو قەرسىل و چىمەنى پې گولدا
شۇرۇپووه ھەنگاوى دەنا . پىتى بە سەرەتەرگۈل و گىتايەكدا بنايە كە پىتى
لا دەبرد ، گۈل و گياكانى ژىير پىتى زىت دەبۇونەوە .
(الله بەھەشتەدا هىچ شتىك هىچ كەسيك نامرى و هىچ شتىك
نافەوتىن . ھەموو شتىك لىرە بۇونى ھەيە ، چەۋسانەوە نەبىن ،
بىتكارى و غەمىي پارە و چاۋچىنۇكى و بىسىتى جياوازى چىنەكان
ومروقەکان رەنگەكان نەبىن . ھەموو كەسيك بىجيمازى رەگ و
رەنگ ورەگەز مافى بەختىاريان ھەيە) .

بە دەم خەياللەوە لە سەربىزنىه بىتى شاخ و داخىيکى سەخت خۆى
بىنېيەوە . گەپى گەرمایەك لە جەستە ئالا .

(ئەم ناواچەيە و ئەم گەپى ھى باشۇرى كوردستان دەچى .
ھەر دەلىتى گەپى شاربازىتىرە . بەرەدە خەلچىراوەكانى قەيەغەى
نىيوان زەوييەكان ، دارسىيەكولە بىنەكان ، رەزە پەرشىبووهكانى شاربازىتىرە
چۈن گەيشتمە ئىرە - ئىرە كوردىستانه) .

لە دوورەوە لە ژىير دارسىيەتكى كورتە بىنەدا ، ئافرەت و پياوييکى بىنى

جههوندەيە ئاو بە لقىيىكى دارسىيۆكەدا هەلۋاسراپۇو. ووردوورد تكە ئاوى لىدەتكاوا دەخزايد سەرزەويەكە . زەوېيەكەش وەك دەمىي تىنۈتى كىردىيەتەوە لە چاوترۆكاندىيەكدا تكە ئاوهكاني هەلّدەمڭىزى . سەبەتهىك ترى و سىيۆ لاسورە لە تەنىشتىيانەوە لەتەك چارۆكە نانىيىكى تىرى و چامى ماست و قورىيەكى پەش هەلھاتوو. دوو پىالە تەلغۇ و مىستى شەكىرى كلىۋى لەسەردانزابۇو. پىاوهكە كلالويىكى دەستچىنى پەنگاوا رېنگى لەسەر دابۇو، جامەندەكەي لەملى ئالاقابۇو لاقىيىكى كربوو دۆشەك و لاقىيىكى كردىبوو پالى پاشتى پاشتى ئافەتىيەكى خەپىنى بالا مامناوهندى و لەباوهشى گرتبوو. دەميان لە نىيۇ دەمىي يەكترى دانا بۇو خەرييەكى هەلەمژىنى زمان وەلگۈفتەنی مەممەق قىنجەكانى بۇو. كۆلۈوانەكەي پاشتى ئافەرەتەكە لاركە و تبۇو پاشتە سەمتىيەكى خەپىنى زىير كراسىيەكى تەنكى گولگۈلى دەرخىست بۇو. پىاوهكە تۈوند بەخۆيەوە نۇوساندبوو. لە خۆشى ماچەكان شان و ملى يەكتريان هەلّدەگلّوقۇ . هەلۇوتىستەيىكى كرد و شەرم دايگرت . ويسىتى رېيچەكەي روپىشتىنەكەي بىگۈرى .

- نا ئەو زىيانە رۆمانسىيە جوانەتان لى تىك نەددەم .
ھېزىك پالى بەھەنگاوهكانىيەوە دەناو بەرەو ژىن و پىاوهكە دەبىرد .
لييان نزىك بۇوە ئەوانىش سەريان لەيەك جىياپۇو، رپوپيان تىيىكىد .
ئافەرەتەكە لە كۆشى پىاوهكە هاتەخوارەوە و چەند ھەنگاوى لى نزىك كەوتەوە وبەرامبەرى وەستا . ئافەتىيەكى لادىيە تەمنى بىيىست سالان و كورتەبىنەيەكى خەپىن . رپوپىكە خەپى گۆشتىن، دووچاواي قاوهىي پېكىل دوللىيۇ ناسك ، رېزىتىك دانى سېىى بىنچى . قىزىكى پەشى خاوى شانە كراوکە بەتەۋقەيەك چەند چىل رېيحانەي پەشى پېپۇو قايمىكى دەرسەر . ملوانكەيەكى مىيىخەك و ياقۇوتى شىينى بەسەر دوومەمكى قىنجى هەللتۇقىيى بىتەمەمكەوانەي زىير كراسىيەكى كوردى دا هەلۋاسى بۇو . چەپكە تىيشكىيەكى لە چاوهكانى دا
لە جىيگەي خوى سېپۇو .

- تیشکی ئەم چاوانە بەرۆحە ئاشنايە ؟

ئافرەتكە چەند ھەنگاويىكى تر لىيى نزىك بۇوه و ئەم ھەر لە جىيگەي خۆى چەقى بۇو. چاوه رەشه كانى پېرى بۇون لە ئاو و بەگەرمى و سۆزىكى زۆرەو باوهشى پىندا كەردو تووند بەسنسەنگ و مەمكىيەوە نوسان (بۇنى سمل و رېحانە و ئەم قىزولەشە بە رۆحە نامۆنييە) زەنگى ھەستى راپىچەلە كاند و (لە بۇنى دايىكم دەچى) ھېشتا لە باوهشى ئافرەتكەدا بۇو وەلامى خويىدا يەوه .

(نا ، دايىكم ھېيندە جوان نەبۇو دايىكم ئافرەتىكى پېرى بىيدان و كۆماوه و لاواز و داماوى ماندوو بۇو. چاوه كانى كىزبۇون . لە بىيختى مۇوهكەكانىيەوە تاكوتتايى دواچلى مۇوهكەكانى سەرى سېپى بۇون مەممەكەكانى وەك دوپارچە پېست ئاسايى بەسنسەنگە رەقه كەيەوه ھەلۋاسرابۇون . نۆ مندال شىرى لىخوارد. ھېيندە دلسۆز بوبۇمان ئامادەبۇونەك شىرى مەممەكەكانى بەلكو تەرایى و خويىنى لەشيمان بداتنى .

(ئاي دايە گيان كە مىھەربان بۇويت) .

لە بۇن و ھەستى باوهشى گەرمى ئافرەتكەدا تاسابۇو . ئافرەتكە لادىيەكە دلى پەنجەكانى بەرويداهىتنا و دەستى خستە ناو قىزەكۈرتەكەيەوه .

(ئەم دەست ھانىنەش ھەر لەھى دايىكم دەچى) (ئاي خوايە گيان ئەم ئافرەتكە چەند مەھەبانە) . پىياوه كە ھەربە دانىشتنە و تىيىدەرۋانىن و زەردەخەنەي بە ropyو دىيمەنەكەدا دەبەخشى و چاوه گەشاكانى ئاوى تىيزابۇو. ئافرەتكە ھەر دەر دەر لىيۇھ قاوه دىيى يە پەخويىنەكى كە كەد بەيەك و ماقچىكى لاملى كەردى ، چاوه پېركلەكانى پېرى بۇون لە فرمىسىكى خۆشەيسىتى و چاوابىان بەرامبەرى يەكتەر قەدەيس مابۇو .

- كورى شىريئىم ... نام ناسىتەوە ؟

برو سكەيەك لەھەناوى دا .... چەند سالە كەس ئەم رېستەيى پىتى نەتوووه . واقى ورمابۇو و نەيدەزانى چۈن وەلامى بداتەوە .

- کوره شیرینه‌که م من دایکتم .

سدری هینایه پیشه‌وه ماچیکی تریکرد .

- دایه تو ... ئا ... توئه وند جوان و گهنج و... و... و... و...

- کورم تو منت به پیری دیوه . ولی من به پیری له دایک نه بوروم . ئهی نازانی مرؤقى به ههشتی که دهرمی ، له به ههشتا بو تمهنه‌نى لاوی یان ئه و تمهنه‌ى دلى دهی خوازی زیندو و دهیتله‌وه ؟ . خوای گهوره داخوازی هەممو مرؤقەچاکه کان جیبەجیدەکات .

دەستە خرپنه پر بازنە شوشە بیبه کەھی کرده ملی .

- به قوربانت بم دایه‌گیان . ئۆخەی جاریکی تر بینیمیتەوه . سوپاس بو خوای گهوره و مهربان . دایه‌گیان زور شەرمەزارم لیم ببوره کە به جیمھەیشتی دایه‌گیان بەپاکی خوت بمبەخشە ، بیوھفا بورم و ھەر بیرم لە خۆم دەکرده‌وه . ئەو هەممو خوشە ویستیه‌ت دامى من به جیمھەیشتی .

باوشیان بەیکدا کرد و پر قەبارە سیه‌کانی بۇنى سنگى دایکی هەلددەمژى .

(ئای کە خوشە ئەم بۇنە دایه‌گیان ، وەرە باسیه‌کانم پېپى لە بۇزت . ئۆف دایه‌گیان ، چەند باوھشیکی بە سۆز و دلیکی مهربانت ھەيە . ھەر دووکیان ئاپریان لە پیاوەکەی بن دارسیوھ کە دایه‌وه و ئەویش بە سۆزیکی زۆرەوە بۇئە دیمەنە دەگریا و فرمیسکە کانی بەناو تووکە کانی ریشیدا دەخزانە ناو سمیلە ئەستورە رەشكە يەوه . دایکی ووتى :

- کوره شیرینه‌که م دەزانى ئەو پیاوە کیتىيە ؟!

- نە دایه گیان ، توئائازادى ، توکە سیکى زیانیتکى زۆرت کرد بە قوربانى من و خوشک و براکەم . دواي مردنى باوکم ئارەزوھ کانت خنکاند ، تا چاوى چەقۇئىسايى خەلکى جەرگت نەبرى . ئەو پیاوە ھەر کەسیک بى پیرۆزت بى ، تا دایه گیان نايناسم ، بەلام چاوه کانى پېن لە مهربانى ، لە سۆز و خوشە ویستى وئاوات بەرامبەرم کىتىيە ئەو

مرؤفه‌ی تۆی وا به سوژه‌وه له باوهشگرت‌توروه ؟ ئەو زیان و دیمه‌نه جوانه‌ی من دیم دلخوشی کرم ، پیرۆزت بى دایه مهره‌بانه‌کەم . دایه گیان ، زۆر دلشادم که تۆ وەکو من تەنیا نیت . ئاخ تەنیابی و غوریه‌ت زۆر ناخوشە ، سەختە ، نەگىھەتی يە . دایه گیان ئەو پیاوە هەرکەسیک بیت پیرۆزت بى . من دلخوشم که به دلخوشی دەتبىنم و وا به سوژه‌وه له باوهشی گرت‌تۇوت .

دایکى دەستى گرت و هەردوکیان له پیاوەکە نزىك كەوتىنەوە .
- کورە بچۈلە هەتىوەکەم... ئەو پیاوە باوكتە !
- باوکم ؟ ! .

- ئا ... کورە شىرىئىنەکەم تۆ و باوکت يەكتىريتان نەديوه . كاتىيک باوکت مرد ، تۆلە سكمدا شەش مانگان بۇويت ، ئا كۈرم وەرە ئەوە باوكتە . ئەو دارسىيۇش ئەو دارسىيۇھى كەله گەل باوكتا يە كەم ماج و يەكەم زۇوانمان له بىنياکرد . بۆيە ئىستاش ھەموو رۆزىيک لېرەدا زیان بەسەر دەبەين . بن ئەم دار سىيۇھ خۆشتىرين زۇوانى زيانمان بۇو ، نامانه‌وئى كال بېيىته‌وە !

ھەرسىيەكىيان دايانه پرمەی گريان و به پېتاو باوهشيان بەيەكدا كردىتىر پىشە نەتاشراوه‌کەی باوکى ماچىكەد .

- ئۆخەی باوکە گیان ! بۆيە كەم جار بۇنى سەرسنگىتم ھەلمىرى . باوکە گیان تۆ نازانى بى باوکى چ كەلىيىتكى لەشيانم كرد . لەم تەمەنەشدا حەزم لەبۇنى ھەناسەو دەنگتە ، با به گیان قىسە بکە ، تا تامەززۇرى بى باوکى چل سالىھيم دەشكى . ئاي كەناخوشە مندال بى ناز و سوژى باوک گەورەبىن ؟ !

باوکىيشى بە سوژه‌وه باوهشى پېداگرت و بەسەر يەكدا گريان .
- ئۆخەی رۆلە هەتىوەکەم ، جەرگە شىرىئىنەکەم ، سوپاس بۇ خواى گەورەو مھربان ئاواتى ھەممومانى هيتنىا يە دى .

ھەرسىيەكىيان باوهشيان بەيەكدا كردىبوو و بۇنى يەكتىريان دەكرد و مەست بىيون . لەناكاو دەنگى دووسەگى بە گۈزىيە كچوو دەستى دوو پېرەن

به ئاگای هېتاييەوە . سەھرى لەناو ئەژنۆكانى دەھيتنا و سەيرىتكى ئەم
لاو لاي خۆبىكىد . نە دايىك نە باوکى ، نەگۆمە شەراب و نەسکەرتىپرى
جوان و نەمييەوە ناسك و نە ھەواي پاك و نەبۇنى خۆشى گول
و گوللزار . نە ئارامى ، نە سرپەي ماق و نە ئۆفى حەز . ھازە ھاڻى
ئۆتۈممۆيىل و بۇنى دووكەلى ئۆگزۆز و دەنگە دەنگى شەمەندەفەر
نەبىن .

ئەژنۆه كانى سېپيونون . كەمىك راستىكىرنەوە و به ئاستەم خۆى جولاند
و هەناسەيەكى ساردى ھەلکىيشا .
دەستىتكى بەرپووه زىبكاویە كەيداھيتنا :
(خەياللىكى خۆش بۇو) .

(راستە كە مرۆف لە ئاست گرفته كانى ژياندا بىن توانا دەبىن پەنا
دەباتە بەر خوا) .

پیش به چاپگه یاندنی ئەم پۆمانە كەسانىتى
دلى سۆز رەخنە و سەرنج و كۆمەكىان
پىيىكىرم ، زۇر بىدلە و سوپاسىان دەكەم .